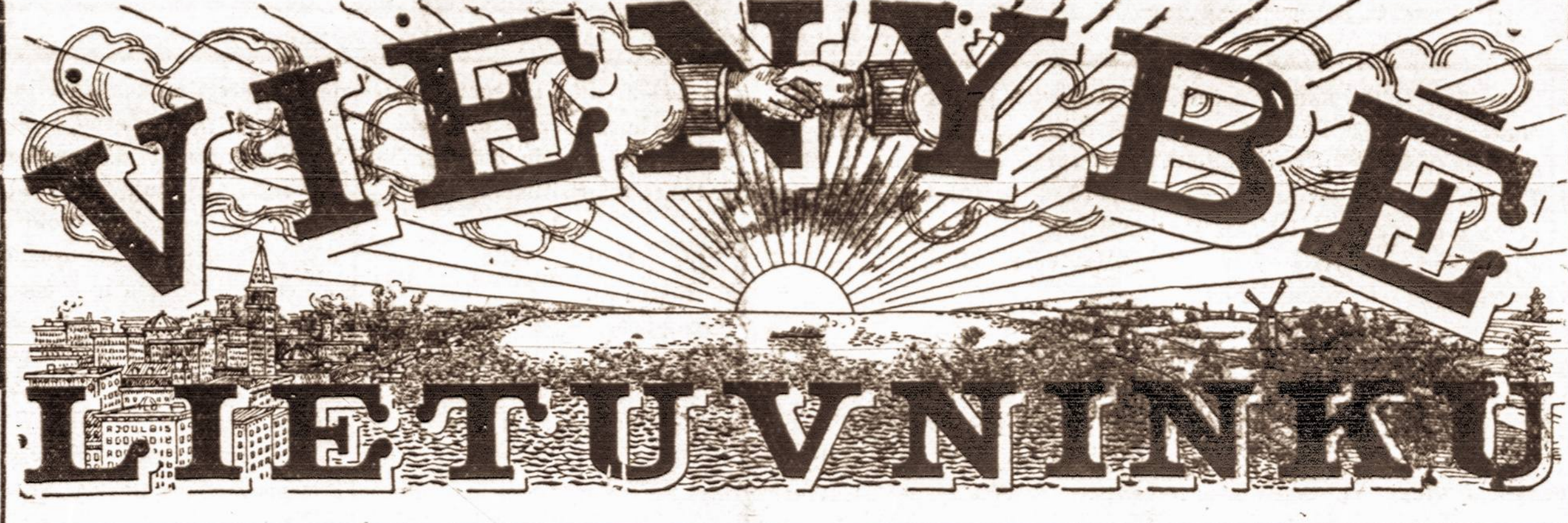

NOV 27 1914

Russian

"VIENYBE LIETUVŲNINKŲ"
 IŠEISI **AS SEREDA**
 Brook New York.
 Prei **meta metams:**
 Suvien Valstijose \$2.00
 Europo itur \$3.00
 Kanad \$2.50
 Prenu mokama iš vir-
 šaus. Prenumerata metams
 skaitosi nuo laiko užsirašymo,
 ne nuo Naujų Metų.
 Apparsinimų kainų klauskite
 laišku:
 J.J. Paukštis Ir Co. (Inc.)
 120-124 GRAND St.
 BROOKLYN NEW YORK.

"VIENYBE LIETUVŲNINKŲ"
 PUBLISHED
 EVERY WEDNESDAY.
 Brooklyn New York.
 Yearly subscription rate:
 In the United States ... \$2.00
 To Foreign Countries .. \$3.00
 To Canada \$2.50
 Advertising rates on application.
 Address all communications
 to the publishers:
 J. J. Paukštis & Co. (Inc.)
 120-124 GRAND St.
 BROOKLYN NEW YORK.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

No. 47.

Brooklyn, N. Y. 25 d. Lapkričio (November), 1914 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

Metai XXIX

VOKIEČIAI VĖL LENKIJOJ.

500,000 Vokiečių traukia ant Varšavos.

Vokiečiai išvarė Rusus iš Rytinės Prusijos.
 Rusai turi apsupę Przemysliū, Galicijoj, ir artinasi prie Krokavos, iš kur gyventojai visi išbėgiojo.
 Busiantis mušis pas Varšavą nusvers kariaujančių pusių likimą, nes ten stumiama 7,000,000 kareivių.
 Francuzijoj mušiai tęsiasi be pertraukos ir be psvaros.
 Turkija garsinasi, jog keliose vietose sumušusi Rusus Armenijoj ir Anglus Arabijoj.

ŠALIN RĖKSMAI — REIKIA DARBO!

Gali but tiesa, kad historija visuomet atsikartoja, kaip kas tenai senai šitą pasakė ir beveik visas pasaulis šitą pasakymą priėmė už neužginčijamą teisybę. Pasizūnęjęs tik ir mūsų, lietuvių amerikiečių, gyvenimui, randame, kad historija atsikartoja. Tik pas mus, žinoma, atsikartoja savotiškai-rėksmais. Devyni metai atgal, kada Rusijoje ir Lietuvoje pradėjo kilti politiški bruzdėjimai, amerikiečiai lietuviai subruzdavo savu keliu šituos sukilimus remti. Bet šitas praklinus darbas neapsiejo be rėksmų ir tikrai lietuviškų ekseesų. Kiek tada buvo išskoliota! Kiek tai mūsų veikėjų purvais vieni kitus išsidrabstė! Kiek tai naujų kolionės žodžių ir mūsų laikraščių žodyną susirinko!

Dabar, europinei karei iškilus ir užgimus prakliniai idėai mūsų nukentėjusius brolius šelpti, vėl ta pati historija atsikartoja. Lietuvos žmonelių verksmus ir dejavimus amerikiečiai sutinka su baisiomis kolionėmis tarp savęs. Kolionės iki to daėjo, kad jau tiesiog pavirto į piemeniškas. Ant šitų kolionių pirmiausių diplomą galėtų gauti mūsų socialistai, nes jų laikraščiai dabar tik iš kolionių ir susideda. Ir gali buti, kad mūsų ateities historija jiems šitą diplomą ir suteiks. Gali but, kad to piemeniško diplomo nepagailės nei to-

kiems vyrams, kaip Jurgelioniui, Grigaičiui, Laliui ir kitiems, kurie pirmiaus buvo žadėje išeiti į mūsų visuomenės rimtus veikėjus ar rašytojus, o dabar prie savo laikraščių lenktyniuojasi riebesnių žodžių pramanymu ant nesocialistų, ir kaip daugiau įskaudinus tuos pačius savo vientaučius, kurie tiek-pat savo tau tai dirba, tik ne po socialistų partijosėgida. Ką jau besakyti apie piemeniškus diplomus tokiems, kaip Michelsonas, Pruseika, Bagočius ir kiti! Jie tokių diplomų gaus vėrtinomis: jie pagaliaus to nei nesidrovės, bet da net gerėsis...

Bet vis viena ant šito neturi mūsų visuomenė apsiostoti. Lietuvai parėjo toki valanda, kad mūsų visos tautos kaip tautos ir jos žmonių kaip žmonių gyvas tis ir ateitis stovi ant pražuties kranto. Europinė grėsia netik tuom tarpu baisiam ekonominiam Lietuvos nupuolimui, bet ir jos ateities politiškai likimui. Karė tarpe Rusijos ir Vokietijos, nors jau nunaikino didelius Suvalkų gubernijos plotus, bet ji dar gal nebuv pilnoje prasmėje prasi-dėjusi iki pereitai savaitei. Dabar, kada vokiečių kaizerio armijos, iš vienos puses smarkiai sumušė rusus Lenkijoje ir vėl pradėjo mil-lionai vokiečių traukti Varšavos link, o iš kitos — vokiečių laivynas pradėjo

bombomis deginti Latvijos uostą Liepoją, — dabar tik ateina kritiškiausia valanda Lietuvai. Jei rusai bus pilnai atmušti iš Prusų Lietuvos ir ims per Lietuvą bėgti, o vokiečių gaujos juos vvs su ugne ir kardu viską naikindami, taipgi jei vokiečiai įsigriaus per Liepoją į Latviją ir išsodis nuo laivų savo kariuomenę nuo Baltiko jurių, tai Lietuva pasijus tarpe dviejų ugnių. Vokiečiams per Latviją atmaršuoti Lietuvon neims nei vienos dienos laiko. Ir tada, kaip pirmiau buvo sunaikinta Suvalkų gubernija, taip liks iš abiejų pusių sunaikinta Kauno ir Vilniaus gubernijos, pati Lietuvos širdis.

Kas tada paliks Lietuvoje? Tas paliks, kas paliko Belgijoj ir nupustytoje pusėje Francijos: griuvėsiai, degėsiai, lavonai, kapinynai ir — skurdus balsas į dangų šaukiančio atmonijimo nuo kelių milijonų mūsų nekaltai nukentėjusių brolių! Kur mūsų broliai bus tuomet? Gi vyrai bus karėje užmušti ir sužeisti, o kita dalis Lietuvos gyventojų bus pabėgę iš savo Tėvynės buriais, kaip pabėgo nelaimingųjų belgų tukstančiai Anglijon ir į kitas šalis. Koks pabėgėlių likimas, tai jau sunku sau ir atvaizdinti. Pamišlyt tik reikia, kur dings žmonelės netekę saveturto, savo namų, savo šeimynų penėtojų, ir buda-

mi visai skirtingos pasaulyje nuo kitų rasės, kalbos? Kur dings senukai, moteris su vaikeliais, ligoniai ir karšuliai? Tai baisu, baisu! Todel dabar visa mūsų amerikietė Lietuva turi susukti: „Šalin rėksmai — reikia darbo!“ Tie, kurie apjake partiviskumais, reikia ir palikti juos savo apjakime. Tegul jie rėkia, koliojasi ir savo apjakimo keliu eina. Lietuviams, kaipo lietuviams, reikia dėti kuodaugiausiai aukų mūsų nukentėjusių brolių šelpimui. Tai mūsų pirmutinė ir paskutinė pareiga.

Be abejonės, kad mūsų visuomenė tapo suklaidinta. Tai partiviskumų kaltė. Pirmiausių nuo historijos bausmė atsiims mūsų klerikalai, o paskiaus socialistai. Žėdna šitų mūsų „partijų“, šitame mūsų Tėvynės priegrabiname marše užsigėdė užgriežti ant savo partiviskų instrumentų. Ir kada jie žėdnas saviškai užgriežė, tai mūsų visuomenė išgirdo nebe Tėvynės aimanavimus, bet partiviskų muzikantų orgijas. Tos orgijos ir dabar tebesitraukia. Reikia tik klausytis klerikalų agitacijos, kad „ne mūsų kolektoriams neduokite jokių aukų, bet paimkite šluotą.“ Pasiklausykite ir socialistų padukusius riksmus, kad „mes esame vadovai, o ne tie judošiai, veidmainiai, prigavikai, renegatai, etc. tautiečiai!“ Tai orgijos. Bet mes turime šaukti: „Šalin rėksmai — reikia darbo!“

Jeigu jau mūsų visuomenė davėsi suklaidinti partizantams, kurie per Tėvynės nelaimę vieni nori savo partiją sustiprinti, kiti savo, tai tegul taip ir einasi. Tie kurie nuėjo su klerikalais, tegul deda aukas į jų fondą; tie kurie su socialistais, tegul deda jiems. Išmintinga bėpartiviskoji visuomenė tegul eina savo išmintingu keliu. Jai liko užbriežtas kelias per Brooklyno bėpartiviskųjų delegatų posėdžius ir išrinktas bėpartivi-

škas, visuomenės žinomas ir teisingas žmogus — kasierys, butent p. T. Paukštis, iš Pittston, Pa., — kuris, beje, yra kasierium vienos iš mūsų didžiausių organizacijų, butent SLA. Prie to, yra bėpartiviski ir teisingi laikraščiai, kurie nuo seno rinkdavo aukas visokiems mūsų tautos reikams. Taipgi yra kelias veikti ir patiems kolonijose lietuviams per save bei nusiųsti aukas patiems tiesiai Lietuvon — arba Lietuvų Mokslo Draugijai, arba dabar tenai susitvėrusiam komitetui.

Atkartojame, kad jeigu mūsų visuomenė taip išklydo paskui partijas, tai pasi-liko bėpartiviskajai visuomenei visai ignoruoti tas partijas. Aukas tegul jie sau dedasi. Jos vis turės nueiti arba per Lietuvų M. Draugiją, arba per dabar Lietuvoje susitvėrusį tam tikrą komitetą. Partizantams ir mūsų visuomenės skaldytojams del savo partiviskų tikslų reikia tuomi uždėti bausmę, kad jie nemokėjo savo jausmų ir proto suvaldyti. Jie nemokėjo to padaryti, ką išmintingai padarė mūsų broliai Lietuvoje. Gal skaitėtė, ką rašėm pereitam numeryj, kad Lietuvoje susitvėrė (Vilniuje) Komitetas Nukentėjusiųjų su Karės Šelpti. Tam komitetan inėjo: pirminku — Andrius Bulota; jo pagelbininku — kun. Bakšys; išdininku — kun. Kukta; sekretorium — kun. Juzukevičius; prieglaudos ir bendrabačio prižiūrėtojams: p. Žymontienė, p. Gvinčevičiūtė, p. Stulginskaitė; pinigų rinkėjomis ir darbų jieškotojomis: V. Landsbergienė ir E. Vileišienė.

Štai mums pavyzdys. Bulota, Žymontienė ir kiti karšti socialistų šalininkai ir svkiu dirba su kunigais! Kas — herezija! — sušuks mūsų partizantai. Ne. Tai ne herezija. Tai blaivus sensas. Kada Tėvynė inpuola nelaimėn, tada mūsų visuomenės veikėjai Lietu-

voje suėjo į kruvą ir padavė jiems kitam rankas dirba savo brolių šelpimo labui, — lygiai, kaip karei iškilus susivienijo visi žmonės Belgijoje, Francijoje ir Anglijoje, — neskaitant jau rusų ir vokiečių.

Matydami tokį išmintingą darbą Lietuvoje, mes atkartojame, ką seniaus rašėme, kad mes tikime į bėpartiviską, ne veidmainingą mūsų brolių šelpimą. Todel visiems, kurie iš Tėvynės nelaimės dabar nori naują išgauti savo partijų hegemonijai, — pasakome: ŠALIN! Mes tikime į Lietuvą lietuvių, o ne siaurų partizantų.

Ikšiolėi dar vis reklamavosi socialistai (apie klerikalus jau nei nekalbame), kad jų komitetas susideda iš „tautiečių ir socialistų.“ Dabar, kada p. Račkauskas iš jų komiteto išstojo, tai tenai nebeliko bėpartiviskų žmogaus nei vieno. Ir todel visuomenei lai bus žinotina, kad jų komitetas, tai socialistų komitetas, o bėpartiviskosios visuomenės kasieryum yra p. T. Paukštis, — kurį prižiūrės netik didžiausi organizacija — SLA, bet ir seimo išrinktasis Lietuvos Autonomijos Fondas.

Bet mes vėl atkartojame, kad šita mūsų stovėnė lai neįveda mūsų vientaučių į mįslę, kad mes klerikalams ir socialistams neušitiktume. Priešingai. Mūsų širdingasis troškimas yra ir bus, kad ir jie kuodaugiausiai aukų surinktų mūsų brolių pašalpai. Ar socialisto ar klerikalo indėtas skaitikėlis vis tik nueis tam pačiam tikslui. Jeigu jie ir norėtų kam tuos pinigus sunaudot, tai negalės, nes prie šito, neprileis Lietuvoje esantis minėtasis komitetas, pagaliaus jie turės visuomenei išduoti teisingas atskaitas. Viskas, prieš ką bėpartiviskoji visuomenė protestuoja, tai prieš tą, kad jie skaldo mūsų visuomenę į partijas tokioje liudnoje valandoje, ir savo nešvariomis agitacijomis nori atsiek-

ti tik vienintėlį tikslą — savo partijų viršų.

Keliai paaiškėjo. Lietuvos šelpimas, kad ir trimis šakomis, bet incina į savo vagą. Dabar tik reikia mūsų visuomenei pakelti savo širdis ir nušluostyti ašaras savo kenčiantiems broliams ir seserims Tėvynėje. Klerikalas, socialistas ir bepartiviškoji mūsų visuomenė turi atminti, kad žiauriausi karę neišskirstys tenai žmonių į partijas. Armijoje pa dės savo gyvastį daugybė mūsų brolių. Jie atsiguls šaltoje žemelėje greta viens kito, ir juos užkas nesiklausdami, ar kam bus smagu amžinasties miege ilsėtis greta klerikalo ar socialisto. Kanuolės sugriais namelius irgi nesiklausdamos, kas juose gyveno ir kokion partijųon prigulėjo, — ar nešiojo raudoną guzikutį, ar buvo priėjęs išpažinties. Parakas nunėš nekaltų žmonių rankas ir kojas, suskaldys galvas irgi nesiteiraudamas apie „pažvalgas“. — Tukstančiai našių ir našlaičių vaistos neturėdami duonos kšmio ir savo pastogės, raudos kruvinomis asaromis, bet nebeatšauks savo duonos pelnytųjį nei atstąts savo namelių nei į dangų šaukiamaisi, nei marselietės giedojimais.

Lietuva dabar kenčia, todėl lietuviai turi ją šelpti.

Peržvalga.

Peržvalga. // Sumanymas apie „Tautos Tarybą.“ Šią savaitę ir redakcijas tapo išsiuntinėta aplinkraštis, po vardu: „Tautos Tarybos Organizavimas.“ Po juo pasirašo: Dr. A. K. Rutkauskas, adv. A. A. Slakis, B. Vaikšnoras, J. Jaroševičius ir kun F. Kemėšis. Jie reprezentuoja „Laikina Tautos Tarybos Valdą“, kurią išrinko Chicagoje laikytas „Lietuvių Politikas Seimas.“ Aplinkraštis duoda žinoti, kad sausio mėn. įvyksianti Tautos Tarybos Konferencija. Šiton konferencijon yra kviečiama visos didžiosios lietuvių organizacijos, esančios Amerikoje, Kanadoje ir kitur bei turinčios nemažai kaip 1,000 narių, kad išrinktų po vieną atstovą dviejems metams į minėtą Tautos Tarybą, o organizacijos turinčios nemažiau kaip 500 narių — po du atstovų (keista, kad organizacijos mažesnės gali turėti daugiau delegatų!). Tie delegatai reikia išrinkti ne vėliau Nauju Metų ir apie tai duoti žinoti Dr. Rutkauskui (2302 So. Leavitt st., Chicago, Ill.). Tada šitie delegatai ir nuntarsia, kur busių parankiausia laikyti minėtą konferencija. Iš-tų delegatų paskiaus ir susidarysian ti Tautos Taryba. Šitas sumanymas vienu galu yra gražiai tiesus, kitu — visiškai kreivas. Kad Tautos Taryba yra daiktas reikalingas, tai šita mes visi pripažįsime. Brooklyno seimanas šitas prakilnus sumanymas taipgi buvo įneštas ir paremtas, bet tenai, socialistai, budami didžiūmoje ir šitikios Tarybos nenorėdami, pasistengė šį sumanymą nustelbti, kaip nustelbė ir kitų daugelį gerų sumanymų. Todėl Tautos Tarybos idėja buvo ir yra pas visus nepartiviškuosius

lietuvius. Gerai, kad ir dešinėji mūsų partija — klerikalai šita pradeda vykinti ar bent jūdinti. Tečiaus visa šito sumanymo kreivuma yra tame, kad dešinėji parsiija nenori susitarti su visa mūsų vidurine visuomene, kuri tenyra susidėjusi nei su socialistais nei su klerikalais. Jeigu po minėtuojų aplinkraščių pasirašė Chicagos seimo išrinktasis laikinas komitetas, tai turėjo pasirašyti ir Brooklyno seimo komitetas, kuris yra prie Lietuvos Autonomijos Fondo. Jis turi turėti pat teisę. Jis turi net didesnę, nes atstovauja visą bepartiviškąją mūsų visuomenę. Kodėl su šituo komitetu nenorėta tartis? Ar gal jį nori ignoruoti? Kad Chicagoje įvyko seimas, tai tas dar nėra paskutinis žingsnis. Bet kad viena partija tvėria Tautos Tarybą, tai tas jau pertoli nuo sveikos logikos nueina. Toki taryba galės vadintis tik Dešinės Partijos Taryba. Dabar dar pakol yra nepervėlu, linkėtina šito aplinkraščio autoriams nepastatyti savę ant juoko ir susitarti su visuomenišku komitetu prie Lietuvos Autonomijos, ir jeigu tas pavyktų, tai tada šitoki taryba turėtų nors šešėli Tautos Tarybos.

Vėlesnieji Lietuvos laikraščiai.

Šią savaitę mus pasiekė Vilniaus laikraštis „Aušra“ (nr. 40, nuo spalio 15). Rašo apie amerikiečius ša džiazsmu, kad čionai per seimus rūpinamasi Lietuvos atgėia, nes pačioje Lietuvoje nekas galima veikti. Rašo, kaip Marijampolėje lietuviai nuo vokiečių išsislapstę, o žydai pasitikę vokiečius šaukdami „urā“ bei nurodinęjė vokiečiams, kur galima iš turtingesnių vietų pasiplėsti. — Čia-pat iš Petrapilės pranešama patvirtinančią žinią, jogei M. Yčas su inžinierium Šlogeriu neužilgo šiais du sykį į savaitę laikraštį: „Petrapilio Balsas.“ — Beje, rašo apie lietuvius nelaisvius, atgabtus Berlinan, patekusius vokiečiams. Prieš tris savaites buvę atvežti septyni lietuviai nelaisviai, sunkiai sužeisti. IVetos kunigai, negalėdami su lietuviais susikalbėti, susirodinęje ženklais. Lietuvių Berline daugelis ešą.

M. Yčas — ingaliotinis Lietuvą šelpti.

Kaip rašo „Liet. Žin.“, p. M. Yčas, Valstybės Dumos atstovas, buvęs atvažiavęs Vilniun, kaipo inagiotinis nuo visos Rusijos miestų sąjungos nukentėjusiems nuo karės žmonėms šelpti. Rūsų dienraštis „Več. Gaz.“ atspausdins su p. Yču pasikalbėjimą, kuriame, tarp kitų reikalų, būvę kalbėta ir apie Lietuvos politiką. Apie tą štai ką p. Yčas pasakęs: „Lietuviai, kaudamiesi rūsų armijos eilėse, kovąja taippat ir už savo tautos idealą — Lietuvos sujungimą. Lietuvių tauta tikisi, kad Rytų Prūsija su savo 300,000 lietuvių gyventojais bus prijungta prie Rusijos. Tuomet Lietuvos ekonominis gyvenimas, turėdamas liusą išėigę į jūrą, iskarto turi atgyti.“

Newarke žada savitrašti ir dienraštį.

Iš Newarkiečių (N. J.) girdėjome, kad Newarko lietuviai tariasi leisti mėnesraštį, savitrašti ar dienraštį, o gal ir visus tris. Mat, kun. J. Dobužinskas sumanė leisti mėnesinį laikraštį. Šito klausimo apsvarstymui buvęs sušauktas veiclesnių lietuvių susirinkimas; bet pasirodė, kad dauguma susirinkusių nori savitraš-

ti. Todėl jų noras bene ir li-kėš priimtas. * Newarkie apsigyvenęs p. Milukas (kun. A. Miluko brolis) esąs pasiryžęs leisti net... dienraštį, o jei tas nepasisektų, tai nors 2-3 kartus į savaitę. — Neapsieis, žinoma, be lenktynių.

Lietuvių ir lenkų sveikinimaisi.

„Liet. Žiniose“ tilpo akyvas susisveikinimas tarpe lietuvių ir lenkų Maskvoje. Vos tik tapo apskelbta Lenkijai autonomija, tuojaus lietuviai Maskvoje pasituntė ten-pat esantiems lenkams karštą pasveikinimą, ant kurio lenkai labai maloniai atrasė ir po karšto laiško — suuko: „Lai gyvuoja Lietuva!“ Karė ir Lenkijos nelaimės pirtė ir lenkus žiūrėti į Lietuvą, kaipo atsikrą valstiją.

Lietuvių I. W. W. seimas.

Mums rašo, jogei Baltimore, Md., įvyksias I. W. W. unijos lietuvių skyriaus seimas Per kuopas buvę paleista balsavimai, ir už seimo vietą gauta: Baltimore — 242 balsai, už Philadelphia — 8. Seimas įvyksias šimet gru-

džio 26—27 dd. Delegatus kviečia atvažiuoti dar 25 d. gruodžio ir apsistoti Martin hotelyj, 333 W. Pratt st., Baltimore, Md.

„Ateitis“ žada sutankėti.

Girdėjome, jogei Bostone einantis smagus laikraštukas „Ateitis“ jau pradėsianti eiti du sykį į savaitę. Geros kloties!

Rygos lietuviai ištroškę žinių.

Mums rašo vienas inteligentas iš Rygos, nusiskųsdamas, kad Amerikos lietuvių laikraštū ne-gauna. Gauną tik kartais „Draugą“ ir „Žvaigždę“. Toliaus štai ką rašo: „Ar negalėtumėt etsiusti mums nors svarbesnes iškarpas? Po Tilžės išgriovimui ypač žingeidū butų žinoti apie Prūsų lietuvių veikimą. Tamstoms butų ir lengviau susirašyti su jais (!!! — Red.).“ Pas mūs Rygoje dar ramu. Pribuvo jau keti traukiniai su sužeistais. Rygon pribuvo jau nekurie pabėgėliai iš Suvalkijos. Kauno gub. prisidengė jau kai-kurie pačtos skyriai. Ne-kurie iš Rygos vėl išsiunčia savo šeimynas kur toliaus.“

EUROPINĖ KARĖ.

BELGIJA IR FRANCUZIJA.

Kiek žymesnių permainų Belgijoj. Anglijos kanalo pakraštėj, pereitą savaitę neįvyko. Priegtam, beveik visai negalima susekti tikro dalyko stovio karės laukė, kadangi paduodamos iš dviejų priešingų šaltinių žinios neikię nesutinka savo turiniu. Aišku tas, kad ta kruvina skerdynė ten nepasibaigė, bet tęsiasi tolyn, gal dar su didesniu žiaurumu. Tiesa, paskutinėmis dienomis tarpe francužų-anglų ir vokiečių armijų apsiereikė kokis tai nuovėrgis, nes musis eina apie du mėnesiu laiko ir vis be jokių tikrų pasekmių, — musis baisiai kruvinas, pražutingas. Prasidėję šalčiai, o taipgi užliejimas vandeniu apės Yser pakraščiu, tarpe Dixmude, Furnes, Nieuport ir Westende, lyg ir suparalizavo kariuomenių veikimą — daugiausiai dabar veikia artilerija. Iš kitos pusės, vokiečiai didžiausią dėmesį dabar atkreipė ant kariškos operacijų Lenkijoj ir Ryt. Prūsijoj. Į tuos kraštus pernešė iš Belgijos, net ir iš Francuzijos labai daug kareivių — vokiečiai yra pasiryžę pirmaisiai, taip sakant, išrišti Lenkijos bei Ryt. Prūsijos klausimą, o tuomet jau atsikreipti visu smarkumu prieš francuzus bei anglus. Iš Londono pranešama nuo lapkr. 21 d., kad, sulig žinių iš Kopenhageno, rytiniame karės lauke randasi apie 7,000,000 kareivių — 4,000,000 rūsų ir 3,000,000 vokiečių bei austrų, kuriuos veda gabiausiai karvedžiai: gen. von Hindenburg ir didis kunigaitis Nikolajus. Jei tikėti pranešimams iš Berlino, tai, kaip Belgijoj, taip ir Francuzijoj, persvara krypsta vokiečių pusėn — tik vokiečiams diečiai dabar kenkia tvanas ir francužų-anglų laivynas. — Dixmude vis dar vokiečių rankose. Iš Amsterdamo pranešama, kad paskutinėmis dienomis sąjungiečių nuostoliai Belgijoj pasiekę apie 20,000 kar.; apart to, Yser kanale nuskendę 1,500 anglų. Iš Paryžiaus pranešama, kad Woevre distrikte francužų arti-

lerija atmušusi penkis vokiečių atakas. Žiaurus mušiai atsibuvo taipgi netoli Reims'o, Aisne pakraštėj, — sąjungiečiai astumė vokiečius; — apielinkėje Aragonijos miškų, netoli Verdun, kur francužai užėmė svarbias pozicijas arti Ornes, ir apielinkėje St. Mihiel — čia vokiečiai vėl užėmė miestą Chauvencourt. Iš Kopenhageno pranešama, kad vokiečiai esą Belgijoj ir Francuzijoj pasidarė tam tikras žiemavojimui tranšėjas ir tik atei-nantį pavasarį pradėsia veikti aktyviai; priegtam, drutinama Antverpas ir kitos paimtos belgų ir francužų tvirtovės.

LENKIJA IR GALICIJA.

Vėl vokiečiai-aurai atsikreipė prieš rusus Lenkijoj. Pir-miaiu, pasiremiant ant paduotų laikraščiuose žinių bei ant rusų dienų rusai ne tik paliuosnos Lenkiją nuo priešų, bet nusiųs rusų Vokietijon bei Austrijon. Vienok kitaip buvo lemta. — Kartą su pranešimais apie rusų pergales Lenkijoj buvo skelbiama, kad vokiečiai iš visų pusių siunčia savo bėgančiai armijai pagalbą. Štai, galop, ir pasirodo, kad vokiečiai ir austrai pasijuto tvirtais ant tiek, kad perstojo traukities, atsigrėžė prieš rusus ir su savo milžiniškų kanuolių pagalba uždavė rusų armijai tokį smugį, kad ta buvo priversta ant greitųjų pasitraukti. Musiai atsibuvo apielinkėse Lipno, Wleclawsk'o, Kutno ir tt., tarpe Vislos ir Vartos; ypač žiaurus mušis, atsibuvo arti. Kutno, kur, sulig pranešimo iš Berlino, vokiečiai paėmė nelaisvėn 23,000 rusų ir užgriebė daug kanuolių. Pranešimai iš Berlino ir Vienos tvirtina, kad rusai Lenkijoj beveik ant viso fronto turėjo pasitraukti atgal, panesę tulose vietose didelius nuostolius. Rusų atsitraukimą patvirtina net generališkas štabas Petrograde. Žinoma, tuose pranešimuose apie rusų sumūšimą nekalbama ir nurodoma, kad kariški vadovai

delei, strategiškų kombinacijų patsi-ryzo atitraukti armiją atgal. Nuo lapkričio 19 d. pranešama, kad rusai atsitraukę už upės Bzuros, Varšavos link. — Vokiečiai-aurai laimėję mušius apielinkėse Lenčios, Orlovo ir Piontek'o. Iš Londono neoficialiskai pranešama nuo lapkr. 23 d., kad vokiečiai esą tik 40 angl. mylių atstu nuo Varšavos — jie veikią Lovičo ir Skiernievių apielinkėje; jų armijos frantos siekiąs 55 angl. mylias. Reikia manyti, kad pasitraukę rusai sulauks tvirtos pagalbos ir vėl pradės stumti priešus atgal, — gal tuomet jau ir pasiseks rusams išvysti juos iš nuteriotos Lenkijos. Tarpe Čenstachovo ir Krakovo, kaip pranešama iš Petrogrado nuo lapkr. 19 d., rusams sekasi gerai — priešai tapę sumušti ir atstumti atgal. Abelnai, dabar Lenkijoj laukiamas generališkas mušis, kurio pasibaigimas turės labai didelę svarbą. Krakovo fortai bombarduojami pasekmingai; tulso miesto dalis apimtos ugnimi. Kariški žinovai spėja, kad Krakovas bus greit rusų rankose. Galiejoj rusai, sulig pranešimų iš Petrogrado, keliose vietose atrėmė austrų atakas ir užėmė kelėtą perėjimų per Karpatų kal-nus. Apart to, šiaurinėj Bukovinoj skaudžiai sumušė Austrijos armiją, kuri betvarkėje pasitraukusi atgal.

Galiejoj rusai, sulig pranešimų iš Petrogrado, keliose vietose atrėmė austrų atakas ir užėmė kelėtą perėjimų per Karpatų kal-nus. Apart to, šiaurinėj Bukovinoj skaudžiai sumušė Austrijos armiją, kuri betvarkėje pasitraukusi atgal. Galiejoj rusai paėmė priešų tranšėjas arti Przemyslo fortų, o palei Karpatų kalnų užėmė 4 miestus. Iš Vienok nuo lapkr. 20 d. skelbiama, kad austrai pasekmingai kovoją Galicijoje, kad jie atsismė Tarnovą ir Vieličką, paėmė apie 10,000 kareivių nelaisvėn ir užgriebė diečiai artilerijos. Apart to, austrai visai prisiartinę prie Serbijos sostinės Biellgrado; serbai apielinkėje Valjevos tapę sumušti — paimta kelėta tukstančių nelaisvėn. — Serbija šaukiasi rusų pagalbos, nes iš 300,000 kareivių pradžioj karės dabar likę apie 100,000; rusų valdžia pasizadėjo prisūsti pagalbą.

RYT. PRUSIJA IR LIETUVA.

Kariškos operacijos perneštos dabar išimtinai Ryt. Prūsijon — Suvalkija nuo vokiečių paliuosnuta. Rusai visu frontu tarp Stalupėnų ir Soldau žengia pirmyn, nors, žinoma, kiekviena žemė pėda užsimama po žiauriano mušio. Čia vokiečiai parodo nepaprastą savo narsumą ir iš-tvermę. Ypač smarkūs mušiai, kaip pranešama iš Petrogrado nuo lapkričio 19 ir 20 dd., atsibuvo apielinkėse Gumbinės, Darkehmen'o ir Angerburgo — čia rusai daug paguldė ir paėmė nelaisvėn vokiečių. Arti Waršlagen'o kritė apie 300 vokiečių. Galop pranešama, kad rusai nuėję keturias angl. gylas į vakarus nuo Angerburgo. Einas žiaurus mušis apielinkėje Mazurijos ežerų, kur ypač tvrtai laikosi vokiečiai. Buvo net iš Berlino pranešta, kad vokiečiai smarkiai sumušė rusus Angerburgo apielinkėje — paėmė daug rusų kareivių nelaisvėn ir užgriebė daug kanuolių. Vienok ta žinia nepasitvirtino. Žinoma, gen. Hindenburg'as deda visas savo pajegas, kad uždavę čia rusams kuoskandžiaus smugį, — kad sulaukius juos nuo žengimo Karaliaučiaus ir Allensteino bei Gdansko (Danzig) link.

TURKAI KAUKAZE.

Konstantinopolis. Turkijos kariuomenė gan toli nužengė Kaukazan. Valdžia paskelbė, kad po karšto mušio turkai užėmė fortą Koeprokjoel. Privatiška žinia skelbia, kad rusai po žiaurus mušio užėmė miestą Kotur, Persijos prov. Aserbeidjan, kuriame priskaitoma apie 8,000 gyventojų.

čią kariuomenę ir didžiausios kanuolės. Apart to, Mazurjos ežerai labai trukdo pasekmingam rusų armijos veikimui, ypač kad rusų vadai nėra apsispažinę su šitomis vietomis. Gen. Hindenburg net per kelioliką metų studijavo ežerota Mazurijos kraštą, nuolat ten darė su savo kariuomene manėvrus ir tvirtino, kad, iškilus kareai su Rusija, tie ežerai, tos klampynės pagelbės sumušti rusus. / Jo tvirtinimai išdalies jau išsipildė.

Kaip ten nebutų, bet reikia manyti, kad vokiečiai nebeatstums rusų atgal Suvalkijon, — kad rusai, nors nešdami didelius nuostolius, vis žengs pirmyn.

Galima dar pažymėti, kad po žiaurus mušio tarp Neidenburgo ir Soldau vokiečiai, panesę didelius nuostolius, buvo priversti pasitraukti.

Žinoma, pranešimai iš Berlino tvirtina, kad vokiečiai sulaukė rusų žengimą pirmyn. — keliose vietose sumušė juos ir astumė atgal.

TURKIJA.

Sunku yra persistatyti tikrą dalykų stovį Turkijoj ir Armėnijoj, kur atsibuvo susirėmimai tarpe Rusijos ir Turkijos kariuomenių. Vienoj-kitoj vietoj turkai priverstę pasitraukti rusus, bet Erzerumo apielinkėje rusai skaudžiai sumušė turkus. Arti Koprukei, kaip pranešama iš Konstantinopolio, rusų nuostoliai, užmuštais ir sužeistais, siekia 5,000 kareivių, paimta 500 kar. nelaisvėn ir užgriebta 10,000 šautuvų ir daug amunicijos. Juodosios jūrės pakraščiu turkai traukia ant Batumo. Konstantinopolyje paskelbta, kad visi pasaulio magometonai (apie 300,000,000) esą pasiryžę palaikyti Turkijos pusę. Persai taipgi esą pasiryžę pasiliuosuoti iš-po rusų intermės.

Iš Romos ranešama, kad laike Dardanėlių bombardavimo turkai prarado 250 kar. ir dvi kanuoles. Apart to, netoli Sevastopolio rusų kar. laivynas užklupęs turkų kreiserius „Goeben“ ir „Breslau“ ir pradėjęs j juos šaudyti; greit „Goeben“ užsėdėgė.

Iš Petrogrado pranešama nuo lapkr. 19 d., kad Turkijos pakraštini pasijusta daug kareivių. — Telegramos iš Romos nuo lapkričio 22 d. skelbia, kad turkų kreiseris „Hamidieh“ bombardavęs Rusijos portą Taupse. Juodosios jūrės pakraštėj.

BLOGAS ORAS TRUKDO MŪSIUS.

Londonas. Šiaurinėj Francuzijoj ir Belgijos pakraštėj blogas oras visai sulauko mušius. Pirmia nuolatinis lytus, o paskiaus šaltis, vėjas ir sniegas neapsakomai apsunkina kariškas operaci-

jas. Nuo smarkių lytų užtvino Belgijos kanalai bei upės. Ypač skaudžiai delei to viso kenčia vokiečiai. Priegtam, vokiečiai jaučiasi pavargusiais, o paskutinėmis dienomis skaitlingai pradėjo sągalioti.

ANGLAI ARABIJOJ.

Londonas. Anglijos kariuomenė išsėdo arti Fao, pietinėje Arabijoje, Persijos jūrės pakraštyje. Arti stovįs turkų garnizonas sutiko anglų šautuvų ugnimi, bet turkai tapo sumušti.

INAUGURACIJA NAUJO BRAZILIJOS PREZIDENTO.

Rio Janeiro, Brazilija. Senato rūmuose lapkr. 15 d. atsituvo iškilminga naujo Brazilijos prezidento, d-ro W. F. P. Gomes, inauguracija. Iškilmėje dalyvavo parlamento nariai, diplomatai ir šiaip diduomenė.

KRAKOVO APGULIMAS.

Roma, lapkr. 17 d. Austrai nestengė sulaukyti prisirtinančios prie Krakovo rusų armijos. Rusijos kariuomenė apgulė tą senoviską Lenkijos sostinę iš šiaurės pusės ir visu smarkumu pradėjo bombarduoti apsaugojančius miestą fortus — tulos vietos apimta ugnimi. Spėjama, kad miestas greit pakliūs į rusų rankas.

VOKIEČIŲ NUOSTOLIAI PER 4 DIENAS.

Londonas, lapkr. 17 d. Laikė paskutinių keturių dienų mušis vakar. Flandrijoje (Belgija) tapo užmušta, sužeista ir pateko nelaisvėn apie 100,000 vokiečių; vokiečiai gi tą žinią užginčija.

Vokiečių armija, po vienos dienos pertraukos kariškų operacijų delei baisaus oro, pradėjo smarkiai atakuoti sąjungiečių pozicijas tarpė Nieuporto ir Dixmude. Tačiau sąjungiečiai tvirtai atrėmė priešio atakas ir atstumė juos atgal. — Miestas Ypres yra beveik visai sunaikintas. Dele blogo oro vokiečių atakos visi susilpnėjo.

Vokiečiai, norėdami sulaukyti vandens užtvinnimą, dėjo visas pastangas, kad atnaujinus supilas bei dambas, nežinint kad sąjungiečiai su ginklų pagalba trukdė jiems tą darbą; prie šito darbo žuvo labai daug vokiečių.

GANDAS APIE RUSŲ SUMUŠIMĄ.

Berlinas, lapkr. 17 d. Kariškas biuras paskelbė, kad per paskutiniasias dienas vokiečiai keliuose punktuose sumušė rusus ir paėmė apie 23,000 kar. nelaisvėn. Ypač žiaurus mušiai atsitūvė arti Lipo ir Vloclavko, — rusai tapę nustumti Kutno link. — Rusų pasitraukimą Plocko bei Kutno link patvirtina Rusijos generališko štabo pranešimai iš Petrogrado. Tokiu būdu, galima tikėti, kad rusai išties tapo smarkiai sumušti.

AUSTRUS KONTROLIUOJA VOKIEČIAI.

Geneva, Šveicarija, lapkr. 17 d. Čion atvažiuojantis iš Vokietijos žmonės pasakoja, kad vokiečių kaizeris Vilhelmas tapęs Austrijos armijos diktatorium. Taip kaizeris, paėmęs ir savo rankas austrus, pareikalavo, kad pasitrauktų iš užimamų vietų Austrijos sosto impėdinis ir vienuolika generolų, kurie, sulig jo nuomonės, netikusiai vedė kompaniją prieš Rusiją. Austrijos imperatorius nesipriešinęs generolų prašalinimui, bet atmetęs pasiūlymą prašalinti sosto impėdinį. Austrijos kariuomenės vadova-

vimas tapo pavestas vokiečių generolams, kas lamai užgavo austrų officierius bei generolus; delei to, skelbiama, iškilę armijoje subruzdymas, o daugelis austrų officierių rezignavę.

40,000 AUSTRŲ VIENOJ DUOBĖJ.

Amsterdam, lapkr. 17 d. Vietos laikraščiai skelbia, kad Galicijoje palaidojimui užmuštųjų karės lauke kareivių tapo iškastas dviejų jardų pločio ir 4-rių anglmylių ilgio ravas, į kurį trimis eilėmis sudėta 40,000 kareivių kunų.

POPIEŽIAUS APLINKRAŠTIS.

Roma, lapkr. 17 d. Popiežius Benediktas XV paskelbė taikos aplinkrašti (encykliką), kuriuom kviečia kariaujančias tautas prie taikos. — Sulig popiežiaus yra keturios priežastys, delei kurių iškilo europinė karė. Pirmą — stoka tikros meilės tarpe žmonių; antra — stoka pagerbimo valdžios; trečia — netikė ir ne teisingi santykiai tarpe įvairių klasių žmonių; ketvirta — pamėgimas žemiškų limksmybių ir starymas žemiškos laimės svarbiausiu žmogaus tikslu.

ISKILMINGOS LAIDOTUVĖS.

Londonas, lapkr. 19 d. atsituvo iškilmingos laidotuvės staugu mirusio Francužijos lordo Roberts'o. Laidotuvės buvo atliktos su visomis kariškomis pagarbomis: jose dalyvavo patsai karalius, ministrai, princei ir visa diduomenė. Lordo Roberts kunas tapo padėtas šv. Povilo katedroje, gret liekanų Wellingtono, Nelsono ir Wolseyey. Po Wellingtono mirėciai, karalius pirmą kartą dalyvavo laidotvnių iškilmėse.

Marsšalas lordas Roberts yra aštuntu aštu Anglijos armijos vadu, kuris mirė pradėjus karę su vokiečiais. Vokietijos presa su pagarba atsiliepia apie velionį kaipo apie karišką genijų.

NAUJI INDIJOS KAREIVIAI.

Paryžius, lapkr. 16 d. Marselyje vėl išsėdo 25,000 Indijos kareivių, kurie per Paryžių skubiai važiuoja ant karės lauko. Pribuvo tik kavalerijos ir artilerijos skyriai.

JAPONAI MIESTE TSING-TAU.

Tokio. Japonai labai iškilmingai įžengė į paimtą nuo vokiečių miestą Tsing-Tau (Kiau-Čau). Pagerbimui žuvusių mušiuose prie Tsing-Tau buvo atlaikytos gedulingos pamaldos.

VALLJOS PRINCAS MUSIO LAUKE.

Londonas, Valijos princas išvažiavo karės laukan į vakarinę Francužiją.

AUSTRUJA NORI TAIKINTIES

Petrogradas. Pasklido gandas, buk Austrija pageidaujanti taikos atskirai nuo Vokietijos. — Skelbiama, kad austrų nuostoliai Serbijoje siekia apie 148,000 kareivių ir officierių, Galicijoje — apie 752,000 ir ryt. Vengrijoje — apie 1,770; išviso Austro-Vengrijos nuostoliai per 3 mėnesius pasiekė virš 900,000 kareivių ir officierių.

MAGOMETONAI UŽ „ŠVENTĄ KARĖ.”

Konstantinopolis. Turkiijos sultanas išleido atsisaukimą į armiją, nurodydamas, kad Anglija, Francužija ir Rusija intraukė Turkiją į karę. Jis nurodo, kad reikia padaryti galą priešų pa-

stangoms, nukreiptoms prieš garbės turkų imperijos.

Patikėdamas narsumui kareiviu bei jureivių, sultanas sako: „Nuo mūsų pergalės priklauso likimas ne tik tai mūsų krašto, bet ir ateitis 300,000,000 magometonų. — Aigipto chedivas esąs pasiryžęs vesti kariuomenę prieš angus. Iš Berlino pranešama, kad Persijos valdžia esanti pasiryžusi pradėti kariškas operacijas prieš Rusiją; — visas magometonų pasaulis stovįs „šventą karę” prieš Anglija, Francužija ir Rusija.”

Arti Koprukeui turkai, sumušę rusus, paėmė 500 kar. nelaisvėn ir užgriebė 10,000 šautuvų; rusų nuostoliai siekia 5,000 kar.

ANGLIJA SKOLINA GRAIKIJAI \$8,000,000.

Londonas. Tapo paskelbta, kad Anglija paskolina Graikijai \$8,000,000 užsimokėjimui už kariškų laivus, kuriuos statys Anglijoje.

VOKIEČIAI TIKISI PERGALĖTI PRIESUS.

Berlinas. Bavarijos karalius Lindvikas, apžiurinėdamas kadečius, taip išsireiškė: „Karė tęsis ilgai, bet mes nesustosime, iki nebus galutiniai sumušti priešai ir iki nebus prirengta dirva taikai, kuri ilgai aspergėtų mus nuo užpuolimo.”

VOKIEČIŲ NUOSTOLIAI.

Kopenhagen, Danija, lapkr. 17 d. Pranešta, kad sulig oficiališkai paskelbtų nuostolių lapkr. Prusijos nuostoliai siekia 549,247 kareivių ir officierių. Į tą skaitlių neįeina Bavarijos, Wuertembergo ir Saksonijos armijos, kurių nuostoliai apskaitliuojama virš 400,000.

PASKIRIA KARĖS REIKALAMS \$1,125,000,000.

Londonas. Anglijos parlamentas paskyrė karės reikalams \$1,125,000,000. Kartu sutikta padidinti armiją 1,000,000 kareivių. Ministrų premjeras paaiškino, kad pirmiau paskirtieji \$500,000,000 jau praleista karės reikalams ir supirkimui valgio delei badaujančių anglių šeimynų. Jis taipgi paskelbė, kad kareivių užlaikymas kasdien kainuoja apie \$5,000,000, ir pranešė, kad valdžia nori paskolinti Serbijai \$4,000,000 ir Belgijai \$50,000,000 be nuosimėčių iki karės pabaigai.

Apart to, David Lloyd, George paaiškino, kad karės metai Anglijai kainuos \$2,250,000,000; tai yra didžiausia suma, kokią kada nors Anglija išleido karės reikalams, ir dukart didesnė, negu buvo išleista karėi su burais, p. Afrikoj. — Tokiu būdu, reikės dar užtraukti paskolą sumoje \$1,750,000,000. — Tarnystėj esą 2,000,000 kareivių ir greitai laiku busią sutvarkyta dar virš 1,000,000 kareivių.

Nuo lapkr. 20 d. pranešama, kad jau padengta paršais virš \$3,000,000,000 delei paskolos sumoje \$1,750,000,000. — tai rekordas paskolos karės reikalams, tai pinigiškas triumfas karės laike.

UŽMUŠTA 1,000 ANGLŲ.

Konstantinopolis, lapkr. 17 d. Karės biuras skelbia, kad mušyje arti Fao, Persijos įlankos pakraštyje, tapę užmušta apie 1,000 anglų.

SERBAMS VIS EINA BLOGYN

Viena. Austrų kariuomenė pasiekė upę Kolubara ir užėmė miestą Valjevo, kuris skaitosi svarbiu strategišką punktu. Per ke-

lias dienas austrai paėmė nelaisvėn apie 8,000 serbų ir užgriebė apie 70 kanuolių ir daug karės medžiagos. Austrai pasitiki greitu laiku visai sumušti serbus; serbų kariuomenėj esą tik apie 100,000 kar.

BRUZDĖJIMAS PIET. AFRIKOJ.

Londonas. Iškilęs revoliucijoniškas bruzdėjimas prieš Angliją dar galutiniai nesustabdytas. Tarpe gen. Bothos, piet. Afrikos unijos vado, ir gen. de Wet'o vedamų sukilelių atsibūva susirėmimai; revoliucionierių spēkos vis eina silpnyn.

PADIDĖJO KRUPP'O KAPITALAS.

Berlinas, lapkr. 18 d. Paskelbta, kad paskutiniu laiku kapitalas Krupp'o kompanijos, kuri išdirba kanuales ir kitus karės prietaisus, pakilo nuo 70,000,000 iki 250,000,000 markių.

VOKIEČIŲ KAR. LAIVYNAS BOMBARDAVO LIEPOJŲ.

Petrogradas, lapkr. 17 d. arti Liepojaus pasirodė vokiečių kariškas laivynas, — du kreiseriai, 60 torpedinių laivukų ir keletas šiaip garlaivių, — kuris greit pradėjo bombarduoti miestą bei prieplauką. Užsidegė keletas namų. Iš Londono pranešama, kad nuo bombardavimo nukentėjo keletas dirbtuvių, tapę sunaikintas naftos rezervuaras; taipgi nukentėję keletas namų ir gelžkelio stotis, ir tapę paskandinta keletas prekinių garlaivių; penki žmonės užmušta ir 30 sužeista.

Iš Berlino pranešama nuo lapkr. 19 d., kad Vokietijos laivynas uždarė Liepojaus prieplauką, paskandindamas keletą garlaivių, ir bombardavo svarbias strategiškas pozicijas.

Iš Kopenhago pranešama, kad Baltijos jurė, arti Gothland salos, atsibūvęs mušis tarpe vokiečių ir rusų laivyų, kadangi toje pusėje girdėjos smarkūs kažuolių trankimai.

MUSIAI BELGIJOJ IR FRANCUZOJ.

Paryžius, lapkr. 18 d. Flandrijos (Belgija) viename kitame punkte atsibūvė gan smarkūs susirėmimai, — vokiečiai pasitraukė. Alziro kariuomenė užėmė Tracy-le-Val, upės. Oise pakraštyje; abelnai, sąjungiečiai tvirtai sutinką vokiečių atakas. — Iš Berlino gi pranešama, kad Belgijos pakraštyje, tarpe Dixmude ir Ypres, vokiečiai laikosi drutai; arti Aragonijos miškų, upės Aisne pakraštyje, francužai tapę atstumti atgal; einas mušis apielinkė Verdun ir St. Mihal. Apielinkėje Cirey (arti Elzaso) vokiečiai užėmė kelias francužų pozicijas.

ANGLIJOS LAIVYNO VEIKIMAS.

Londonas. Anglijos kariškas laivynas bombarduoja Belgijos pakraščio miestus, delei ko vokiečiai turi trauktis atgal.

MUSIS BUKOVINOJ.

Petrogradas. Šiaurinėj Bukovinoj eina žiaurus mušis; austrai traukiasi atgal.

RUSAI RYT. PRUSIJ.

Petrogramas. Ryt. Prusijoj rusų kariuomenė laikosi tvirtai; apielinkė ežerų Buvelno ir Yorklsy rusai paėmė kelis simtus vokiečių nelaisvėn ir užgriebė apie 20 kanuolių. Visa doma kraipinama ant Agnerburgo ir Johannsburgo.

VOKIEČIAI STUMIA RUSUS ATGAL LENKIJON.

Petrogradas, lapkr. 18—19 dd. Oficiališkai pranešama, kad rusai pasitraukę už upės Bzuros. Vokiečiai susikoncentravė apielinkė Lenčicos, Orlovo ir Piontek'o. Laukiama čia generališkas mušis, kurio užsibaigimas turės labai didelę svarbą.

PAIMTAS VARŠAVOS GUBERNATORIUS.

Berlinas, lapkr. 18 d. Varšavos gubernatorius von Korff su savo adjutantū atvažiavo autobombilyje į Kutno, manydaams, kad tas miestas yra dar rusų rankose (miestą po mušio ant gatvių buvo užėmė vokiečiai). Staigu vokiečių kavalerija apsupo gubernatorių ir be pasipriešinimo paėmė jį. Jis tapo nugabentas į Gnesen, Poznaniaus prov.

RUSAI PERGALI TURKUS.

Petrogradas, lapkr. 18—19 dd. Rusijos Juodosios jūrės kar. laivynas pasekmingai bombardavo turkų miestą Trebizondą. Arti Anatolijos rusų laivai užpuolė ant turkų kreiserių „Goeben” ir „Breslau” — pirmasis tapo sugadintas ir greitai užsidegė; „Breslau” mušyje nedalyvavo; rusų laivynas nuplaukė. Rusai pasekmingai veikia Persijos Armėnijoje; kurdai neįstengia atsilaikyti prieš rusus. Einas mušis arti miesto Urmija (Urumiah), kur randasi apie 50,000 gyventojų. Urmija guli iarti Kurdistano. Mažesni susirėmimai nuolat pasitaiko parubėzėje Batumo prov.

Anglai Arabijoje irgi laikosi tvirtai; Aigiptan turkai taipgi neįstengia įsiveržti. — Persijos įlankoje anglai paskandinę Hamburgo linijos garlaivį „Ekbetana”.

ITALIJA NORI KARIAUTI.

Roma, lapkr. 19 d. Virš 100 parlamento narių, — radikalų, konst.-demokratų ir socialistų, — sutarė reikalauti, kad valdžia stotų karėn Anglijos ir Francužijos pusėn.

JAPONAI APIE EUROPINE KARĖ.

Tokio. Užsienio dalykų ministras, baronas Takaaki Kato išreiškė nuomonę, kad sąjungiečiai galų galė laimėsią karę; japonai vėmū su vokiečiais karę sudrutinimui taikos. Tolimuose Rytuose; kaslink siuntimo Europon kareivių, — Japonija kol-kas susilaikysianti.

RUMUNIJA MOBILIZUOJA KARIUOMENĘ.

Bucharestas, lapkr. 19 d. Šaukiama kariuomenėn vaikinai, kuriems reikia stoti kariuomenėn tik 1916 ir 1917 metais. Plačiai kalbama apie neišvengtą karę.

SUVIENYTA RUSIJA LAIMĖS KARĖ.

Kopenhagen, lapkr. 19 d. Rusijos carienė Marija Teodoraitė štai ką pasakė vieno laikraščio korespondentui:

„Ar jus pastebėjote, kaip karė suvienijo Rusijos gyventojus? Kaip ilgai nesitęstų karė, — Rusijoj neapsireikš susiskaldymo žmonių į partijas. Darbininkų partija eina ranka į ranką su kitomis partijomis. Lenkai, suomi ir žydai tapo rusais — jie ankauja pinigų mūsų ligonbūčiams ir liuosnorais stoja kariuomenėn. Daugelis iš jų jau atsižymėjo mušio lauke. Nuo tolimos šiaurės iki Juodosios jūrės ir nuo Vladivostoko iki Baltijos jūrės rasite suvienytą Rusiją, kuri

gali ir pageidauja tapti pergaletoja... Pranešk Danijai, kad taip kalbėjo imperatorienė Marija Teodoraitė.”

MEKSIKOJE VĖL PRASIDĖJO KARĖ.

Meksiko (miestas). Generalai Carranza ir Villa neapleido Meksikos — jiedu pasiryžo išrišti iškilusį tarpe judviejų konfliktą mušio lauke. Gen. Carranza sutiko išvažiuoti iš Meksikos, bet reikalavo, kad tą padarytų ir gen. Villa. Buvo net reikalaujama, kad prasišalintų ir Zapata. Gen. Villa sukoncestravo savo kariuomenę Guanajuatos prov. ir yra pasiryžęs užpulti ant sostinės, kurią dabar užėmė ir kontroliuoja gen. Obregon su savo kariuomenę. Dalis gen. Carranzas kariuomenės sukoncestruota arti Queretaro miesto; nuo lapkr. 19 d. pranešama, kad šita miesta užėmė gen. Villas kareiviai ir stumią savo priešus pietų link. Gen. Carranza apsigyvenęs Orizaboj. Tautiškoji konvencija persikelsianti iš Aguascalientes į San Luis Potosi. — Pranešama, kad Zapatos kariuomenė užėmė Puebla.

Gen. Obregon pasiuntė tvirtą kariuomenę į šiaurę prieš gen. Villas kariuomenę. Gen. Carranza mano, kad generolų Obregono ir Gonzales kariuomenė greitai laiku sumuš gen. Villas kariuomenę. — Kiek iš viso galima spėti, gen. Carranzas spēkos nesulyginamai didesnės; jo pusę palaik daugelis gabių generolų; vienok iškišiol ir gen. Villa laikosi tvirtai. — Laukiamas generališkas mušis.

Iš Vera Cruz pranešama, kad gen. Obregon su kariuomenė apleido sostinę; palikta joje maža apsauga; — reiškia, miesta Meksiko lengvai galės užimti gen. Villas armija.

Europoje mušiai įvairių tautų žmonės, o čia, Meksikoje, saviškiai naikina saviškius ir ardo savo kraštą...

RUSAI SUZEIDĖ SAVO KONSULĄ.

Londonas, lapkr. 20 d. Laikė bombardavimo turkų porto Trebizond tapo apardytas rusų konsulas ir sunkiai sužeistas patsai rusų konsulas.

PARLAMENTAS UŽ PADIDINIMĄ ARMIJOS.

Londonas, lapkr. 20 d. Atstovų rūmās patvirtino premjėro pasiūlymą padidinti Anglijos armija 1,000,000 naujų kareivių.

KANADA NEIŠILEIS VOKISKŲ LAIKRAŠČIŲ.

Ottawa, lapkr. 20 d. Valdžia paliepė neįleisti į Kanadą 4 vokiškų laikraščių iš New Yorko, tarpe jų ir „Staats-Zeitung.”

REVOLIUCIJONIERIŲ SUOKALBIS RUSIJ.

Petrogradas, lapkr. 22 d. Politija atidengė revoliucionierių suokalbį, — apart kitų tapo sureaštuota 5 V. Dumas nariai.

AIGIPTIEČIAI IR PERSAI REMS TURKIJĄ.

Berlinas, lapkr. 20 d. Čion pranešta, kad visi Aigipto magometonai stovi už „šventąją karę” prieš Anglija, Francužija ir Rusija. Aigipto chedivas šaukia magometonus į kariuomenės eiles ir pasizada patsai ja vesti. Kartū pranešama, kad persai irgi pasiryžė eiti kartu su turkais; daug persų prisijungė jau prie turkų.

FRANCUZAMS IR ANGLAMS NEPAISISEKĖ.

Berlinas, lapkričio 19 d. Paskelbta, kad mušyje arti Bixchoote ir Dixmude prancūzai prarado 20,000 kar.; Yser kanale tapę paskandinta 1,500 anglų. Vokiečiai atsėmę Chauvoneourt, arti St. Mihiel ir atstumę priešus arti Verdun.

ZUVO GARSUS PROFESORIUS

Londonas, lapkr. 19 d. Karės lauke žuvo garsus senoviškos istorijos profesorius Strack, 47 m. amžiaus, iš Kiel'io.

mas yra La Salle banko rankose; užsakė sąjungiečiai.

REIKALAUJAMA EUROPON ARKLIŲ.

New Orleans, La. Pastebėtina, daug reikalaujama Europon delei kariuomenės arklių, kaip praneša pirkliai iš Chicago, Kansas City, St. Louis'o ir kitų didelių miestų. New Orleans'e užsakytą dastatyti laike 30 dienų Europon 30,000 arklių.

KARĖS UZSAKYMAI.

Washington, D. C. Paskelbta, kad kariujančios Europos valstijos paskutiniu laiku davė čia karės užsakymą ant sumos apie \$200,000,000. Tokiu būdu europinė karė suteikė Amerikai daug darbo.

AMERIKOS KREISERIS TURKIJOS PAKRASTYJ.

Washington, D. C. Suv. Valst. valdžiai iš Atenų pranešta, kad turkai šaudė į Amerikos kreiserio „Tennessee“ luotelį, kuomet šis, prisitartinus „Tennessee“ prie Smirnos uosto, buvo pasiūtęs pranešti porto valdžiai, kad Amerikos kreiseris nori inplaukti į Smirnos uostą. Luotelis sugrįžo neišpildęs savo pasiuntinystės. Tuomet kreiserio komandierius bevielniu telegrafu pranešė Smirnos valdžiai, kad kreiseris inplauks į portą, nors delei to reikėtų panaudoti spēkā. — Smirnos garnizonas susideda iš 35,000 kariuomenės.

nesee" laivė Smirnos prieklaikoje. Tą incidentą patvirtino pranešime Washingtonan „Tennessee" kapitonas, B. C. Becke-r'is. — Patarus prez. Wilson'ui, ministeris Daniels pranešė minėtų kreiserių komandieriams, kad jie apsaugotų nuo aktyviško veikimo, kuris galėtų pakenkti geriems atsinešimams tarpe Suv. Valst. ir kokios nors Europos valstijos, — jie turi laukti paliepmo iš Washingtono. — Iš Romos gi pranešama, kad Turkijos valdžia esanti pasiryžusi užbaigti tą incidentą ramiu būdu.

Lapkr. 21 d. Suv. Valst. ambasadorius pranešė Washingtonan, kad Turkijos valdžia paaikšino, jog šuviai buvo paleisti perser-gėjimui luotelio, kurs plaukė per minomis uždėta uosto sritį. Amerikos valdžia paaikšiniu patenkinta, — incidentas užbaigtas.

PREZ. WILSON PRANAŠAUJA GERUS LAIKUS.

Washington, D. C. Prez. Wil-son, sveikindamas išdo ministeri McAduo iš priežasties atiden-gimo federalinių rezervu banku, šiaip išsireiškė: „Ateitis tyra ir graži, — ji lemia gerą dalykų stovį. Pamatiniai trukdymai greit bus prašliinti; viskas kitas bus pataisyta. Dabar esame toje valtyj, apie kurią mes buvome užmiršę. Žinome prieplauką, į kurią važiuojame. Einame pirmyn su nauja dvasia, nauju entuziazmu, kas reikiška gerovės prisiartinimui.“

S. GOMPERS PRIĖS IMIGRA CIJĄ.

Philadelphia, Pa. Laike Am. D. Fed. konvencijos posėdžiū buvo kalbėta ir apie europinę karę bei apie jos intekmę ant Amerikos gyvenimo. Buvo išreikštas protestas prieš tą baisią europinę skerdynę, o kartu pasižadėta gelbėti mirštančius ten iš bado žmones. Kaslink imigracijos fe-

deracijos prezidentas S. Gompers taip išsireiškė:

„Kadangi dabar Europoj griau nama miestai ir naikinama kariujančių kraštų turtai, tai pasibaigus karei atsiras didžiausios mimos kaliekų, našlių bei našlių, kurie, turbūt, pasistengs apleisti savo kraštus ir persikelt į Suv. Valst., tai mes, Amerikos darbininkai, privalome su tuom rimtai skaityties; reikia pirmiau apgalvoti, kad paskiau patiems nebūtų blogiau.“

Buvo pasiūsta prez. Wilsonui rezolucija, kurioj reikalaujama, kad valdžia įsikistų į Kolorados streiką.

Kaslink pasiėgimo policijos laike streikų vienas delegatas taip išsireiškė:

„Jeigu Suv. Valst. valdžia nestengia „nuosavia policija“ išpildyti savo priedermių, tai laikas sudaryti kitą, gabesnę valdžią...“

ANT KO AMERIKONAI PRA LEIDZIA PINIGUS.

New York. Am. Higijenos Federacija, tarp ko kito, paskelbė, kad ištvirkimas bei prostitucija prarįja kasmet amerikonomams \$3,000,000,000; bažnyčių palaikymui praleidžiama \$250,000,000; įvairioms misijoms — \$12,000,000. Tas parodo, kokius milžiniškus pinigų praleidžia amerikainai ištvirkimo bėgi prostitucijos palaikymui.

deracijos prezidentas S. Gompers taip išsireiškė: „Kadangi dabar Europoj griau nama miestai ir naikinama kariujančių kraštų turtai, tai pasibaigus karei atsiras didžiausios mimos kaliekų, našlių bei našlių, kurie, turbūt, pasistengs apleisti savo kraštus ir persikelt į Suv. Valst., tai mes, Amerikos darbininkai, privalome su tuom rimtai skaityties; reikia pirmiau apgalvoti, kad paskiau patiems nebūtų blogiau.“

Buvo pasiūsta prez. Wilsonui rezolucija, kurioj reikalaujama, kad valdžia įsikistų į Kolorados streiką. Kaslink pasiėgimo policijos laike streikų vienas delegatas taip išsireiškė: „Jeigu Suv. Valst. valdžia nestengia „nuosavia policija“ išpildyti savo priedermių, tai laikas sudaryti kitą, gabesnę valdžią...“

ANT KO AMERIKONAI PRA LEIDZIA PINIGUS.

New York. Am. Higijenos Federacija, tarp ko kito, paskelbė, kad ištvirkimas bei prostitucija prarįja kasmet amerikonomams \$3,000,000,000; bažnyčių palaikymui praleidžiama \$250,000,000; įvairioms misijoms — \$12,000,000. Tas parodo, kokius milžiniškus pinigų praleidžia amerikainai ištvirkimo bėgi prostitucijos palaikymui.

Iš Amerikos.

MILŽINISKA FRANCUZIJOS ARMIJA.

New York. „Wall Street Journal“ šiose dienose paskelbė korespondenciją iš Paryžiaus, kurios nepalietė francūziška cenzura. Korespondentas skelbia, kad Francūzijos armija siekia 6,000,000 kar., iš kurių tik pusė dalyvavo mušiuose prieš vokiečius. Kiti 3,000,000 kariuomenės, stovį įvairiose punktuose, yra pasirengę atsidurti mušio lauke. Mažai kas žino, kad vyriausis francūzų armijos vadas, gen. Joffre, turi tiek daug kariuomenės rezerve. Prieš francūzų armiją stovi ne 1,500,000 vokiečių, kaip pirmiau buvo garsinta, bet 2,500,000, t. y. ne 30 korpusų, bet 56. — Kartu su francūzais kariauja apie 500,000 anglų ir apie 100,000 belgų.

Amerikos jureivijos ministeris Daniels pranešė, kad „Tennessee“ nebuvo prisakyta plaukti į Smirnos uostą, buvo tik paliepta, kad „Tennessee“ ir „N. Carolina“ pasiliktu Viduržemio jūroje ir rupintųsi amerikūnų interesų apsaugojimui.

UŽSAKĖ 4,000,000 ANTKLO DŽIU.

Chicago, Ill. Vietos firmoms užsakyta išsiusti Europon del kariuomenės, kaip galima greičiau 4,000,000 antklo džiū (kaldrų). Už antklo džiū skiriama \$5, kas sudaro \$20,000,000. Užsaky-

tautininkams. Jei jie išdrįstų but priešingi, — mes paklausime, — ar tai taip jų mylite tėvynę? Lietuviškoji visuomenė Amerikoje yra kvaila ir mes ją pasikinkysime į savo socialistiškąjį važiimą. Per savo laikraščius nesigailėsimė purvų jų taip vadinamiems veikėjams. Kvaliais turime vadint Šlipuą, Sirvydą, Balutį, Gabrį ir kitus; taip darykime, kad tie vardai neturėtų jokios vertės visuomenės akkyse.

Jurgiai plojo delnais, o Pijušukas pabaigęs šluostėsi savo veida. Pasikėles nuo kedės Pijušukas tarė: — Draugai! Socialistų laikraščių redaktorai! Nesigailėkime savo laikraščiuose ant pirmųjų puslapių riebioms raidėms šitaip užrašyti: „Sunūs Lietuvos! Tėvynė mūsų paplukusi kraujuose ir asarose. Dėkite auksas, kad sušelpnt nelaiminguosius.“ Tais žodžiais mes sugraudinsime visuomenę ir pinigų bus.

Iš Lietuvos.

Vilnius.

Vilniaus komitetas neturtin-goms atsarginių šeimynoms šelp-ti per pusantro mėnesio pašalpų suteikė už 28 tukst. rub. Sušelp-ta 7 tukst. šeimynų. Komiteto laikomos buvo 4 valgyklos, kur veltui duodama buvo beturčiams pietų. Jų išduodama buvo kasdien maž-daug apie 250. Pašalpa suteikiama ne tik pinigais, bet ir daiktiais.

Suvalkai.

Suvalkų miesto galva intekė Vilniaus miesto valdybai 400 rb. sušelpsti Suvalkų miesto gyventojams, kurie išsakraustė į Vilnių, nuo vokiečių bėgdami.

Kauniškis lietuvių bankas

ketinąs netrukus parvežti iš Minsko visus savo raštus ir pradėti savo veikmą Vilniuje. Spalio 3 ir 4 d. atvežta į Vilnių 400 vokiečių belaisvių.

Šiauliai.

Čia pradėjo veikti visos įstai-gos, išskyrus kol-kas valdžios pini-gyno ir bankų. Gimnazijos tuo tarpu dar uždarytos; jų kancelia-rijos Vitebske. Miesto valdžia pasiuntė prašymą, kad būtų atidarytos ir gimnazijos. Miesto pradedamojoje augštesnėje mo-kykloje mokslas jau eina. Su-stoję kurį laiką valsčiaus teismai ir pradėjo nagrinėti bylas jau

Šiauliai.

Čia pradėjo veikti visos įstai-gos, išskyrus kol-kas valdžios pini-gyno ir bankų. Gimnazijos tuo tarpu dar uždarytos; jų kancelia-rijos Vitebske. Miesto valdžia pasiuntė prašymą, kad būtų atidarytos ir gimnazijos. Miesto pradedamojoje augštesnėje mo-kykloje mokslas jau eina. Su-stoję kurį laiką valsčiaus teismai ir pradėjo nagrinėti bylas jau

Šiauliai.

Čia pradėjo veikti visos įstai-gos, išskyrus kol-kas valdžios pini-gyno ir bankų. Gimnazijos tuo tarpu dar uždarytos; jų kancelia-rijos Vitebske. Miesto valdžia pasiuntė prašymą, kad būtų atidarytos ir gimnazijos. Miesto pradedamojoje augštesnėje mo-kykloje mokslas jau eina. Su-stoję kurį laiką valsčiaus teismai ir pradėjo nagrinėti bylas jau

ANT KO AMERIKONAI PRA LEIDZIA PINIGUS.

New York. Am. Higijenos Federacija, tarp ko kito, paskelbė, kad ištvirkimas bei prostitucija prarįja kasmet amerikonomams \$3,000,000,000; bažnyčių palaikymui praleidžiama \$250,000,000; įvairioms misijoms — \$12,000,000. Tas parodo, kokius milžiniškus pinigų praleidžia amerikainai ištvirkimo bėgi prostitucijos palaikymui.

ANT KO AMERIKONAI PRA LEIDZIA PINIGUS.

New York. Am. Higijenos Federacija, tarp ko kito, paskelbė, kad ištvirkimas bei prostitucija prarįja kasmet amerikonomams \$3,000,000,000; bažnyčių palaikymui praleidžiama \$250,000,000; įvairioms misijoms — \$12,000,000. Tas parodo, kokius milžiniškus pinigų praleidžia amerikainai ištvirkimo bėgi prostitucijos palaikymui.

ANT KO AMERIKONAI PRA LEIDZIA PINIGUS.

New York. Am. Higijenos Federacija, tarp ko kito, paskelbė, kad ištvirkimas bei prostitucija prarįja kasmet amerikonomams \$3,000,000,000; bažnyčių palaikymui praleidžiama \$250,000,000; įvairioms misijoms — \$12,000,000. Tas parodo, kokius milžiniškus pinigų praleidžia amerikainai ištvirkimo bėgi prostitucijos palaikymui.

ANT KO AMERIKONAI PRA LEIDZIA PINIGUS.

New York. Am. Higijenos Federacija, tarp ko kito, paskelbė, kad ištvirkimas bei prostitucija prarįja kasmet amerikonomams \$3,000,000,000; bažnyčių palaikymui praleidžiama \$250,000,000; įvairioms misijoms — \$12,000,000. Tas parodo, kokius milžiniškus pinigų praleidžia amerikainai ištvirkimo bėgi prostitucijos palaikymui.

ANT KO AMERIKONAI PRA LEIDZIA PINIGUS.

New York. Am. Higijenos Federacija, tarp ko kito, paskelbė, kad ištvirkimas bei prostitucija prarįja kasmet amerikonomams \$3,000,000,000; bažnyčių palaikymui praleidžiama \$250,000,000; įvairioms misijoms — \$12,000,000. Tas parodo, kokius milžiniškus pinigų praleidžia amerikainai ištvirkimo bėgi prostitucijos palaikymui.

ANT KO AMERIKONAI PRA LEIDZIA PINIGUS.

New York. Am. Higijenos Federacija, tarp ko kito, paskelbė, kad ištvirkimas bei prostitucija prarįja kasmet amerikonomams \$3,000,000,000; bažnyčių palaikymui praleidžiama \$250,000,000; įvairioms misijoms — \$12,000,000. Tas parodo, kokius milžiniškus pinigų praleidžia amerikainai ištvirkimo bėgi prostitucijos palaikymui.

ANT KO AMERIKONAI PRA LEIDZIA PINIGUS.

New York. Am. Higijenos Federacija, tarp ko kito, paskelbė, kad ištvirkimas bei prostitucija prarįja kasmet amerikonomams \$3,000,000,000; bažnyčių palaikymui praleidžiama \$250,000,000; įvairioms misijoms — \$12,000,000. Tas parodo, kokius milžiniškus pinigų praleidžia amerikainai ištvirkimo bėgi prostitucijos palaikymui.

ANT KO AMERIKONAI PRA LEIDZIA PINIGUS.

New York. Am. Higijenos Federacija, tarp ko kito, paskelbė, kad ištvirkimas bei prostitucija prarįja kasmet amerikonomams \$3,000,000,000; bažnyčių palaikymui praleidžiama \$250,000,000; įvairioms misijoms — \$12,000,000. Tas parodo, kokius milžiniškus pinigų praleidžia amerikainai ištvirkimo bėgi prostitucijos palaikymui.

ANT KO AMERIKONAI PRA LEIDZIA PINIGUS.

New York. Am. Higijenos Federacija, tarp ko kito, paskelbė, kad ištvirkimas bei prostitucija prarįja kasmet amerikonomams \$3,000,000,000; bažnyčių palaikymui praleidžiama \$250,000,000; įvairioms misijoms — \$12,000,000. Tas parodo, kokius milžiniškus pinigų praleidžia amerikainai ištvirkimo bėgi prostitucijos palaikymui.

ANT KO AMERIKONAI PRA LEIDZIA PINIGUS.

New York. Am. Higijenos Federacija, tarp ko kito, paskelbė, kad ištvirkimas bei prostitucija prarįja kasmet amerikonomams \$3,000,000,000; bažnyčių palaikymui praleidžiama \$250,000,000; įvairioms misijoms — \$12,000,000. Tas parodo, kokius milžiniškus pinigų praleidžia amerikainai ištvirkimo bėgi prostitucijos palaikymui.

rugsėjo mėnesį. Žemiečių virš-ininkų suvažiavimas (sjezdais), negalėdamas suskubti išsiuntinėti pašaukimų, šį mėnesį (spalio) bylų nebėnagrinės. Sf.

Šianlių apskričio naujokai

kiami į liuosus tokioje tvarkoje: spalio 1 d. — 2-sai skyrius, spalio 8 d. — 3-sai skyrius, spalio 15 d. — 4-sai, spalio 22 d. — 5-sai ir spalio 29 d. — 1-sai. Su-sirenkamoji vieta — Šiauliai.

Južintai.

Rinkimų sueiga rugsėjo 7 d. nutarė rinkti auksas Raudonajam KŠryžiui. Surinkta 143 rub. pinigais ir daug skeptų sužeistų jų žaidzoms raišioti.

Raseinių apskirtyje naujokai

šaukiama: Raseiniuose — 1-jo sk. spalio 25 d., 2-jo skyriaus — spa-lio 19 d. Tauragėje — 3-jo skyriaus spa-lio 1 d., 4 skyriaus — sp. 6 d. Šilelinose — 5-jo skyriaus spa-lio 12 d.

Vilnius.

Dumos atstovas M. Yčas buvo atvykęs į Vilnių, kaip miesto sąjungos įgaliotinis, kuris rupi-nasi iš karės epimųjų vietų pa-bėgėliais. Spalio 3 d. jis daly-vo Vilniaus miesto komisijoje, kur pranešė apie tos sąjungos darbus ir sumanymus, del tų pa-bėgėlių šelpimo.

Suvalkų gub. mokyklos.

Vilniaus mokslo apskričiui į-sakytą pranešti Suvalkų, Kalva-rijos ir Marijampolės apskričių vyresnybei, kad ji netrukdama grįžtu į savo tarnybų vietas ir pradētu mokslą.

Vilnius.

Vilniaus Teismo Rūmai spalio 4 d. panaikino kun. Grašio, Sluc-ko klebono, bylą delei stačiatikių vertimo katalikybėn.

Karės pabėgėlių reikalais.

Spalio 7 d. karės pabėgėlių sto-viuviu iširti ir jų šelpimo reika-lais buvo atvykę į Vilnių senato-rius Neugarđtas, kuris yra pir-mininku kunig. Tatjanos komite-to nuo karės nukentėjusiems šel-pti, Nikitinas, Romanovo komite-to pirmininkas ir Vaskariovas, V. Tarybos narys.

Dumos atstovo Yčo ir miesto galvos Venclauskio lydimi, jie aplankė lietuvių komiteto įtai-sytąsias pabėgėlių prieglaudas, butent „Rutoje.“ šv. Mikalojaus salėje, p. P. Vileišio namuose ir Slavickio vasarnamiuose. Pasitiko juos „Rutoje“ lietuvių ko-miteto pirmininkas A. Bulota ir E. Vileišienė, šv. Mikalojaus sa-lėje, be jų dar kun. Jezukevičius ir d-ras A. Vileišis. Sen. Neugardtas teiravosi dar pas Yčą šiaip apie lietuvius, jų reikalus, draugijas ir švietimo įstaigas.

Kaunas.

Dvasinė žemaičių seminarija jau perkelta į Vašakėnų dvarą, Troškunų par. Jos mantą išve-žta iš Kauno erklias, kuriuos at-siuntę Vašakėnų dvaro savinin-kas Bražys, ir vienu traunkinio vagonu. Turtinga seminarijos biblioteka del jos didumo paki-kusi neišvežta. „Vilt.“

Teismų reformos Lietuvoje.

Prieš karės apskelbimą nutar-ta buvo Lietuvoje ir kitose Va-karų gubernijose įvesti vietoje žemiečių viršininkų teismo taikos teisėjų teismą. Ta vietinio tei-smo reforma delei karės ir kre-dito stokos atidėta vieniems me-tams.

Delei laiškų rašymo.

Valdžios paskelbta, kad delei karės meto visi siunčiamieji pa-čta laiškai yra karės cenzūros skai

FELJETONAS

AUKOS.

Laike garsiosios socialistų prieš-seiminės konferencijos aš buvau pasilindęs po skobniū taip, kad manęs nė vienas raudonkaklis ne-galėjo patėmyt. Aure, ką aš ten budamas girdėjau: — Draugai! — tarė vienas Jurgis su raudonu kaklaraiščiu, — aš atidarau mūsų socialistiškai-solidariškai-proletarišką prieš-seiminį pasikalbėjimą. Fanatiškaisi Pijušas atsisėjo ir prabilo:

— Draugai! Tėvynės mes ne-turime ir apie jos meilę svajoja tik kvailiai. Mums brolis yra kiekvienas nigeris, turkas, eski-mosas, papuasas, kalmukas, in-dijonas ir net gorilius su orangu-tangū, jei tik jis yra socialistas. Gi lietuvis, jei jis nėra socialis-tas, — yra mūsų priešas.

— Pasikėlė nuo kedės garsusis „Vergijos“ redaktorius-vaikėzas ir tarė: — Ar yra tat reikalas dalyvaut „Visuotiname seime“ ir tar-tis su tautininkais apie kokius ten tėvynės reikalus!...

— Pasikėlė nuo kedės didi fanatikas Pijušas ir išsižiojo: — Draugai! Mes dalyvauti seime galime. Turime tik pasi-stengti, kad aukų kontrolė būtų mūsų rankose. Aukų Lietuvos

bobapalaikėms mes neduosime. Didelis čia daiktas, jei kokia se-nė ar pienuo nustips badū. Tie, kurie be galvų, be kojų, be ran-kų pareis iš karės, gaus aukų at-sisėdė prie bažnyčios. Aukus tar-rėdami mes, socialistai, savo ran-kose sunaudosime socialistiškai propagandai. Mes gelėsime už tuos surinktus tukstančius puik-kių socialistiškų literatūros pa-sigaminti. Mes galėsime paremt laikraštį „Bjaurėnas“ ir iš to mes turėsime didelę naudā.

Laikė šitos trumpos, bet turi-ningos ir puikios, prakalbos vi-si su raudonais kaklaraiščiais Jurgiai klausėsi pasidėję liežu-vius ant apatinės lupos, o pasi-baigus plojo delnais ir mušė kul-dėmis į aslą.

Pakilo staiga nuo kedės mi-nėtas redaktorius ir tėsė: — Draugai! Pijušuko tikslas labai puikus, bet visuomenė pa-tėmys, kad mes ne Lietuvos nu-skurėliams aukas taikome — ne-duos.

Pijušas atsiliepė: — Gausime aukų, tik bukime gudrūs. Antsyk turime virsti karštais tėvynės Lietuvos mylė-tojais, o jei kas drįs priešintis, išgama išvadinsime. Tokiu bu-du mes užtaisysime spūstus ir

Pasikėles nuo kedės Pijušukas tarė: — Draugai! Socialistų laikra-ščių redaktorai! Nesigailėkime savo laikraščiuose ant pirmųjų puslapių riebioms raidėms šitaip užrašyti: „Sunūs Lietuvos! Tėvynė mūsų paplukusi kraujuose ir asarose. Dėkite auksas, kad sušelpnt nelaiminguosius.“ Tais žodžiais mes sugraudinsime visuomenę ir pinigų bus.

— O jūs, rupuzės! — sukuždė-jo vienas tautininkas, kuris, ne-patėmijus socialistams, sėdėjo per la laiką salėje.

— Kodėl, drauguti, taip sakai? — paklausė vienas su raudonu kaklaraiščiu šale sėdintis vyrukas.

— Jei jūs šitokioje valandoje turite tokius šetoniškus tikslus, tai jau gana! Jei kas man apie jus tokius dalykus but pasako-jęs, — buė netikėjęs, bet dabar pats išgirdau savo ausimis.

Vyrukas su raudonu kaklarai-

tomis. Kadangi ne visur yra karės cenzorių, mokančių lietuvišką kalbą, tie laikai gali labai ilgai užsigulėti, ypač mažesniuose ir tolimesniuose miestuose. Taigi, patariama, kad laikai greičiau pasiektų adresatą, rašyti juos rusiškai.

Pilviškiai,

(Marijampolės apskr.).
Iš Antanavo valsčiaus, kaip pasakoja žmonės, vokiečiai išgabėję apie porą šimtų vyrų ir moterų į Prusus, matomai, darbams dirbti.

Šešupės ir Pilvės tiltai suardyti. Bažnyčioje išbrėžo langai nuo šaudymo, pats miestelis tečiaus išliko sveikas.

Kontribucijos išmokėta buvo apie 600 rub., kuriuos sudėjo klebonas ir žydai. Visi jie buvo prieš tat suvaryti į žydų maldos namus. Rygiškių, Bliuviškių ir Prancokabudžio kaimuose vokiečiai sustabdė visus malonus, o malūnininkus uždarė, gyventojams gi apskelbė, jei kas atsitiks, — sušaudysiu suimtusius malūnininkus ir sudeginsiu kaimus. Kitą dieną atvažiavę jų vyresnysis liepė paleisti suimtuosius.

Paimta nemažai gyvulių, — karvių, kiaulių ir javų. Antanavo dvare patį išsikule jėvus ir išsivežė grūdus ir šiaudus. B.

Marijampolė.

Išrinktieji vokiečių būvimu miesto viršininkai žydas Geršanavičius (burmistras) ir lietuvius aptiekiaus Bartlingas (išdininkas) atiduoti tapo karo teismui. Bartlingas palikuonotas, Geršanavičius gi nuteistas 6 metams katorgos.

Vokiečių apsiėjimas, kaip aprašo „Aušro“ buvęs ne vienodas.

Bavaričiai pasižymėję savo švelnumu ir mandagumu. Ineidami kambarin, net pabarškindavę duris, klausdami ar galima ineiti. Jie nelabai mėgstą saviškių prūsų ir dažnai ginčijasi. Užtat žiaurus buvę Hanoveriečiai, kurie labai spaudė žmones. Viename nebejaunam net išties valandą liepė išstovėti upėje.

Seinai.

Vokiečių kariuomenei atėjus, mirė staiga širdies liga kun. Oleka.

Vilkaviškio apskr. mūsų ugnies sudeginta Pajevonio bažnyčia ir kaimas, Viršukalnio kaimo dalis, ir šie dvarai: Sukliai, Rumokai, Podborek ir Unija.

Pačiame Vilkaviškyje ir Naumiestyje miestas ištuštėjęs.

Sjalio 8 d. **Lietuvių Komiteto del karės nukentėjusiems šelpti** posėdyje buvo pranešta apie apsilankymą Vilniuje nukentėjusių reikalais senat. Nengardo ir kitų angštų valdininkų. Įsteigus čia Did. Kunig. Tatjanos Mik. komiteto skyrių, lietuvių komitetas išrinko jau du atstovus: A. Bulotą ir kun. Jezukevičių ir kandidatą Em. Vileišienę. M. Y. čias ineina kaip miestų sąjungų ingaliotinis.

Be to nutarta nusamdyti šv. Mikalojaus bažnyčios namuose butą pagėbėlių vaikų prieglaudai, kuriai išlaikyti Imper. Liūs. Ekonom. Dr.-jos gaunama pašalpos 400 rub. mėnesiui, liekamąją sumą, kiek reikės, Komitetas pridengs nuo savęs.

Kairiai,

(Šiaulių apskr.).
Mirė čia ukininkas Kriščiūnas iš Kalniškių sodžiaus, turėjęs 60

m. amžiaus. Buvęs tai šviesus žmogus, skaitęs kningas ir laikraščius ir dar prieš spaudos atgavimą ir kitus ragino skaityti, taip pat išauklėjęs mokslu šviesioje tris savo sunus.
(„Liet. Žinios.“)

Kaunas.

Sal. Banaitis, spaustuvės savininkas, jau atvykęs Kaunon ir surinkęs nepašauktuosius dar į karę darbininkus tariasi greitai vėl pradėsią spaustuvės darbų.

Mušis prie Druskininkų.

Šeštadienį, 13 rugsėjo, vakare ant abiejų Nemuno krantų degė ugnėkuriai — mūsų ir jų. Nuovargis buvo taip didelis, kad nieks nebešovė. Šildėsi prie ugnėkurių. Buvo matomi vokiečių siluetai (šešėliai) kiveriuose. Naktį iš 14 į 15 rugs. priešas persikėlė į siaurę ir mėgino padirbti pontonus tiltą prie Rotnicos. Reikėjo palaukti.

Kada tilto dalis buvo padirbta ir ant jo užėjo vokiečių kariuomenė sėsti į brezentų (audėkliu) laives, mūsų artilerija trenkė į tiltą. Viskas ant to kranto pavirto į košę. Vokiečių kunai pradėjo plaukti Nemunu. Tirtos priešos kolonos šauniai pasuko atgal. Į vokiečius mirtingą ugnį paleido ir mūsų mortiros ir gaubicos, paslėptos miške. Neaptingluotomis akimis buvo galima matyti, kaip tirpo vokiečių eilės. Vokiečių pasitraukimas virto į betvarkį bėgimą.

Rugsėjo 15 d. vokiečiai mūsų engiami aplėdo ir savo tolimasias pozicijas, dar vieną syk bombarduodami nelaimingąjį miestą. Pasitraukdami vokiečiai paliko savo lauke telefoną ir dvi sugadintas armotas.

Mušiai pasibaigus mūsų džiaugdamiesi persitikrino, kad mūsų nuostoliai nedideli, neveidžint ir smarkiausį bombardavimą (vokiečiai išleido virš 1,000 šuvių lig 9 colių kalibro).

Anot žodžių kito rusų laikraščio, vokiečiai prie Druskininkų pasiorė visai netikėtai. Prasidėjus apšaudymui daugelis pabijoję bėgti iš miestelio ir pasislėpė sklepuose. Diena 12 rugs. pasitaikė puiki. Apie 5 val. vakare skraidė keli aeroplanai ir mėtė bombas. Nuolatinis šaudymas aptilo apie 8 val. vak. Tad atvyk rusų oficeris ir pranešė: sprukite kuogreičiausla, nes rytoj čia bus didelis mušis. Vidurnaktį mes apie 150 žmonių iškeliavome. Naktis buvo tamsi ir šalta. Oficeris persergėjo plentu neiti. Mūsų tarpe buvo du ligoniai, kuriuos reikėjo nešti ant rankų. Anksti nuo ryto nuvargę ir išalkę atvykome Marcinkonių gelžkelio stotin per Rotnią, praėję apie 20 varstų. Čia radome pagėbėlius ir iš kitų vietų. Vilnium mu atvežė veltu. Ligonbučio sklepe buvo pasislėpę 12 žmonių, iš kurių, ant rytojaus šrapnelini sprogus, užmušta 4. Sudėgė sinagoga ir 107 namai.

Gyventojai į Druskininkus jau sugrįžo. Aplink baises griuvėsiai, pelenai, kruvos plytų, geležies, sulaužyti kraustuliai. Didžioji dalis Druskininkų išnaukinta. Taip kariaujama su ramiais gyventojais.
(„R. Garsas.“)

NEUŽMIRSKIME LIETUVOS GELBĖJIMO DIENĄ.

Iš Latvijos.

RYGA.

Latvių šelpimo komitetan nuo pradžios ligi šio laiko iplaukė 55,608 r. 35 l.

Vos 700 prasikaltėlių tebeliko Rygos laikiniame (centraliniame) kaitėjime. Kiti tapo anksčiau išvežti. Gal neužilgo ir šituos išveš.

Naujas mokestis gelžkeliu važiuojantiems jau tapo įvesta: prie kiekvieno 3-čios klasės bilieto reikia primokėti 10 kap., 2 ros — 15 kap., 1-mos kl. — 20 k.
(„Ryg. Naujienos.“)

14 ir 15 traukiniai su sužeistais atėjo Rygon spalio 4 d. 11 ir 3 val. po piet. Bet buvo galima priimti tik sunkiai sužeistuosius kareivius ir 6 oficerius, nes Rygoje tuo tarpu pritruko vietos. Likusius pavalgydinus reikėjo išgabenti į Vendeną, Volmarą ir Valką. Mat Rygoje dar nėra suorganizuotas tam tikras gydytojų komitetas, kurs rupintųsi ligonbučių ir lazaretų įtaisymu.

16-tasis traukinys su sužeistais Rygon atėjo prie kranto spalio 6 d., 3 val. d. Atvežta sužeisti kareiviai ir 8 oficeriai iš Varšavos, dalyvavę mušiuose prie Varšavos sp. 1 d.

Spalio 5 d. dar buvo pasiūti Rygon du traukiniai su sužeistais, bet buvo telegrafuota, kad nebėra vietos.

Mokytojų trukumas esąs jaučiamas ne tik Rygos mokslo apigardose, bet ir kitur. Ypač visur pradėjo trukti mokytojų vokiečių kalbos.

Naujas lazaretas pradėta intaisyti Rygoje del 25 tukst. sužeistųjų. Centraliniame kaitėjime jau baigiama intaisyti lazaretas del 3,000 lovų. Maskvoje esą intaisyta lazaretų del 175 tukst., o Vilniuje del 20 tukst. sužeistų.

Lazaretė prie Hospitalio gat. N 28 randasi lietuviai: Sidabras Dominikas, Viešnių parap., Jasovičius, Boleslovas, Eišiškių par. Filipas Matveičikas, Adamonių par., Bronisl. Pieckonis, Valkininkų par., Mažeikis Juoz., Vainutos par., Stancas Klemensas, Žagarės par., Bendzius Vine., Sarfininkų par., Januševičius Pov., Vabalninkų par.

Šiam lazaretė labai mažai kas lankosi, nes niekas jo nežino, nėra išdėto jokio Raudonojo Kryžiaus ženkl. Kareiviams labai reikalingi baltiniai, nes jie dar dēvi tals pačiais drabužiais, kuriais išėjo karėn iš namų. A. T.

Minos Baltijos jurėje. Jurės ministerija pranešė, kad Rygos ir Suomų jurės įlankos likos užtvėrtos minomis, todėl laivų plaukimas minėtose įlankose turi būti karės laiku pertrauktas.

Liepojaus pajuryj iš priezasties nesenai buvusių vėtrų, pasiorodė daug jurių šunų (tiulenių).

Mintauja. Kuršės gubernatoriums Nabokov buvo šią vasarą paskelbęs, kad už nurodymą vokiečių orlaivų nusileidimus, bet iki šiol visos tos žinios pasiorodė netikros, todėl kariškojo apskrėčio viršininkas prašė gubernatoriaus pranešti, kad daugiau jokių dovanų už vokiečių orlaivų nurodymą nebebus duodama.

Goldingos apielinkėse 29 rugs., anot vietos laikraščių pranešimo, buvo pasiorodęs raudonasis lie-

tus; lietaus lašai buvo panašūs į kraują. Mokslinečiai aiškina tą raudonomą tuomi, kad vėjas atneša iš šiltų kraštų įvairių žiedų dulkeles, kurios ir priduo da deniui raudoną varšą.
(„R. Garsas.“)

Korespondencijos.

BROOKLYN, N. Y.

Veikliajai visuomenei. Veikimas apšvietos srityje pas mus yra kiekvienos draugijos įstatuose. — Visur randame nurodymus, kad reikalinga platinti apšvietą tarpe savo narių ir del visuomenės naudos, bet ar yra pildoma, visoj to žodžio prasme, tos pareigos? — Galima pasakyt, kad nelabai buvo ligšiolei kas naujo panaudota tai skelbiamai apšvietai. Tāpo tik išrinkta komisija, kaip papraetai daroma pas lietuvius, tam darbui ir palikta ji ant jų valios, o veikimas tos komisijos apsirbežiuoja vienu pasiteisnimu kaslėnk susirinkimū, kada reikia raportą išduoti, kad nebuvę laiko ar tam panašiai.

Galima pasakyt, kad atsirado, bet nelabai visiems žinoma, draugija, kuri darbuojas neatsiduodama ant komisijų. Visi nariai išvieno, kiek kas gali, kiek kas moka, mokina nemokančius, duoda patarimus sulig savo žinojimu, gelbsti abelname pareikalavime, o taipgi užlaiko savo vakarines mokyklą. Ne vienam bus žingeidu žinoti, koki ta draugija yra, nuo kada ji gyvuoja ir kame... Toji draugija yra — „Jaunuomenės Lavinimosi Ratelis“; ji gyvuoja nuo pereinū metų, laiko mokyklą Palace Hall, ant Grand gatvės, ji yra kaipo šaka Brooklyno Jaunuomenės Mokyklos, kuri jau brooklyniečiams yra žinoma.

Argi brooklyniečiai negalėtų turēt kelias tokias kuopeles, kurios mokintų nemokančius, duoty patarimus, davestų norinčius pasiekt amatų mokyklas, kurios lietuviams yra labai reigalingos, prirengtų prie angštesnių mokyklų bei pasirupintų surasti jas, apsaugotų nuo visokių netikusiu žydiškų mokyklų?... Visuomenei tas pilnai galima, jei tik but noras darbuotis išvieno, jei tik ji nesiskirstytų į partijas, jei atsakytų nuo užsispyrimū, nuo sau mylštės. Juk pirmaisiai kiekvienam šitoj šalyj reiktų nors šiek-tiek „apsitrinti,“ o tuomet jau politikuoti.

Viršminėtas ratelis užsiima taipgi didinimu Viešojo Kningyno lietuviškomis kningomis, kuriame dabar randasi apie 200 lietuviškų kningų; pirm to turėjo apie 50. Kningynas randasi ant Devoe ir Leonard gat., Brooklyne. Jis yra atdaras prastomis dienomis nuo 9 val. rytmečio iki 9 val. vakare, o šventomis dienomis — nuo 2 val. po piet iki 6 val. vakare. — Kningas galima skaityti ten-pat, kur yra labai švarus kambaris del skaitytojų. Yra visokių žurnalų bei laikraščių ir t. p. Norintieji nešties į namus turi išpildyt aplikaciją; aplikaciją išpildo jie patis, prie aplikacijos klausimai yra šitie: vardas, pavardė, kur gyven, kur dirbi ir firmos vardas; jeigu gyven pas kitus, reikia žinot savo gaspadoriaus vardą ir pagaliaus pasirašyt. Laikais jie neturi ant rankos aplikantui kortos, tai jie prisiuončia atvirutę, su kuria galima gauti kortą. Prie to viso

del palengvinimo išpildyme aplikacijų yra vienas minėto ratelio narys, Kazys Jovaiša, kuris darbuojasi didinimu naujomis kningomis lietuviško skyriaus ir pagelbsti išpildyme aplikacijų. Jį galima rasti vakarais, išskiriant utarninką, ketvergą ir pėtnyčią „Vienybės Lietuvninkų“ ofise, kuris duos patarimus ir maloniai suteiks visą patarnavimą.

Todel mes rupinkimės dabar skaityti ir mėginkime susiprasti, lavinties visame, neieiskim mūsų brangaus laiko dykai. Atsiminkim rusišką priežodį: „Amžių gyvenk, amžių mokinkit.“ Norėkim žinoti, kaip pasaulio genijai darbavosi — ne tik del savęs, bet daugiau del žmonijos labo. Klausimas eina, — kaip mes žinom apie tuos pasaulio genius, kurie jau senai savo akis užmerkė? Atsakyt galima labai lengvai: — skaitykim kningas ir žinosism tą, ką jie nuveikė del labo pasaulio civilizacijos. Mokėkim pažinti mūsų pasaulio surėdymą; tik per kningų skaitymą galim tą pasiekti.

Kiekvienas lietuvis bei kiekvienos tautos žmogus turi ir privalo žinoti savo tėvynės istoriją, — jos praeitį ir dabartį. Tokiu budu mes apsiprasim su tais dalykais ir žinosism, ką mūsų protėviai veikė, ko jie geidė ir kaip save valdė. Ingausime drąsos, sustiprinsime savo jėgą, pradėsime veikti nuosekliau savame darbe ir pasiorodysim pasauliui, kad mes dar nemirę esame kaipo lietuvių tauta, kad gyvuoja ir bujoja tarpe mūsų apšvieta, susipratimas ir broliška meilė. Aš nemanau, kad butų toks žmogus pasaulyje, kuris nenorėtų nieko žinoti — daug-maž vis žmoguje yra noras sužinoti ką tokio daugiau.

Butų dar mažonu paakinti lietuvių visuomenų dabartiniame laike, kad mes daugiau susiprattė ir apsišvietę priderančiau galėtume pagelbėti savo broliams lietuviams dabartiniame sunkiame jų padėjime Lietuvoje. Daug mes girdžiam sakant: „tai aš negrįšiu Lietuvon, mano tėvynė visur, kame aš tik gyvenū.“ Bet atsimink, lietuvi, iš kokios motinos užgimei ir kame savo žydinčių jaunyste praleidai. Yra aišku, kad tokis žmogus nemėgino ir nenori pažint savo tėvynės istorijos, nežino, kaip bočiai savo krauju apleistė savo mylimą žemelę vien delto, kad turēt laisvę, kad pagerint savo buitį... O štai mūsų gentkartė drįsta atsiskakyt nuo viso to ir net žeminti jos vardą. Gaila girdėti panašius žodžius; — stačiai nėra žodžių papeikimui.

Broliai lietuviai, pažinkim mūsų tautą ir mūsų protėvius, gerbkim, taip, kaip jie ją gerbė, neišsidadėkim savo kalbos bei tautybiškų kningų; pirm to turėjo apie 50. Kningynas randasi ant Devoe ir Leonard gat., Brooklyne. Jis yra atdaras prastomis dienomis nuo 9 val. rytmečio iki 9 val. vakare, o šventomis dienomis — nuo 2 val. po piet iki 6 val. vakare. — Kningas galima skaityti ten-pat, kur yra labai švarus kambaris del skaitytojų. Yra visokių žurnalų bei laikraščių ir t. p. Norintieji nešties į namus turi išpildyt aplikaciją; aplikaciją išpildo jie patis, prie aplikacijos klausimai yra šitie: vardas, pavardė, kur gyven, kur dirbi ir firmos vardas; jeigu gyven pas kitus, reikia žinot savo gaspadoriaus vardą ir pagaliaus pasirašyt. Laikais jie neturi ant rankos aplikantui kortos, tai jie prisiuončia atvirutę, su kuria galima gauti kortą. Prie to viso

BROOKLYN, N. Y.

Liet. drabužių unijos bendrovė buvo surengusi prakalbas lapkričio 10 d. Buvo susirinkęs nemažas burelis žmonių, kurie laike prakalbų užsilaiškė gana ramiai. Pirmas kalbėjo p. Neviackas apie kooperacijas — jų atsiradimą, svarbą ir dabartinį stovį įvairiose valstijose. Antras kalbėjo p. Šaltis; kalbėjo apie praktišką

ją kooperaciniū draugijų puse bei apie patį biznį. Kalbėtojas nurodė, kad reikalinga parengti prakalbas ir diskusijas platesniam išgvidenimui kooperacijos klausimo.

Po prakalbų prisirašė keletas ypatų prie besitveriančios kooperacinės bendrovės.

Ten buvęs.

BROOKLYN, N. Y.

Dailės veikėjams prininimas. Mūsų gyvenime dabar labai svarbi valanda. Reikia sujungti visiems spēkas, kad sudrutinti tautos kapitalą Lietuvos Šelpimui ir kovai už Lietuvos autonomiją. Į tai privalytų atkreipti atidžią ir visi mūsų dailės mylėtojai, kaip profesionalai, taip ir liuosnoriai.

Šiuo laiku reiktų dailės mylėtojams susitarti ir rengti didelius koncertus ir pelno dalį skirti Lietuvos Šelpimo bei Lietuvos Autonomijos Fondan. Iš to būtų trys naudos. Pirma, — žmōnės pasinaudotų iš dailės vakarų; antra, — tiems, katrie studijuoja, būtų gera praktika; trečia, — kad atlikę skatikai nuo padengimo išlaidų paremtų tautos darbą, kuris taip dabar yra svarbus.

Kaipo pirmutinis mūsų dailės lauke veikėjas ir atsizymėjęs kompozitorius, gerb. Mikas Petrauskas, turētų apie tai pirmas pamąstyti. Toliaus gi, reikia manyti, kad ir p-lės Karužiūtės neatsisakys, bet su noru prisidės prie šitokių koncertų surengimo. P-as Čiurlionis irgi, be abejonės, nebūtų priešingas tam naudingam darbiui. Pagaliaus visi dailės mylėtojai galėtų patarnauti šitame atvejyje.

Toksai bendras susiršimas-susivienijimas butų labai girtinas ir reikalingas. Koncertus galima butų laikyti advente bei gyvenioje.

Visi dailės veikėjai ir šiaip tam prijauciantieji, pamąstykite apie tą svarbų ir neatidėtiną reikalą. Reikia noriai stverties visiems už darbo, nes tokiais darbais mes didelę naudą padarysime ir suteiksime pagalbą mūsų nukentėjusiems broliams Lietuvoje dabartiniame baisyenių laike.

J. K. Miliauskas.

AMSTERDAM, N. Y.

Lapkričio 11 d. pobažnytinėj svėtainėj kalbėjo adv. J. Gabrys iš Paryžiaus. Čion jis atvažiavo iš Brooklyno su kun. Varnagiriu. Pirmas kalbėjo kun. Varnagiris apie Lietuvos praeitį ir dabartinį jos padėjimą. Antras kalbėjo p. J. Gabrys apie politiskus Lietuvos reikalus ir dabartinį Lietuvos padėjimą. Jis nurodinėjo, kad lietuviai privalo rengties prie išgavimo Lietuvai laisvės bei autonomijos. — Lietuvių atstovai turēs parodyti susirinkusiems, karei pasibaigus, valstijų atstovams, kurie nūstatys valstijų rubežius, ko lietuviai nori ir prie ko jie yra pribrendę. Galop p. Gabrys aiškino apie lietuvių seimą (Chicagoje); tapo išrinktas komitetas aukų rinkimui.

Lietuvis.

NEWARK, N. J.

Jau prieš kelias savaites čia buvo paskleista apskelbimai, kad vietinė socialistų kuopa rengia ant lapkričio 15 d. ginčus, kuriuose dalyvauti kviečia kun. Dobužinską „su sėbrais.“

Kun. Dobužinskas neatsilankė, kaip ir buvo tikėtasi: kiekvienas plačiau mąstantis negali dalyvauti tokiose vakartose, kur nėra jokios tvarkos, ir vakaro programos buvo ne diskusijoms, bet prakalboms. Iš socialistų pusės pribuvo iš

Brooklyno jų „vyskupas“ p. Šukys. Reikia tiesą pasakyti, kad jis šiandien kur-kas geriau kalba, negu trys metai atgal, — progresuoja.

Atsiliepė apie keletą ypatų, užtariant už katalikybę, bet tai buvo pavidale užklauso, o ne diskusijos. Naudo jokios iš tokių vakarų. Tik supykina vienus su kitais. Savas.

NEWARK, N. J.

Lapkričio 15 d. senas šio miesto gyventojas, p. V. Ambrzevičius, gyvenantis po N 178 Ferry gt., surengė šeimynišką vakarėlį iš priešasties 50 metų sukakusių nuo jo gimimo dienos. Buvo sukviesta gana daug svečių, tarpe kurių buvo: iš Brooklyno — p. V. J. Daunora (aptiekojus), Dr. F. Matulaitis ir J. Ambrzevičius, iš Elizabetho — Dr. A. Bacevičius su žmona, iš Newarko — Dr. J. J. Kaškevičius su žmona ir daug kitų pp. Ambrzevičių giminaičių bei pažįstamų. Visi linksmi pralaido laiką.

Laike įvairios rūšies pasikalbėjimų buvo iškilę gan karšti ginčai delei europinės karės — Dr. F. Matulaitis palaikė vokiečių pusę ir prirodinėjo, kad lietuviams būtų geriau, jeigu Lietuva būtų užimta vokiečių. Dauguma susirinkusių buvo priešingos nuomonės, — t. y. stovėjo už Rusiją. Prisiminus apie socialistus bei jų taktiką, J. Ambrzevičius prirodinėjo, kad politiški-ekonominių ir tautišku žvilgsniu lietuviškieji socialistai labai tankiai aiškiai parodo savo nesubrendimą ir nepažinimą žmonių gyvenimo — jie yra tik svajotojai ir „gerais“ rėksniais. Su tuom sutiko visi susirinkusieji. — žinoma, apart Dr. Matulaičio, kuris, vienok, neįstengė savo žodžių paremti faktais bei tikrais pripardymais.

Reikia pažymėti, kad svečiai susidėjo iš lietuvių ir lenkų, bet lietuviai užėmė pirmą vietą. Po ilgų pasikalbėjimų, ginčų ir karštų velijimų p. V. Ambrzevičiui svečiai, paspaudę viens kitam rankas, išsikirstė.

Ten buvęs Dėdė.

PASSAIC, N. J.

Atskaita rinkėjo auks Lietuvos Šeipimo Fondan. Spalio 17 d. LSS. 45 kuopos surengtose prakalbėse aukavo šios ypatos: P. Gilius \$2, po \$1 — P. Danskevičius, A. Danskevičaitė ir A. Rėklis; po 50c. — A. Drobnis, B. Kerševičius, A. Gilienė, L. Drobnintė, A. Jarušius, A. Juškevičaitė, M. Gerulskijūtė, F. Sakatauskienė, P. Sakatauskas; po 25c. — J. Radzinskis, M. Ivoška, St. Budzinskis, J. Sabaliauskas, J. Cilinevičius, V. Klimas, V. Kolita ir A. Tareila; L. Pruseika — 20c., T. Šimkus — 10c. Viso — \$11.80.

Lapkričio 7 d. vietinių draugijų surengtose prakalbėse aukavo, po 50c. — P. Sakatauskas, A. Krovčevskis, J. Cilinevičius, V. Kolita, St. Pauza; po 25c. — P. Danskevičius, A. Rėklis, M. Gerulskijūtė, O. Danskevičaitė; S. Ančiukaitė — 10c. Viso — \$3.60.

Per vietinių lietuvių gėjas einant aukavo: po \$1 — St. Pauza, M. Ivoška, T. Šimkus; po 50 centų — A. Krovčevskis, J. Ajauskaitė, A. Tareila, J. Stančikas, A. Gavelis, A. Bartuška; po 25c. — A. Keršis, A. Ulinskienė, O. Grinčelienė, J. Kavaliauskas, P. Norkus; J. Kalinauskienė — 30c. S. Ančiukaitis (biznierius) — 10 centų, Viso — \$7.75.

Šv. Jurgio Savišalpos Draugija iš savo izdo aukavo \$100, tai gi pasidaro kartu \$123.15.

Liet. Autonomijos Fondan aukavo P. Norkus \$1., P. Sakatauskas — 50c. Kartu paėmus turime \$124.65. Iššėmus persiuntimui 44 c., liekasi—\$124.21, kuriuos ir pasiūčiau Visuotinio Seimo išrinktam izdiminkui p. T. Paukščiui — 13 Mill St., Pittston, Pa.

Vardan Lietuvos badaujančių mūsų brolių ir sesučių passaičiaiems-aukautojams tarū širdingą ačiū — auks rinkėjas.

P. Sakatauskas,

33 Burgess Pl.

CLIFFSIDE, N. J.

Lapkričio 7 d. SLA. 70 kp. buvo parengusi prakalbas. Kalbėtojų buvo kviesta net keletas, bet atsilankė vos vienas, „Laisvės“ redaktorius, p. L. Pruseika, kuris kalbėjo dviem atvejais. Pirmoje savo kalboje nurodė karių priežastį, kaip jos yra neišvengiamos ir t. p.

Užbaigus jam pirmąją kalbą, vakaro vedėjas, K. Steponavičius, pakvietė susirinkusius prie auks Lietuvos Šeipimo Fondan ir pats paaukavo visos dienos uždarbį; tą pavyzdį pasekė ir daugiausia jaunimo. Publikos buvo susirinkę į 70 ypatų: auks surinkta \$31.45c. Po auks rinkimui ir padėkavimui už gausų aukavimą p. Pruseika antru atveju kalbėjo apie praėitų (š. m.) balsavimų pasekmes ir tt.

Prakalbos nusisekė gerai ir publika užsilaukė pavyzdingai. — Tik kalbėtojas neprisilaikė tēmos, nes perdaug jau palaidai kalbėjo — buvo Siberijoje, pas Rockefellerį, pas Vokietijos kaizerį, abelnai po visą pasaulį aplakstė, bet taip greit, kad jo nebutų paviję nė vokiečių kannuolių šuviai. Kas būtų buvę ir reikalingu pasakyti, tai jis visai nē neužsiminė (mat, jis darė sulig savo papročiu). Dar čia reikia pažymėti, kad šiam susirinkime dalyvavo ir keletas moterėlių, kurios ir aukomis gausiai prisidėjo; — geistiniai, bet, kad ir ateiųje vietos moteris nepraleistų panašių susirinkimų ir skaitlingiar dalyvautų juose. Supykęs.

CLIFFSIDE, N. J.

Apsigvenus čia kiek daugiau lietuvių, buvo sumanyta tvirti kokią nors pašalpinę draugiją — 1908 m. tapo sutverta Šv. Frančiškaus Dr. Vienok ikišiol ji gyvavo silpnai. Vietos lietuviai pradėjo tarties apie laisvą draugiją. Lapkričio 25 d. 1912 m. tapo sutverta SLA. 70 kuopa iš 13 narių. Ji augo puikiai ir dabar turi apie 70 narių. Kuopa yra dikčiai pasidaravusis rengiant prakalbas, padorius pasilinksminimus ir tt.

Buvo šimet lietuviai įsikurę kooperacijinę valgomų daiktų, krautuvę, bet ji nei pusės metų neišsilaikė ir pateko į vieno dalininko rankas; dalininkams gi, kurie buvo įmokėję po \$15 pažadėta sugražinti po \$10. Gaila, kad lietuviai negali tinkamai vienybėje vesti vertelgyystę.

Šių metų pradžioje buvo pradedusi organizuotis TMD. kuopa, bet paskiau vėl kas išsklydo. Visgi reiktų pasistengti sutverti tą apšvietos draugiją ir, užmiršus ypatisūmus, visiems veiktį sujungtomis spēkomis apšvietimo dirvoje. — Pasistengkime greičiau išristi visus nesusipratimus ir pradėkime veiktį gyviau ir energiščiau.

Kazys (II).

ANSONIA, CONN.

Atėnantį nedėdienį, lapkr. 29 d., atsibūo A. L. S. Dr. susirinkimas; kartu bus atidarytas A. L.

Š. Dr. kningynas. Susirinkimas prasidės nuo 5 val. vakare. Užkvičiame skaitlingai atsilankyti kaip ansoniečius, taip ir apeliinkes lietuvius. A. L. S. Dr. Narys.

LAWRENCE, MASS.

Lapkričio 8 d. čia buvo perstatyta dvi operetės — „Adomas ir Jieva“ ir „Kaminakrėtis ir Maluninkas.“ Lošė „Gabijos“ nariai, iš So. Bostono, gerb. Mikul Petrauskui vadovaujant.

Pirmiausiai lošė operetę — „Adomas ir Jieva;“ lošėjai savo roles atliko pilnai gerai. Ypač gerai atliko Adomo rolę p. S. Vitaitis ir Jievos rolę p-lė Kuzmauskiūtė. Dainos irgi buvo atliktos gerai.

„Kaminakrėtis ir Maluninkas“ taipgi suleštas labai gerai. Čia irgi pastebėtinai gerai atliko savo rolę (Prano—Kaminakrėčio sunaus) p. S. Vitaitis — jis labai prijuokino publika dainuodamas apie merginas ir vaikus. P-as A. Mešlis maluninko rolę atliko artistiška. Taipgi gerai sulešė p-lė M. Kalinauskiūtė. Kiti lošėjai irgi puikiai atliko savo roles.

[Zanga buvo — 25c., 35c. ir 50c.; daugiausiai parduota tikiečių po 25c. ir 50c. Zmonių atsilankė virš 300.

Reikia išreikšti širdingą padėką „Gabijos“ sąnariams-lošikams ir gerb. mūsų kompozitoriui Mikul Petrauskui. Taipgi reikia tarti ačiū ir SLA. kuopai už pasirupinimą parkviesti tokius gabius lošėjus. — Turime viltį, kad ir ateiųje SLA. kuopa rupinsis rengti tikrai gerus perstatymus. J. Žukauskas.

WORCESTER, MASS.

Lapkričio 14 d. atsibuvo čionykščių lietuvių parengtas naujai atgijusio beno naudai balius. Zmonių vakare atsilankė apie 200 yp., visi likosi užganėdinti — jaunimui ypač pasidaboję lietuviški šokiai.

Užsielpo pagyrimo mūsų lietuviai už prikelimą iš miego senai užmigusio beno; reigia manyti, kad benas energiskai dirbs ateiųje. — Darbai pastaruoju laiku labai sumažėjo — visos dirbtuvės atleidižia darbininkus. Kaimynas.

WILKES BARRE, PA.

Lapkričio 1 d. atsibuvo čia prakalbas, kurias, kaip teko sužinoti, surengė LSS. 92 kuopos nariai-sūlai, bet ne kuopos vardu. Vakaro pirmsėdžiū buvo p. Žuris, Kingston seminarijos mokinys. — Pirmiausiai buvo perstatytas kalbėti p. F. Živatkauskas SLA. prezidentas. Jis paaiškino, kad šitos prakalbos yra surengtos, taip sakant, paaiškinimui delei kun. Šepšinsko užmetinėjimų; — mat, spalio 11 d. Šv. Mikolo Dr. surengtose prakalbose kun. Š. nedavęs jam (F. Živatkauskui) kalbėt, sakydams, kad jis griaua katalikų bažnyčią. Reikalinga esą paaiškinti apie tai plačiau. Papasakojo taipgi apie skirtumą tarp SLA. ir S. L. R-K A.

Antras kalbėjo gerb. d-ras J. Šliupas. Jis pradeda žodžiais: „Didelė upė — tai žmonija, o prieupiai, maži upeliukai, — tai tautos ir mažos tautelės...“ Čia kalbėtojas nurodo apie abelną tautų gyvenimą bei veikimą. Paskui kalbėtojas trumpai nupiešė belgų istoriją bei jų augštą kultūros stovį, kuomi gerėjosi visas pasaulis. Belgijoje buvo gražiausi miestai, garsūs universitetai, muzėjai, kningynai... Bet per tris mėnesius karės vokiečiai, tie

teutonų ainiai, viską sunaikino, — nuteriojo visą Belgiją.

Toliaus garbus kalbėtojas perėjo prie lietuvių tautos. Jis gan plačiai papasakojo apie lietuvių tautos senumą, iš kur ji yra ir Baltijos jūrės pakraštį atėjusi, apie nuveiktus darbus, apie jos kultūrą, apie jos vargus ir sprepandas ir tt. Lietuvių tauta buvo galinga 16-me metašimtyj; bet ji puolė, kuomet susidėjo su lenkais. — Žodžiu, kalbėtojas perbėgo visą lietuvių tautos istoriją iki mūsų laikų. Paskiau jis nurodė, kad, siaučiant dabar Europoje kare, lietuvių turi nepraleisti progos ir rupintis išgavimu autonomijos su seimu Vilniuje ar Kaune. Tik ta autonomija turi būti išgauta susipratimo bei diplomatijos keliu, o ne revoliucijos, kaip mūsų socialistai pageidauja, kurie sakosi, vrienok, pasmerkių kares bei kraujo praliejimą. Francuzija, Anglija ir Amerika pritaria atskirų tautų autonomijoms; todėl ir lietuvių gali su tų valstijų pagalba išgauti sau laisvę.

Trumpai kalbėtojas prisiminė ir apie dabartinį Lietuvos padėką, apie lietuvių paneštus vargus delei karės, apie nuteriojimą per vokiečius Suvalkų gub. ir tt. Prisiminė jis ir apie apšvietą bei pramoniją lietuvių tarpe.

Galop d-ras J. Šliupas karštai ragino visus šelpti nukentėjusiu nuo karės tautiečius Lietuvosje.

Pabaigus jam kalbėti, socialistai, kurių saleje buvo apie 30, pakėlė truskmą. — Kalbėjo vienas socialistas, kuris stengėsi pasmerkti d-rą J. Šliupą.

Paskiau kalbėjo p. Zubrickas, vietinis. Jis pranešė, kad, kaip nemokytas žmogus, kalbės tik iš savo prityrimo. Bet socialistai vis kėlė lermą — vos pasisekė galop juos nuraminti. P-as Zubrickas papasakojo labai daug įdomiųjų dalykų: jo kalba užintereavo d-rę A. Jankauskienę (Šliupintę) ir visus plačiau mstantėnus žmones. P-as Zubrickas papasakojo apie kunigus ir tikiybą ir labai daug naujo ir negirdėto, — nurodydamas vietas, laika ir faktiškai viską patvirtindamas.

Paskiau d-ras Šliupas atsakė ant socialistų užmetinėjimų. Čia jis privedė, kad tik mokslu bei apšvieta išgaus žmonės laisvę ir pagerims savo buvį. Nurodė 1905 m. Rusijoje, kuomet tapo išduyta daug nekaltų žmonių Lietuvosje, daugelis tapo išsiųsti Siberijon, o likusieji turėjo atlyginti valdžiai nuostolius. Visa publika sutiko su d-ro J. Šliupo paaiškinimu. Bet čia vėl socialistai pakelia truskmą. Pirmiau kalbėjęs socialistas vėl metasi kalbėti ir išpravardžioja gerb. d-rą Šliupą. Tuomet visi pasikėlė nuo sėdynių, bet „smarkuolis“ socialistas pasiskubino įsimaistyti į žmones.

Publikos buvo į 300 žmonių abėjų lyčių, — jų tarpe, kaip minėjau, apie 30 socialistų-truskmadarių, kurie pasiskirstę kėlė saleje betvarkę.

Galop vienas iš LSS. 9 kuopos pasakė, kad jų buvo nutarta — pakviesti d-rą J. Šliupą ir sukričiuoti jį atkeršijimui už įvairius jiems daromus užmetinėjimus. Tai kokiais pasirodo esą mūsų susipratusieji darbininkų klasės vadai bei apšvietos „skelbėjai“?

Vietinis.

CLEVELAND, OHIO.

Lapkričio 7 d. C. L. T. D. Dr. stė „Mirta“ turėjo vakarėlis vakarėlį (baliuką). Linkėmis buvo pagražintas deklamacijomis ir

skrajojančia krasa; taipgi buvo renkamos aukos nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje. Auks surinkta \$7.85. Nuo skrajojančios krasos buvo skiriama 7 dovanos, visa eilė laikraščių: „Katalikas“, „Laisvė“, „Vienybė Lietuvosniukų“, „Kova“, „Keleivis“, „Lietuvių Žurnalas“ ir „Sakė.“ Visus ant eilų metų. Viršminėtas dovanas paukavo pavienės ypatos, beveik visi aukautojai „Mirtos“ nariai, išskyrus vieną. Laimėjo šios ypatos: „Kataliką“ — B. Skripkauskiūtė, „Laisvę“ — J. Žubaučiūtė, „Vienybė Lietuvosniukų“ — J. Gudaliaučius, „Kovą“ — M. Gičiaučius, „Keleivį“ — A. Aksamaičiūtė, „Lietuvių Žurnalą“ — E. Matilionūtė ir „Sakė“ — A. Skekščiūtė Tuomi vakarėlis linksmi ir gražiai užsibaigė.

Turiu paminėti, — kad ir mes Clevelando lietučiai, neatsilikame nuo kitų, — nors ir nerangiai, bet visgi šiek-tiek krutame ir kiek galėdami prisidedame pre prakilnešnių visuomenės reikalų. Dabar beveik vienos draugystės išrenka komitetus rinkimui auks, kur tik proga pasitaiko. Juk šiandien gal kiekviečiui iš mūsų aišku, kad yra reikalinga pašalpa del mūsų brolių ir sesučių, kurie skaudžiai nukentėjo nuo karės bei likosi pralalinai iš savo gyvenimū, — tai reiškia, kad jie sutiko didelį vargą ir nustojo viso savo turto.

J. P. Lirstyga.

KOKIA SEKLA SEJOME — TOKIUS VAISIUS RINKAME.

Jau duodasi matyti nusiskundimai socialistų laikraščiuose, jogei L. S. F. sekretorius nieko nežino apie tas aukas, kurias turi pas save kasierius T. Paukštis, ir už tai duoda vėjo tautiečiams bei jų laikraščiams, ypač „V. Liet.“ už skirstymą visuomenės į dvi dalis dabartiniam momente.

Man rodosi, jogei čionai nėra kalta nei „V. L.“ nei kiti laikraščiai, bet čionais yra kalti patį socialistai. Iš visko duodasi matyti, jogei vis turėsim du L. Šelp. Fondus; nors mes to ir nenorėtume, bet šitas dalykas yra socialistams pamokymas už jų vienpusišką seime pasielgimą, o tas mums aiškiai rodo, kad socialistai dar nėra pozicijoje lošti vadovaujančią rolę visuomeniškam lietuvių gyvenime.

P. Grigaitis seime pasakė, kad žmogaus principas nėra kokis pantaplis, kad jį galėtum nimesti į šalį, — tas yra teisybė. Bet ar P. Grigaitis mano, jogei socialistai turėjo tiesą panaudoti visuo meniška seimą savo principams? Visuomenę, rengdama seimą, mums aiškiai pasakė, kad seimas privalo būti bepatriviškas. Tad mums, delegatams, ištikro reikėjo mesti savo principus į šalį lyg kokį pantaplį, dalyvaujant seimo posėdžiuose, ir pildyti visuomenės reikalavimą. Bet socialistai visuomenės reikalavimų nepaisė. Jie laikė sau už garbę, kad, turėdami seime didžiūmą balsų, gali vesti seimą taip, kaip jiems patinka, ir rinkti kasierium savo partijos arba jų partijų simpatizuojančią ypatą, nepaisydami nei vienos minutės, ar tai ypatai visuomenės vnsitikės, ar ne. Mes, tautiečiai, nieko prieš p. Šidlauską neturime, — bet visgi jis yra žmogus lietuvių visuomenei mažai žinomas; jis yra kasierius kokios ten gyvuojančios Bostono draugijos ir tik vieniems Bostono lietuviams težinomas.

Su T. Paukščiū yra visai kitaip. T. Paukštis yra kasierium vienos iš didžiausių lietuvių organizacijų, butent SLA., ir beveik nėra tokio lietuvių, kuris apie T. Paukštį nebutų girdėjęs. Bet socialistai T. Paukštį atrado partivišku žmogum delei to, kad jis priguli prie SLA., o SLA., jų nuomone, yra partiviška organizacija. Bet kame šioje organizacijoje apsirėiskia partiviškumas, — aš nematau. Juk prie SLA. priguli žmonės visokių srovių. SLA. priglaudžia kaip laisvamanį, taip ir kataliką, kaip tautietį, taip ir socialistą, ir jie visi turi lygų balsą, ką ir patį socialistai žino. Bet socialistai žodį partiviškas panaudojo kaip „scape goat“, kad tik pasukti seimą į savo pusę, ir paskui tyčiojasi — savo korespondencijose, kad „tautiečių delegatai verkė, išduodami savo raportus apie seimą.“ Broliai socialistai, jeigu jūs taip elgiatės, tai jusų nusiskundimas pasiliks veltui. Mes aiškiai matome gimstančius du L. S. Fondus, nors tai yra netinkamas apsirėiskimas. Bet kas tam yra kaltas, — tą atras lietuvių ateinančioji karta ir išduos teisingą nuosprendį. Nemunas.

Pašnekėsės su sužeistais kareiviais.

(Rusijos cenzuros uždrausta talpinti šitą pašnekėsį laikraštin.)

Rugsėjo 28 d. aš su viena lietuvių šeimyna aplankiau sužeistus kareivius, kurie randasi kariskame hospitaly. Koridore radome surašę sužeistųjų kareivių, tarp kurių randasi ir kelios lietuviškos pavardės; užsirašę jas,ėjome toliau, apžiurinėdami ir klausinėdami sužeistuosius kareivius. Išvydęs ant antgalvio lentelės lietuvišką pavardę, prašnekėjau ir ramiai gulintį kareivį: ar tamista ne lietuvis ir ar nešneki lietuviškai? — „O kaip gi, iš Panevėžio apskrėčiu...“ (Balčiūnas)... — pradžiugęs atsakė.

Papasakojo, esąs sužeistas Šuvalkijoje 2 savaiti atgal (nukirstas dešinės rankos rodomas pirštas), Rygoje esą gimines, tik-takai nieko apie jį turbūt nežina. Paklaustas ar neilgu čia jam gulėti atsakė, kad labai ilgu, nepapratusiam gulėti, — ir visai nebijęs grįžti vėl į karės lauką. Škaityti ir rašyti nemoka. Čia jį ponis E. V. ir p-lė U. P. gausiai padovanojo įvairiais valgomais dalykais ir popirosais, po ko, širdingai atsisveikinę, nuėjome toliau. Visą laiką jis mūs lydėjo akimis, kol mes dingome už durų. Kitame kambaryje užėjome dar lietuvi efreiterą kokią tai Sibiro šaulių artil. pulko atsarginių, kursai sužeistas Augustavo miške į koją. Į Rygą atvežtas 22 rugs. Gyvenęs Sibire 14 metų, buvęs karėje su chiniais, japonais ir dabar su vokiečiais. Rašyti ir skaityti gerai moka. Prašo lietuviškų knigėlių arba laikraščių. Namie (Sibire) palikęs pačią su mažais vaikais; ant laukų palikęs javus nenuimtus, kurie šimet, kaip niekad, gerai užderėje. Paklausus man, ką jis gali pasakyti apie rusų ir vokiečių kareivius ir jų įrankius, atsakė: — rusai tvirti dvasioje nariai eina į mušį su priešais, tik dažnai nuvargsta, keliudami per dieną 30—40 valstų su sunkiais krepšiais. Baisiau esą vokiečių kulkauečių ir armotų;

šamą jie visi blogai. Vokiečiai gi esą vikresni, bet ir baikštesni; jie baisiai nemėgsta mūsų su durtais ir bijosi musiškių kazokų, kurie, tikrai esą pragarsėję savo narsumu. Oficerių gana daug kriną, sako jis, nes jie turi visuomet būti priešakyje ir duoti mums komandą. Jų pulkininkas, senukas 50 m., veįant vokiečius iš Augustavo balų, likęs dviejais šūviais sužeistas į krutinę, bet nepaisant į tai nuo žemės gulėdamas vis raginę ir džiuginęs — Bratey, ura! ir taip jie išviję vokiečius iš Augustavo balų į užienį. Vieną tamsią naktį, lietui liįtant, jie apsisotoję, kaip žvalgai miške, šale upelio; po valandėlės iš patamsio išgirdę vokiečio balsą: — ar čia žvalgai? Iš jų vienas vokiškai atsakę, kad taip. Vokiečiai prieš iš apsiriki- mo prieš rusų žvalgų; tai buvęs oficeris; jų tuoj nuginklavę ir į štabą nuvedę. Jis buvęs labai linksmas, kada jį paėmė. — Besnekant man su juo, priešo dvi panelės ir padavė jam 3 piragėlius; bet išgirdusios, kad aš su juo šnekau lietuviškai ir jos porą žodžių pasakę lietuviškai ir nuėjo sau lenkiškai šnekėdamos. Neveltui kareivis pavadinęs mus „pirmaisiais lietuviiais“. Mat, kad ir nueina lietuviai aplankyti sužeistųjų, bet lietuviškai nenori šnekėti. Matyt jie nesupranta jų psichologijos. Aš susitikau su lietuviu 14 metų pragyvenusiu Sibire ir niekuomet jo nebuvau matęs, vienok, prašė kėjęs jį lietuviškai, pamaciau neapsakomą džiaugsmą ant jo veido, kursai tik išrodė visai liudnu; išsišnekeįau su juo, kaip su tikru savo draugu. — Nežinau, kiek ilgai but užsitraukęs mūsų pašnekėsis kitoje kalboje.

Netoli nuo šito gulėjo dar vienas jaunas lietuvis iš Šiaulių, rodos, Jospaitis, sužeistas į dešinę ranką. Girėsi užmušęs durtuviu du vokiečius. Publikos buvo priešę labai daug. Vieni nesavogomus daiktus, kiti papirusus, tretį kningas, laikraščius, popierą laiškas rašyti, visi su dovanoimis, su kvietkais, visi su žingėdumu klausosi pasakojimų iš karės lauko. Ryg. Skrudzė.

GAUCŲ IR GRINGŲ GYVENIMAS PATAGONIJOJ.

Lyg ir pasakų kraštas ta Patagonija — ypatingi gyventojai, pastebėjimas jų gyvenimas, nepaprasta gamta. Gaučių gyvenimą galima sulyginti su gyvenimu veikiančių asmenų iš pasakų 1001 nakties. Pirmaisiais čia turiu paaiškinti — kas tai yra „gaučai“ ir kas „gringas“. Gaučių vadinas tas žmogus, kuris gimė toj žemėj arba gerai pažįsta visą Patagonijos gyvenimą, to krašto laukus ir visus žmonių apsiėjimus. Neseniai gi atvažiavęs žmogus, kuris nemoka kalbėti, nemoka pagauti kilpa (lasso) jaučio bei jį pajauti, nemoka ant arklio jodinėti ir pavyti guanaką ar strausą ir boljadoru jį pagauti, žodžiu, nemoka valdyti įvairių inagijų, — vadinas gringu.

Boljadoras padarytas iš jaučio odos, suvytas ir gale išskleistas į tris lygius šakas. Ant galo prišama apskritas akmuo. Paėmę už virvės galo, lekiant ant arklio visu greitu, sukant viršūni galvos, meta boljadorą po pavyto gyvulio kojų, kuris, įsipainiojęs, krinta ir tokio būdu tampa pagautas. Kas nemoka apsieiti su boljadoru, — tas gringas.

Gaučai — žmonės geri ir turi gražius papročius. Jie myli gringus ir visokius pakeleivius, kurių čia niekuomet nestokuoja. Kada kas užjoja į gaučo grįčią (rančią), tai jis tuoj paklausia pakeleivio, — ar jis yra pavalgęs. Jei gaučas sulaukia atsakymo — ne, tai kuogreičiausiai pakepa „asan“. Tai yra jautienos šmotas, kurį užmeigtą ant geležies kepina ant ugnies, palaistant jį uksuku ir sutirpyta druska. Kol iškepa mėsa, čiulpiama „matė“ ir kalbama apie paskutinio jaučio sugavimą, apie kasdienio gyvenimo prietikius, apie orą ir tt. Galop mėsa iškepa. Tuomet geležį, ant kurio buvo užmeigta mėsa, įsmeigia žemėn, pasiima ilgus peilius, pjaunat mėsą į šmotukus ir valgo, užgerdami vynu iš skurinės tarbos, kuri vadinasi „bata“. Taip pavaišinę sveti, paskiaur rengiasi eiti gultų. Čiulpmadi „matė“, tiesia patalus iš avių skurų.

Jei gringas bei svetytis nori pasilikti, tai noriai jį priimama žodžiais: „o, badu nemirsim, mėsos pakaks...“

Gringas, apsilikęs ant vietos, turi palaikyti tvarką grįčioj ir išdirbinėt jaučių odas del kilpu, boljadorų, apinasių arkliais ir del visokių kitų daiktų.

Vakare, parjokus iš kalnų gauči, kepama „asan“ — gaučas pasakvoja apie visokius dalykus, o gringas klausosi išsižiojęs... Ir taip diena į dieną teka gyvenimas Patagonijoje. Jokia įvairumo, jokios permainos.

Gali kiekvienas suprasti, kaip jaučiasi iš svietimo krašto atvažiavęs žmogus... kaip jaučiasi lietuvis.

Budrus.
Argentina, Patagonija.

(Žemiau talpinamus laiškus prišimtė „V. L.“ p. B. Digrys iš Waterbury, Conn.)
Noleičiai, Airiog. valsė.
Kauno gubernijos.
Rugpjūtis.

Mielas, Bro!au!

... Net baisu pasidarė, kuomet pas mus paskelbė mobilizaciją. Buvo kalbama, kad ims į karę visus vyrus nuo 16 iki 45 metų amžiaus; bet daug ir paėmė. O kiek paėmė vežimų ir arklų, tai nėra galės ir apsakyti. — Labai daug kareivių praėjo pro mūsų — vis traukė Austrijos parubėžin. Ties Seredžium laike kelių valandų pertiesė per Nemuną du tiltu; reikėjo per Nemuną pervežti kareivių daiktus. Daug matėme kanuolių, kulkosvaidžių, automobilių ir tt. Visur nesuskaitomos kareivių minios.

Pas mus dar nėra didelės bėdos, bet raseiniškai turėjo atiduoti visus gyvulius ir visą pašarą. Per brastą, išilgiu Noleičių lankų, varė raseiniškių gyvulius; pakeliais nieko neliko, — laimė, kad palei Dubisis buvo mūsų pudymas. Dieną ir naktį ejo gyvuliai ir važiavo vežimai.

Mes irgi negalejome gerai naktimis miegoti, — tik klausai — jau ir baladoja į duris — kinkyk ir važiuok. Kitam tenka nuvažiuoti prie-pat karės lauko. — Iš valsičiaus kas savaitė reikia siūsti po 50 furmanų ir 100 darbininkų prie fortų darbo bei į parubėžį. Prisieina samdyti ir labai brangiai mokėti. Nors metas nudarbus, bet su darbais pasivėlinom.

Mes duodam, ką išgalim — marškinius, abrusus (žaidzdoms raišioti) ir kitus dalykus. Nedėdieniais renkamos aukos. — Išvažiavo ant darbo Juozukas Jurikiukas, — sako, kad į Prusus nuvarė.

Su guodone A. D.
.....
Noleičiai, Kauno g. ir pav. Rugsėjis.

Brangus Bro!au!

... Sunkūs pas mus dabar laikai, neramus gyvenimas. Bet kas pasitiki Dieviui ir atsiduoda Jo valiai, — tam net kanuolių griausmai nebus. Jei girdėtume einančius į mūsų žemę neprietelius, o jokio griausmo negirdėtume iš mūsų pusės, tai nusiminime turėtume bėgti — kur kojos neša ir akis veda. Bet dabar turim gerus kovotojus bei gerus valdytojus, todėl neturime nusiminti.

Didelių baismų ikišiol dar nepatyrėme, nors jau langai dreba nuo kanuolių griausmų. Žinoma, nėra ramumo nei diena, nei naktį. — Ukiniškai, kaip kareiviai, dirba diena, naktį ir šventadieniais bei per atlaidus. Štai kad ir aš — šidlavoj atlaidai, o aš per naktį, liįtant, keliaunu su bėgančia pačia. Visi nusiminę, visi neramūs. Nežinome, kur sukiksime prieš — jau nekarta bėgdami arti ugnies pribėgome, bet tuoj atgal galvatrukėm. Pavarogstame patįs, nusikankina arkliai.

A. Digrys.

(P. Jarui, Baltimore, Md., rašo brolis iš Radviliškės, Šiaulių pav., Kauno gub., rugsėjo 14 d., 1914 m.)

Brangus Bro!au!
... Buvome labai išsigandę. Iš Radviliškės miestelio buvo išskraustę visi gyventojai; iš bažnyčios ir cerkvės išnešė visus daiktus. Geležinkelio stotis buvo ardyta ir paktas nebevaikščiojo. Mes gi visas baimes perkentėm kaimė. Dabar kiek aprimo.

Iš mūsų kaimo pašaukę kariuomenėn Tamošių Jarą, Miką Pavilencą, Joną Stočkų ir Aleksandrą Kirilovą (rusas)...

Tavo Brolis.
.....
Laiškas iš Varšavos.
Varšava, 10—IX—1914.
Brangus A.!

... Varšavoje dabar randasi labai daug žmonių iš parubėžinių miestų; — mat, vokiečiai kankina ir užmušinėja nekaltus bėginklius senukus, vaikus ir moteris. Lietuvoje užmušę arti Vladislavo kuniga Pesį; užėmę neapsaugotą miestą, vokiečiai apvagia ir žmones užmušinėja. Mūsų sužeistuosius vokiečiai visai nužudo; bet jie labai bijosi kazokų bei mūsų kareivių. Priešai dar randasi Čenstachove, bet veikli mūsų armija greit pabaigs su tais žiauriais hunnais. Rašyk lenkiškai ar rusiškai, nes visi laišakai cenzuruojami. Pas mus neapsakoma brangenybė; anglies nebeturime.

Bučiojame tave — Ksaveras.
.....
— Ir kaip tamistai ne gėda gerti degtinę! Juk tai kenksminga.
— Tai melas! Jeigu degtinę kenktų sveikatai, tai aš nebūčiau sveikas sulaukęs šešesdešimties metų.
— Tamista butum senai jau susilaukęs aštuonesdešimties metų, jeigu butum degtinės negėręs.

Laiškai dviejų garsių rašytojų.

ATVIRAS LAIŠKAS R. ROLAND'O G. HAUPTMANN'UI.

(Romaine Roland — garsus francūzų rašytojas — autorius veikalo „Jean Christophe“, — buvęs iki kare vienu iš žymiausių veikėjų sutaukinime Francūzijos su Vokietija. Žemiau talpinamu atviru laišku R. Roland atskreipė į garsių vokiečių rašytoją Gerhardt'ą Hauptmann'ą; jis savo aštraus protesto laiską paskelbė iš priestasties užpuolimo vokiečių ant Belgijos. Vokietija, lyg tyčia, ant to laiško atsakė Reims'o katedros bombardavimu.)

„Aš ne iš tų francūzų, Gerhardt Hauptmann, kurie su panieka žiūri į Vokietiją kaip į barbarų kraštą. Aš žinau intelektualiską ir morališką jūsų galingos rašės didybę. Aš jaučiu viską, kuomet esu skolas senos Vokietijos minties galiuams; net ir dabar, šiame momente, aš prisimenu pavyzdį ir žodžius mūsų Goethe's, — jsi priklauso visai žmonijai, — kuris neapkentė jokios tautiškos neapikantos ir palaikė savo ramia dvasia tinkamoj augštumo, „kur laimė ar nelaimė kitų tautų sultinkama kaip ir nuosavi.“ Visą savo amžių aš veikiau, kad suartint dvasiškai mūsų dvi tautas, ir baisenybės neišteisinamos karės, kuri jas pastumė — vieną antrai ant pražuties europinės civilizacijos, niekadoms nedavėdė manęs kito, kad aš užnuodyčiau savo sielą neapikanta

Užtat, kokias aš dabar kančias nejausčiau iš priestasties jūsų Vokietijos ir kaip aš neskaityčiau kenksminga vokišką politiką ir priemones, kuriomis ji naudojasi, aš nešaukiu už ją atsakytį tautą, kuri ją pakenčia, tapdama aklu jos įrankiu. Tai nereikiška, idant aš, panašiai jums, žiūrėčiau į tą karę kaip į kokį tai lėmimą. Francūzas netiki lėmimu. Lėmimas — tai bejėgių sielų išteisinimas. Bet visgi tautos tuomi išsūkiai pagaila, o ne sukirsinimą. Aš jūsų nekaltinu už tas ašaras, kurios liejasi mums delei užmuštųjų: jums irgi reikės nemiauz jį pralieti. Jeigu Francūzija išgriauta, tai taps išgriauta ir Vokietija. Aš nepakėliu savo balso net tuomet, kuomet pamaciau, kad jūsų armija sulaužė ramiosios Belgijos neutralitetą. Tokis prasizengimas prieš garbę, išsukiantis paniekos jausmą pas kiekvieną, kuris turi sauzinę, labai atsačo jūsų prusiški karaliū tradicijoms, idant aš galėčiau tam nusistebėti.

Bet bailsus įnirtimas, su kuriuom jūs užpuolėt ant tos stiprios dvasia tautos, vienatinis prasizengimas kurios užsiveria tame, kad ji karštai kovoja už savo tiesas ir neprigulmybę, kaip jūs patįs, vokiečiai, kovojote 1813 metuose... ne, tas jau perdaug. Viso pasaulio sieloje apsiereiskė didelis pasipiktinimas. Jums reikėjo taupyti tuos žiaurumus del mūsų, francūzų, tikrųjų jūsų priešų. Bet jūs baisiai įnirtot prieš savo gi auką, prieš tą mažą, nelaimingą ir visai nekaltą belgų tautą... Kokia sarmata!

Bet mažai dar to, kad jūs užpuolėte ant gyvosios Belgijos: jūs pradėjote karę prieš mirusius, prieš amžiną garbę. Jūs bombarduojate Malines, jūs deginate Rubens'ą, Louvain tapo tik pelenų kruva — Louvain su jo dailės ir mokslo turtais, šventas miestas! Bet kas gi jūs, galop, tokie? Ir kokiū vardu. Hauptmann, vadinti jus, jeigu jūs atsiskokote vadinties barbarais? Kienu jūs ainiai, — Goethe's ar Attilos? Prieš ką jūs kariaujate, — prieš priešų armijas ar tiesiog prieš žmonijos dvasią? Užmušinėkite žmones, bet apsaugokite tvarinius. Tai — visos žmonijos turtas. Jis paliktas jums lygiai kaip ir mums visiems. Niekam, kuriam jūs jį pavadėte, jūs parodote, kad neverti esate tų didelių palaikų, kad neverti esate skaityties eilėse mažos europinės kariuomenės, kuri skaitosi garbinga civilizacijos saugotoja.

Tečiau aš prieš jus atsišaukiu, ne į pasaulinę visuomenės nuomonę. Aš atsišaukiu, Hauptmann, į jus pačius. Vardan mūsų Europos, kurioje jūs ikišiol buvote vienu iš slyvingiausių kovotojų, vardan tos civilizacijos, už kurią tiek amžių Kovoja karsiaus pasaulio vyrai, vardan pačios garbės jusų germaniškos rašės, aš reikalauju, aš užkeikiu jus, Gerhardt Hauptmann, jus ir branduolį vokiškos inteligentijos, kur taip daug mano draugų, su didžiausia energija protestuoti prieš tą prasikaltimą, kuris juodina ir jus.

Jeigu jūs to nepadarysite, reikiša, — vienas iš dviejų: ar kad jūs tą užgiriate, — ir tuomet tegul jus sutraiško pasaulinės neapikantos sunkumas, — arba kad jūs nepajiegate pakelti balsą prieš

vadovaujančius jus hunnus. Bet tuomet sulig kokios tiesos galite jus pretenduoti, kaip jūs rašėte, buk jūs kariaujate už žmonijos laisvę ir progresą? Jūs priparodote pasauliui, kad jūs ne tik netinkate apsaugojimui pasaulio laisvės, bet negalite atstovauti net savosios laisvės ir kad Vokietijos branduolį pavergė pikčiausis despotizmas, kuris naikina genijaus tvarinius ir tampa žmogaus dvasios užmušėju.

„Aš laukiu jūsų atsakymo, Hauptmann, — atsakymo, kuris būtų pasielgimu. Kartu su manimi jo laukia ir visuomeniška Europos nuomonė. Pamastykite: juk tylėjimas šitokiam momente irgi reikiša pasielgimą.“
Romaine Rolland.

ATSAKYMAS G. HAUPTMANN'O R. ROLLAND'UI.

„Jūs atskreipėte į mane, p. Rolland'e, atviru laišku, kuriami girdžiasi liudėsis delei karės (kurį užmetė Rusija, Francūzija ir Anglija), liudėsis delei nuskriaudimo europinės kultūros, delei pražuvimo senovės dailės šventų paminklų. Šitą bendrą liudėšį atjaučiu ir aš. Bet aš negaliu sutikti duoti jums atsakymą, kurį jūs savo mintyje prikerėgėte man ir apie kurį neteislingai manote, buk jo laukia visa Europa.

Aš žinau, kad jūsų gislose teka vokiečių kraujas. Jūsų puikioji kninga „Jan Kristof“ pas mus ant visados užėmė garbią vietą gret „Vilhelmo Meisters'io“ ir „Žaliojo Heinrich'o“. Francūzija tapo jums antra tėvyne, ir todėl jūsų širdis dabar plyšta ir mintijimo gabumas aptemdintas. Jūs uoliai dirbate, kad sutaukinus abi tauti. Nežinrint į tą visą, tėmykite dabar, kaip kruvina kova sudarkė pas jus, kaip ir pas daugelį kitų, mūsų krašte išvaizdą, ir, be abejonės, visos pastangos ir bandymai priversti matyti jį aiškiai liks be jokių pasekmių.

Suprantama, viskas, ką jūs sakote apie mūsų valdžią, apie mūsų armiją ir apie mūsų tautą, — viskas iškraipyta, viskas melaginga! Taip melaginga, kad šituo žvilgsniu jūsų atviras laiškas rodo si man kokia tai juoda, tuščia erdvė.

Karė yra karė. Galima karę apverkti, bet nesistebėkite apsiereiskimams, kurie neatiskiriamai sujungti su ta pamatine katastrofa. Žinoma, labai gaila, jeigu kovos sukuryje žyva nepakeičiamas Rubens'as, bet, atiduodant Rubens'ui visą pagarbą, aš priklausau prie tų, kurie jaučia daug gilesnį liudėšį delei draugo peršautos krutinės, ir be-reikalingai jūs, p. Rolland'e, pridurodote tokį toną, tartum jūs vientaučiai-francūzai stojote prieš mus su palmos šakomis, kuomet ištikrųjų jie puikniausiai aprupinti kanuolėmis, bombomis ir net kulkomis dum-dum.

Suprantama, mūsų karžioggiški kariuomenė įgasdino jus. Jai priklauso — garbės spēkos, kuri pasilieka nepergalima delei savo darbo tiesotuma. Bet vokiečių kareiviai nieko bendro peturi su tomis šlykščiomis ir nesąmoningomis pasakomis, kurias taip uoliai skleidžia jūsų melaginga francūziška spauda ir kurioms francūzų ir belgų tautos privalo buti dėkingos už savo nelaimės. Tegul kokis nors tuščias anglas vadina mus „hunnaiss“, tegul jūs vadinate kareivius mūsų garbingos armijos Attilos sunais. Mums pakanka to, kad toji armija sumušė eiles mūsų begailėstingųjų priešų. Bus daug geriau, jei jūs vadinsite mus Attilos sunais, pastatysite ant mūsų tris kryžius ir pasiliksite už mūsų rubežiaus, negu mūsų vokiečių tauta nužengs į kapą su sentimentalisku užrašu pavyzdin — „mieli Goethe's ainiai.“ Žodį „hunnaiss“ paleido tie žmonės, kurie patįs budami hunnais, mato save apsaugotais savo nedorame suokalbyje ant gyvasties sveikos ir savistosios tautos ir rustauja už tą, kad toji tauta sugebėjo atmušti daug baisensniu smugiu baisy priešų smugį. Privesti prie silpnybės stveriasi piktžodžiavimo.

Aš nieko nekaltu apie belgų tautą. Taipų praėjimą vokiečių kariuomenės, — gyvasties klauimas del Vokietijos, — nedaleido Belgija todėl, kad jos valdžia tapo įrankiu Anglijos ir Francūzijos. Ir ta pati valdžia, idant sudrutinti savo svyruojančią poziciją, pradėjo negirdėtą partizaniską karę, ir tuomi, — p. Rolland'e, jūs patįs esate muzikantu! — pridavėte baisy toną visai karei. Jeigu jūs įstengsite prasimušti per tą milžinišką sieną priešingos vokiečiams melagystės, tai perskaitykite užrašą mūsų imperiškoji kancelerio, pasiųstą Amerikon rugsėjo 8 d.; perskaitykite paskiau telegramą, kurią patsai imperatorius rugsėjo 8 d. prezidentui Wilson'ni. Tuomet jūs sužinosite dalykus, kuriuos reikalinga žinoti, idant suprasti Louvain'o pragaištį. Gerhardt Hauptmann.“

(Iš „Russk. Vied.“)

Tev. Myl. dr-tes reikaluose.

T. M. D. VIRSININKŲ ADRESAI: Prezidentas — Dr. A. J. Zymontas, 3252 So. Halsted St., Chicago, Ill. Vice-Prezid. — Dr. A. K. Rutkauskas, 2338 So. Leavitt St., Chicago, Ill. Sekretorius — J. Zemantauskas, 789 Bank St., Waterbury, Conn.

APIE AMATŲ IR AMATŲ RANKVEDŽIUS.

Pereitais metais keletas mūsų Draugijos veikėjų atkartotinai ėmė agituoti, kad TMD. pradėtų išleidinėti kningas ir rankvedžius apie amatus. Šituos balsus girdėdamas mūsų pereitasis Seimas, Waterbury, Conn., labai prielankiai į šią klausimą atsikreipė ir nutarė, kad reikia pasirūpinti laikas nuo laiko ne tik apie įvairius amatus rašyti ir organą, bet ir rūpintis, kad būtų išleidinėjama tam tikri amatų ir amatus rankvedžiai.

Kad amatai mūsų žmonėms yra reikalingi, tai nebereikia karštų priedvėžiųjų. Pasiziūrėjus į vokiečius, airius, žydus, fran- ezus ir kitą tautų labiau apsi- svietusių darbininkus, bes jų tarpe mažai randame „prastų dar- bininkų“, t. y. pelnėjų duoną su pikiu, spatu ar kuju. Imkime kad ir skandinavus. Švedas, da- nas, norvegas ar net finas, — be- veik žėdnas iš jų yra daili, o jei ne daili, tai vis turi kokį nors amatą. G. kitų tautų dar- bininkai daugiausiai yra elektri- kai, dalydės, žemės matuotojai, frankų dirbėjai, murininkai, me- chanikos piešėjai, mašinų pieš-ėjai, kontraktieriai, telegrafistai, gazo bei garo inžinieriai, apskai- činotojai, formų dirbėjai, van- dens priemonininkai, įvairių ma- šinų operatoriai, konkreto žino- vai, stenografai ir tt. Jie ne- daugiausiai yra mokėjęs. Kitas pametęs spatą ir pridėjęs porą- trejetą metų trisio nors vakarais pasimokinti tam tikrose mokyk- lose, atsiveikimo su spatu, ir ga- vo tokią amatą, kuris atneša jam nemažiau \$25 savaitėje algos ir užtikrintą ateitį. Mūsų gi žmo- nės daugiausiai tik „juodi darbi- ninkai“, gerai dar kad išmoka- kitas kriaučianti, — nors ir tu- siveję dabar tiek daug atsirado, kad ir jie nebūturi ko veikti. To- čiu būdu lietuviai iš šimto apie 90 žmonių nenurisita toliau \$12— 15 algos, o labai maža dalele da- sivaro į \$18—20 ant savai- tės. Su tokiais algomis ir ne- jstaba, kad lietuviai niekad nega- li išikraustyti iš suluzusių-su- griuvusių „šančių“, kurias kiti- tautų darbininkai seniai aplėdo ir persikėlė į gražius murinius „flatus“, su \$25 ant mėnesio ren- dos ir su šviesa, šiluma bei viso- mis madingomis intaisomis.

Jau anais metais Dr. J. Šliupas buvo užvedęs karštą agitaciją, ragindamas lietuvius mokintis amatų. Tam tikslui jisai net ap- važinėjo čielą eilę mūsų miestų ir miestelių su tam tikromis tu- lakabomis. Šitos prakalbos tul- dalį naudos atnešė, ir didesniu- se miestuose girdėtis buvo, kad tai vienas tai kitas iš mūsų jau- zomonėnės pasiryžo kokio-nors amato mokintis, ir šiandien tie- jam iškilė iš „juodųjų darbi- ninkų“ armijos. Bet tai buvo labai mažas skaitlis! Taip sa- žant, kaip kokios smiltelės vė- jė išpuostas iš vandenyno pa- kraščio. (Reiktų pridurti kad ir Dr. Šliupo agitacija būtų dides-

nius vaisius atnešusi, jeigu jisai savo prakalbų vis būtų nejun- gę su agitacija prieš kunigus, — pas mus vis daugiau rupinamasi ginčytis apie daiktus už debesų, kurie ginčai nei pilvui soties ne- priduoja, nei kuno žmogaus pa- doriau apdengia, nei pagaliaus žmogaus galvoje nesukelia troš- kinių savo buvį praktiškai page-rinti... Todėl ir tuomet, nors agi- tacija buvo prakalmi, bet daugė- lis mūsų prasčiokėlių jos nekla- sė, nes kaipgi čia klausyti, jei Šliupas, toks „bedievis“, šitą no- ri inkalbėti! Ir taip, neapsiskai- tymas iš vienos pusės, o tamsybė — iš kitos, ir sutrukdė tą gra- žią Dr. Šliupo idėją).

Mūsų Draugijai pasilieka šita užduotis plėtoti ir vykinti. Bet čionai sutinkame stambokas kliu- tis. Kas mįslija, kad amatų rank- vedis yra lengva bilė kam para- šyti, tai labai klysta. Suprantama, jog ir Literatiškasis Komite- tas to negali padaryti. Reikia žinoti, kad Lit. Komitete nėra nei vieno nario, kuris būtų kokis- nors amatininkas ar inžinierius. Jie yra save gyveniman prisiren- gę tik prie abelnosios literatūros darbo. Gi rankvedžius gali pa- rašyti tik tie, kurie tą ar kitą amatą netiktai nuodugnai pažis- ta, bet dar gali ir kitus to pamo- kinti. Ar daug tokių pas mus yra? Labai mažai, o gal ir vi- sai nėra! Todėl nėra didelės vil- ties, kad mes gautume lietuvių amato žinovų parašytus rankve- džius. Net ir pas kitas tautas geriausi jų amatninkai retas kas tą gali parašyti ir anglų kalbo- je. Tą darbą atlieka tik specia- liški amatų mokintojai, susiorga- nizavę į tam tikras korporacijas ir mokyklas, kurių Amerikoje y- ra neįspasakytą daugybė. Saky- sime tokia viena korporacija, ku- ri išleidžia Chicagoje „Technical World Magazine“ žurnalą, turi susiorganizavusių didžiulį štabą amatų profesorių. Ta korpora- cija netik kad užlaiko didelę a- matų mokyklą, bet pūdraug iš- leido kelis šimtus įvairių-įvairiau- sių amatų rankvedžių. Tokių žurnalų ir tokių korporacijų A- merikoje yra labai daug. Bet... kas mums iš to? — Musų žmonės anglų kalbos nemoka, ir dar net pačių amatų bijosi, kaip ir kas- žin kokio sunkaus ir musų žmo- gelii nepasiekiamo daikto...

Mums reikia netik rankvedžių, kad iš jų pasimokinti amato, bet reikia rankvedžių taip prieina- mai parašytų, kad jie išrodytu- zobovos daiktų, ir kad jie musų žmogeli, pabandžius iš kningutės ko mokinties, patrauktų to- liaus mokintis jau iš geresnių rankvedžių, bei nuvestų musų darbininką jau į amatų moky- klą, kuri, po teisybės, jau visai nėra taip bausis ir nepasiekiamas daiktas.

Neturint mūsų savo amatų mo- kintojų nei tokių profesorių, pa- silieka tikta vienas kelias. Ši- tas kelias yra — imti gerus ang- lų kalboje parašytus rankvedžius ir juos išversti lietuviškai. Bet tas vertimas turi būti jau ne- vertimas, tik „suliutvinimas“, — kaip tą žodį kasžin kas pas mus reikalingai nukalė. Tai yra, rei- kia vertėjui-rašytojui būti pa- čiam gerai apspazinusiom su tuo amatu, apie kurį vadovėlis rašo- ma, ir paėmus angliską vadovą jį pačiam gerai išstudijuoti, o paskui jį parašyti taip populiari- skai, taip prieinamai musų kalbo- je, kad jį žėdnas prastas žmo- gelis suprastų žodis į žodį. Dang sunkių žodžių ir terminų gal pri- sieis aplėsti, daug ko reikės ir nuo savęs pridėti, kad tik nesu- gadinus prasmės ir dalyko, ir už-

vis daugiausiai indėti paveikslė- lių, kurie pradžiamokslams yra labai reikalingi, — nes prastas žmogelis kitą syk daugiau iš pa- veikslėlio supras, negu iš dešim- ties puslapių to dalyko aprašy- mų. Tokiu būdu mes ir gautume kas metas po vieną-kitą amatų vadovėlių, kuriuos mūsų Draugija išleistų naudai netik savo drau- gių, bet ir musų plačios visuome- nės. (Šitas dar net ir musų Drau- gija milžiniškai padidintų, — nes kasgi jon neprisidėtų, matydama- tokią didelę naudą gausią?)

Viršų minėtas budas amatų vadovėlių rašymo gal nesutėktų mums didelių kėblumų, nes jau šitokiam „suliutvinimui“ mes atrastume keletą gerai prasila- vusių lietuvių amatninkų. Ži- noma, tokius rankraščius pas- kias lit. Komitetas duotų kau- kiam geram anglui amatų profes- oriui pasižiūrėti, paaiškinus kaip-kurias sunknes teksto vie- tas ir paprašius duoti patarimo. Suprantama, kad tas darbas dar nebutų tobuliausias, bet tuom tar- pu mes turėtume visą eilę nors šlubuojančių vadovėlių, ypač, kaip minėjome, kad jie reikalin- gi netik pačių amatų prasimoki- nimui, bet didesnim mūsų žmo- niai užagıtivimui prie amatų. Jau tuomi mūsų Draugija atneštų ne- išpasakytai didelę naudą, kaip čia gyvenantiems savo broliams, taip ir į Lietuvą parvažiuojan- tiems, kur amatų dar visai kaipir nėra, ir kur stovi neišpasakytai didelis tam laukas.

Todėl, kurie musų draugai a- matų idėai užjaučia (o kasgi žmogaus buvio pagerinimui neu- žiaustų?), turi jau pradėti dar- buotis, kad suorganizuoti pas- mus amatninkų būrelį, — tokių amatninkų, kurie šioki ar tokį a- matą nuodugnai pažista. Gerai butų, kad tokie vientaučiai patis į organo redakciją ar pas Lit. Ko- miteto narius kreiptųsi ir apie save praneštų. Kada tokis bū- relis susiorganizuos, tai tada ga- lima bus kreiptis bent į vieną iš didžiųjų Amerikos amatų ir tech- nologijos institutų, ir išsirašyti iš tenai čielą eilę gerų angliskų amatų vadovėlių. Kad ir tas pats Chicago „Technical World Magazine“ (5760 Drexel Ave.) garsinasi parduodas šale savo la- bai pavyzdingo žurnalo, čielą ei- lę amatų vadovėlių. Tuos gavus, ir rašytojus „lietuvintojus“ tu- rint, jau prasidėtų darbas.

RAŠTŲ REIKALUOSE.

Tėvynės Mylėtojų Draugijos narių žiniai pranešu, jogei Lite- ratiškasis Komitetas gavo peržiū- rėjimui šituos rankraščius: 1. — Iš p. A. Rimkos priemiau- jo ir Dr. A. Garmaus verstą iš vokiečių kalbos veikalą „Dvasios gyvenimo mechanika.“ Tą rank- raštį perskaičiau, ir rekomendu- damas jį TMD. išleisti, perda- viau kitam Lit. K-to nariui, gerb. J. O. Širvydū 3 d. spalį, 1914. Trečias K-to narys p. B. K. Ba- lutis yra tą rankraščių matęs.

2. — 11 d. lapkričio iš Dr. A. L. Graičiūno priemiau veikalą antgalviu: „Paslaptis, arba Ly- ties klausimas ir lyties ligos bei jų pasekmės.“ Sutaisė D-ras A. L. Graičiūnas.

Peržiūrėjęs šį veikalą, skubi- nai perduosiu jį kitiems Lit. Ko- miteto nariams.

V. K. Račkauskas, TMD. Liter. Kom. narys.

IŠ KUOPŲ GYVENIMO.

Hamilton, Škotija. — T.M.D. 141 kp. 30 spalio turėjo parengu- si vakarą (Blantyre) su koncer- tu. Vakaro pelnas buvo skiria- mas Lietuvos Fondui. Publikos

labai mažai atsilankė; tečiau rei- kia pasidžiaugti, kad ji gražiai užsilaukė, ir vakarėlis labai patf- ko. Gaila tik, kad musų broliai taip atsėlė nuo savųjų. Ypač dabar, kada pradėdama rinkti aukos, musų broliams bei sese- rams Lietuvoje, daugumas tam su- vis neatjaučia; sako: kam aš duo- siu? ar jie matys tas aukas? Ge- riau neuėjus į smuklę pragert ir laiką praleist, tada žmogeliui smagu, kad pakaušį gelia. Truk- sta apšviotos ir susipratimo pas Škotijos lietuvius.

Dainininkės buvome pasikvie- tę iš Glasgow „Blaiybės Drau- gijos“, kurioms kuopa taria šir- dingą ačiū už patarnavimą. Kuopos narys.

Grand Rapids, Mich. — TMD.

Choras statė scenoje 5-kių veik- smų historijos paveikslą „Min- daugis“. Buvo lošta du kartu — 8 ir 9 dd. lapkričio. Pirmą die- ną lošiant pirmą veiksmą ėmė ir pasidarė netikėtai prietikis su scenos dekoracija; taipgi buvo padaryta klaida ir tame pačiame veiksmė. Bet užtai antrą dieną buvo atlošta visai gerai. Mindaugis (P. Varnas) atliko savo rolę pavyzdingai, taipgi gerai lošė Ragnytė (O. Akamavičiėnė). Hei denrich (J. Zagunas) buvo typiš- kas popežiaus pasiuntinys. Dāu- mantas (P. Vaičiūnas) taipgi nu- davė neblogai. Aldona (B. Va- laičiūtė) lošė rods neblogai, tik biskį per greit kalbėjo, ir kartais nepritaikė kalbos tonų prie žo- džių reikšmės. Gal da pirmu kart ant scenos. Jeigu darbuo- sis ant scenos ir toliaus, galės but gabi aktorka. Negalima pralen-kti nepažymėjus ir Trainaičio (M. Daukšys). Kiti visi mažesnėse rolėse lošė irgi neblogai. Pirmą vakarą permaintant scenas grojo lietuvių benas. Per abu vakaru ant pabaigos vis buvo sudainuota keletas dainų. Iš dailiosios pusės šiuodu vakarėliu nusikė neblogai; bet iš medžiagiškos — prastai. Per abu vakaru žmonių atsilankė nelabai daug. Manoma, kad ši kuopelė turės nuosto- li.

Gardner, Mass. — Lapkričio 8 d. vietinė TMD. kuopa sutvėrė naują chorą lavintis dainuoti; su- sidaro iš 30 ypatų. Pirmininku aprinkome L. Deltuvą. Čia-pat buvo ir vakarėlis, kuriame Šap- ranaukiūtė, A. Pulkauciūtė, B. Rinkiuotė, A. Bagužis, J. Palionis, J. Jakubonis, M. Indriliūtė (9 metų) — deklamavo eiles. A. Nalivaika, F. Sauginas, J. Likas — dainavo dainas. J. Baublys sakė monologą.

Nutarėme: J. Galvanauską, S. Maconi, K. Indriki — siųsti tar- pe lietuvių rinkti aukas nukentė- jusiems nuo karės Lietuvoje. Pi- nigus surinkę pasiūsime Lietuvon mes patis, arba kur gerai musų žinomam persiuntėjui paduosime. Žmonių buvo prisirinkų apie 200 asmenų.

Tai, taip sakant, dabar musų TMD kuopa tikrai atgijo; pra- dėjome veikti savo brolių švieti- mui ir Tėvynės reikalams. P. S. Remeika.

Svarbi priežastis.

Ateina pas poną A. valdinin- kas daiktų parduoti už sko- las. Ponas A. — Kaip tai? Šian- dien, per mano vardus, nori ta- mista mano daiktus parduoti? Valdininkas — Šiandien tami- stos varduvės? Nežinojau. Gerai, ateisiu rytoj; gal šiandien tami- sta — nors gausi.

Visuotinojo Lietuviu Seimo Protokolas.

(Užbaiga).

16. LIETUVOS ŠELPIMO KLAUSIMAS. — Įnešimų Tvar- kymo Komisija skaito Seimui at- siųstus tarme Klausime patarimus ir reikalavimus. Po to, ant sta- lo paduodama Lietuvos Šelpimo klausime tris, viens po kitam, sumanymai. Iki priesiant prie balsavimo, statoma principialis klausimas išrišti: „Ar reikalinga steigti bendras fondas?“ — Vienbalsiai nutaria: Taip.

Seka debatai paduotose ant stalo sumanymuose ir jų iš eilės nubalsavimas:

Sumanymas 1: — Šelpti įvai- riomis būdais lietuvius nukentėju- sius nuo karės, ir judėjimą atga- vimui laisvės Lietuvoje.

Sumanymas 2: — Įsteigti Lie- tuvių Fondą, iš kurio būtų šel- piami kaip nukentėjusieji nuo karės lietuviai, taip ir politiškie- ji ir kulturiniai — mokslo, me- no — Lietuvos reikalai.

Sumanymas 3: — Steigti ben- dras fondas, kuris būtų pavarto- tas vien nukentėjusiams nuo ka- rės lietuviams šelpti.

183 balsais prieš 15 priimta su- manymas 3, (uz pirmuoju du su- manymu paduota balsų resp. 19, 15).

17. AUKŲ RINKIMAS.—Skai- tomi atsiųsti tarme klausime pa- tariamieji laiskai.

Sumanymas: — Fondo Komitetas turi padirbinti tam tikras markes, kurios būtų kuoplačiau- siai parduavinėjamos, o pajamos iš to eitu Lietuvos Šelpimo Fon- dan. — Vienbalsiai priimta.

Nutarta, kaina markei turi bu- ti 5 centai.

Nutarta, Fondo Komitetas tu- ri parupinti tam tikrus Diplo- mus, kurie būtų dalinami drau- gijoms ir atskiriems žmonėms aukaujantiems Lietuvos Šelpimo Fondan nemažiau kaip 5 dola- rius.

Nutarta, Fondo Komitetas tu- ri išleisti atsišaukimus į visas musų draugijas ir organizacijas, raginant aukoti ir rinkti aukų Lietuvos Šelpimo Fondan.

Sumanymas, įsteigti ypatingą „Lietuvos Dieną“, kurios uždar- bj žmonės aukotų Lietuvos Šelpi- mo Fondan, atmesta.

Sumanymas, kad įsteigtojo 1906 metais Lietuvių Reikalų Šelpimo Fondo (kurio kasierium yra Duda) pinigai būtų dabar pavesti naujam Lietuvos Šelpi- mo Fondui, atidėta.

Sekretoriui perskaičius atėju- sius nuo D. Sarguno iš Pocatello, Idaho, laiškas su linkejimais ir \$5.00 aukų ir sveikinamoji tele- grama nuo A. Petraičio iš Chi- cago, posėdis uždaryta 6 P. M., nutartus Spalių 3 d. susirinkti 9 A. M.

V Posėdis. (Spal. 3 d.).

Posėdis atidaryta 9:20 A. M. Pirmininkauja K. Gugis, posė- džio bėgiu pasivaduodamas St. Gegužiu.

Saukiami delegatai vardais. Neatsiliepė: Račkauskas, Stri- maitis, Naudžius, Jurgeliūtė, Draugelis, Daunora, Bučinskas, Gilbaitienė, Parčėvskis, Laikau- skas, Karbauskiėnė, Levyckas, Gerdauskas, Stanislovaitis, Žiu- otas, Jurkunas, Bukevičius, Jan- kevičius, Kralikauskas, Brazins- kas, Dr. Bacevičius, Ribinskas,

Dr. Matulaitis, Bagočius, Banis, Motuza, Seserukas, Lemanavi- čius.

18 III ir IV Posėdžių Protoko- las priimta su mažais pataisy- mais.

19. REZOLUCIJOS. — Rezo- liucijų Komisija paskelbia savo galutinai sutvarkytas Rezoliuci- jas:

1) Rezoliucija karėms pasmer-kti (vide N 10):

„Dabartinė Europos karė už- traukė didžiausią nelaimę ant Lietuvos. Musų šalis, nors nie- kuo nekaltą, bet budama tarp

dvejų kariaujančių valstybių, nukentėjo jau labai daug: lau- kai išmindžioti, kaimai išde- ginti, o gyventojai vieni išva- rtyti karėn, kiti gi išbėgioję klaidžioja be duonos ir pasto- gės. Ši karė yra baisi kata- strofa ne tik Lietuvai, bet ir visai žmonijai.

„Mes negalime šalta žiūrė- ti, kaip diena iš dienos žyva tukstančiai gyvasių ir kaip kardas ir ugnis naikina viską, kas per kelis šimtmečius civili- zacijos buvo sutvėrta.

„Mes protestuojame prieš tai visa savo energija. Mes tu- rime daryt kas tiktai galima, kad tas beprotiškas kraujo lie- jimas ir ta padukusioji barba- riškumo orgija pasibaigtų kuo- greičiausiai.

„Mes pasmerkiame visas val- džias, kurios surengė tokia bai- sia žmonių skerdynę, ir kartu labai apgailestaujame, kad darbo žmonių klasė tebėra dar taip nesusipratusi, jog neatsi- sako savęs skersti.

„Mes kartu pasmerkiame ir dabartinę sistemą, prie kurios šitokios skerdynės yra galimos ir net neišvengtinos. Todėl mes esame pasiryžę visomis jiegom- is remti tą judėjimą, kuris veda prie panaikinimo despoti- zmo ir prie įsteigimo tokios tvarkos, kurioje viešpataus tautų brolybė ir sutikimas.

„Visuotinas Amerikos Lietu- vių Seimas tiki, kad karės iš- nyks tik tuomet, kuomet iš- nyks sąlygos, kuriose jos įvyk- sta. O tos sąlygos yra dabar- tinė ant visuomenės klasių ir tautų pavergimo paremtoji tvarka.

Rezoliucija priimta beveik vienbalsiai.

2) Rezoliucija Lietuvos politi- kos klausime (vide N 13):

„Visuotinas Amerikos Lietu- vių Seimas pripažįsta, a) kad kiekviena tauta turi teisės sprę- sti apie savo likimą, b) kad at- skiros tautos turi būti susijun- gusios su viena kita lygiomis teisėmis, o ne pavergimo ry- šiais, c) kad tikrai broliški santikiai tarpe tautų įvyks tik- tai tuomet, kuomet laisvės, ly- gybės ir broliškumo idealai į- sivistepatous kiekvienos tautos viduje.

„Lietuvai, kaip pavergtai šaliai, mes geidžiame, kad ji nusikratytų svetimųjų despotų ir kad įsitaisytų tvarką, kurio- je visi gyventojai, laisvi ir ly- gūs piliečiai, galėtų be kliučių žengti kultūros ir progreso ke- liu.

„Mes pasižadame visomis jie- gomis fėmti morališkai ir ma- teriališkai kiekvieną Lietuvos judėjimą, kuris veda ją prie lai- svės, gerovės ir šviesos.”

Rezoliucija priimta vienbalsiai.

Sekretorius perskaito atsiųstą Seimui nuo Lietuvių Zecerių Sąjungos laišką su linkėjimais ir \$5.00 aukų.

20 LIETUVOS SELPIMO FONDO KOMITETAS. — Inešimų Tvarkymo Komisija skaito atsiųstus Seimui tame klausime patarimus.

Nutarta, Lietuvos Selpimo Fondo Komitetan rinkti 12 narių. Sumanymas, kad prie Fondo Komiteto, kurį Seimas išrinko, didžiosios mūsų organizacijos — LSSA, SLA, TMD, daigi SLRKA. — turėtų privilegijas paskirti nuo savęs po vieną atstovą, atmesta 114 balsais prieš 111.

VI Posėdis (Spal. 3).

Posėdis atidarytas 2 P. M. Pirmininkauja K. Gugis, posėdžio būgū pasivaduodamas Vicepirmininku St. Gegužiu.

Ant stalo, nepabaigtas Fondo Komiteto klausimas. Sumanymas, prie Fondo Komiteto, kurį Seimas išrinko iš 12 narių, LSS, ir SLA, turi privilegijos pastatyti nuo savęs po vieną atstovą. — Pataisymas prie sumanymo: šalia LSS, ir SLA, duoti dar atstovybę TMD, ir SLRKA.

Pataisymas 105 balsais prieš 103 atmesta. 114 balsais priimama originalus sumanymas (kitiems delegatams atsisakius visiškai balsuoti).

21. FONDO KASIERIUS. — Sumanymas, kad Fondo Kasierius butų vienas.

Nutarta, Fondo Kasierius turi buti po \$10,000-kaucijos. Nutarta, Fondo Kasieriaus kaucija turi buti bondsuota per Bond Sureity Kompaniją.

22. PAŠALPŲ DALINIMO PRIEMONĖ. — Nutarta, visos Selp. Fondan surinktos aukos turi buti padavamos Vilniaus Lietuvių Mokslo Draugijai, kuri ir rūpintųsi pašalpų dalinimu.

Jei vienk Lietuvių Mokslo Draugija del kuŕių nors priežasčių negalėtų tuo užsiimti, arba ji paliautų gŕvavus, Fondo Komitetas turėš surasti kitus tinkamiausius kelius pašalpoms dalinti Lietuvoje.

23. Nutarta, Fondo Kasierių išrinkti šiame Seime.

Nutarta, kandidatus nominuoti viešai, rinkti slaptu balsavimu.

Balsams skaityti paskiriami: Drangelis, Mikolainis, Michelsonas.

Kandidatai į Fondo Kasierius nominuojama: Tamas Paukštis, baliojuojant gauna balsų 102; K. Šidlauskas — 155.

Apsireiškus dideliame nepasitenkimui delegatų balsavusių už Tamą Paukštį, Seimo Pirmininkas paskelbia, kad jam esą pranešta, jog K. Šidlauskas rezignuosią su sąlyga, jei ir Tamas Paukštis sutiktų rezignuoti; gi vietoj jųdviejų duodama sumanymas aklamacijos keliu Fondo Kasierium išrinkti SLA. ekskasierių škrutluską. Paukštis nerezignuoja, nerezignuoja ir Šidlauskas.

Duodama sumanymas: Tebuna vienas Fondas su dviem Kasieriais, kuriuodu vienas be antro negali judinti suplakiamų Fondan pinigų. — Sumanymas didžiuma balsų priimta. Tokiu bu-

du K. Šidlauskas ir Tamas Paukštis pasilieka bendrais Fondo Kasieriais.

Tuo panaikinama priimtas (žr. 21 paragraf.) nutarimas rinkti vienu Fondo Kasierių.

24. FONDO KOMITETO RINKIMAS. — Nutarta, Fondo Komiteto narius rinkti viešu balsavimu.

Nutarta, Fondo Komiteto Pirmininką turi išrinkti Seimas, o kitus jo valdininkus pasirinkti iš savęs patįs Fondo Komiteto nariai, kuriuos Seimas išrinko.

Fondo Komiteto Pirmininku vienbalsiai išrinkama K. Gugis. Kandidatai į Fondo Komiteto narius statoma:

Table listing candidates and their votes: V. K. Račkauskas, M. Česna, J. Gegužis, M. Šarkas, T. Dundulis, A. Ramanaukas, M. M. Račiūtė-Herman, S. Mankus, V. Ambrozevičius, J. Gerdauskas.

Rinkimų pasekmes paskelbus, M. Šarka, V. Ambrozevičius, A. Ramanaukas ir Lazauskas rezignuoja. Jų vietas užima kiti daugiausia balsų gavusieji kandidatai ir tokiu budu Fondo Komitetan ineina: K. Gugis, — pirmininkas, K. Šidlauskas ir T. Paukštis — kasieriai.

Nariai: V. K. Račkauskas, M. Česna, J. Neviackas, M. M. Račiūtė-Herman, J. Stasiulevičius, J. Gerdauskas, T. Dundulis, J. Gegužis, S. Mankus.

25. Nutarta, Įsteigtasis fondas vadinti LIETUVOS SELPIMO FONDU, o jo komitetas — LIETUVOS SELPIMO FONDO KOMITETAS.

Dienos programo klausimas „apie susišėšimą su kitomis Rusijos ir Austrijos pavergtomis tautomis“ nutarta palikti Fondo Komitetui apsarvstyti.

Perskaiyta dar atėjusieji laiški: nuo SLA. 170 kp. su \$2; nuo D.L.K. Keistučio Draugijos iš Norwood, Mass., \$15.10; nuo A. V. Zemaičio, aukų \$1.

Finansų komisija praneša, kad Seimo būgū aukų suplaukė viso \$66.36. Aukos ėiajau atiduota Liet. Selpimo Fondo Komiteto Kasieriui Paukščiui.

Trumpa Seimo Pirmininko kalba. VI Posėdis ir Seimas uždaryta 6:30 valandą vakaro.

K. GUGIS, Seimo Pirmininkas, ST. GEGUŽIS, Vice-Pirmininkas, A. LALIS, Sekretorius, J. O. ŠIRVYDAS, Sekr. Padėjėjas.

Nuo Red. Seimo delegatų vardai paskelbti „V. L.“ N 40.

Tautininko žodis.

Ši — visuotinė — seima, apgaunant visuomenę, pasisekus mūsų broliams socialistams nusukti ant savotiškai padaryto korpulio, dabar tik ir besigriama, buk, girdi, visuomenę jiems, socialistams, parodžiusi savo už-

uojautą, susiųsdama jų didžiumą visuotinan seiman, ir tt... Ir ant to remdamesi, socialistai ir jų laikraščiai dabar ir kelia didžiausį lermą, girdamiesi ta ujuojauta ir pasekmėmis ir vaišindami tautiečius riebiais-riebesniais, tinkamais tik smuklėse, o ne laikraščiuose, savo išsireikimais ir epitetais.

Patįs gi stengiasi prieš visuomenę išsiginti savo neišmintingų darbų, pasiteisindami, kad jie nerengė jokių konspiracijų nei prieš, nei po visuotino seimo... kad jie šiandien rupinasi vien Lietuvos „susėlpimu“ ir tt.

Kiek socialistams rupėjo ir šiandien, turbūt, rupi Lietuvos gelbėjimo reikalai, — matosi iš jų pačių darbų, sprendžiant pagal praieities ir dabarties jų besielgimą.

Ar imsime jų tą socialistų delegatų, pribuvusių į visuotiną seimą, priešėšimę konferenciją (tos socialistų konferencijos nutarimus girdėjo ir paskelbė p. Lazauskas, delei ku šiandien taip jie nerimauja,—mat, gėda „grazių“ darbėlių, ar jų pasielgimą seime, ar dabartinį „besielgimą“ jų laikraščių ir pradedą visuomenės drumsdima per organizacijas (ėia turiu omeny Brooklyną), kuomet pradėta kurstyti draugijas priešais draugijas, ypatas priešais ypatas,—mat, pasekingiaus žvejoti drumstame vandenį — sako senas priežodis.

Visa tai padėty rodė, kaip tai toli skiriasi jų žodziai nuo darbų. Žinoma, tą jie daro ne be tikslo,—o tuom jų augšėiausiu tikslu, kaip matosi, ir yra taip gerbiama dolaris, kurį besivydami jie užmiršta tautystės pareigas, pačius socializmo principus ir žmoniskumą. Kitai to negalima sau išaiškinti; taip rodo jų vadovų ir jų laikraščių darbai. Paskui jų sekantieji yra tai prigauta minia; iš kurios jie daro sau biznį — turi šiltas vietas ir lobsta.

Mes nėsame biznio priešininkai ir nepavydžiame jiems, socialistams, jų vadovams ir laikraščiams uždribti dolarij patarnaujant visuomenę, bet mes turime reikalauti ir reikalausim, kad iš visuomenės butų daromas biznis švarių, padorių budu, nepjudant visuomenės, nedrumdžiant, bet skaidrinant žmonių protą, keliant tautiškią sąmonę ir meilę linkini visų tautų, visos žmonijos.

To tai mes,—pasakome viešai,—kaipo organizuota tautos dalis,—tautininkai, reikalausim ir iš mūsų brolių socialistų. Gana jau tų „humbugų“, — prisidengiant socializmo skraiste drumstoj visuomenėje medžioti dolarius.

Mes nevesim tuščių polemikų ginčų su socialistais, bet mes stengsimės persergėti visuomenę nuo nepadoraus, klastiški socializmu dangstamo biznio ir varomos neapikantos tarpe vienos tautos sąnarių.

Mes pasitikime, kad garbi visuomenė, geros valios seseris ir broliai lietuviai, stos prie darbo — budinimo tautinės sąmonės, meilės link savo tautos, savų žmonių ir visos žmonijos.

Juk geros valios patriotas-tėvynainis negali neapkęsti savo kaimynų, kitos tautos žmonių, bet lygiai negalima būčiuot kaimynui pantaplio, kada šis užsi- moja ant tautos neprigulmybės — tautinės sąmonės. Tauta, gyvendama sulig gamtos ir civilizacijos reikalauti to paties privalo reikalauti ir nuo savo kaimyno.

Mes, kaipo tauta, amžiais vergiama kaimynų, šiandien pradė-

ję atgauti savo tautinę sąmonę, privalome išnaudoti visus pragumus ir budus,—ypaė šiandien, kilus Europos katastrofai,—kad išgauti savo tautai neprigulmybę ar bent plačią autonomiją. Kartu mes, amerikiečiai, nė yalandėlės nesustodami, turime rupintis šelpimu nukentėjusių nuo karės tautiečių Lietuvoj, be skirtumo pažvalgu.

Visu tuom, kas augšėiaus minėta, visi geros valios lietuviai privalome rupintis, nes tai yramusų pareiga. Ir mes, delegatai tautininkų konferencijos, užmezgusieji tautininkų partiją, pasitikime, kad jūs visi, seseris ir broliai, kas tik skaito save lietuviu ar lietuvaitė, stosite prie bendro darbo, idant atlikti savo pareigas kaipo išmintingi lietuviai, vaikai vienos motinos-Lietuvos. Su pasitikėjimu ir viltimi — Zemaičių Antanas.

ATVIRAS LAISKAS Į AMERIKIEČIUS.

Tėvynės šaukiamas priverstas esmi apleisti Suvienuytas Amerikos Valstijas. Laivu „Baltic“ išplaukiau rytoj (18, XI, 1914) Liverpoolį, o išten vyksiu Londonan, kur tikiuosi netrukus pasinauėti su kitais mūsų nuvargingos tėvynės sunais, kuriems šiandien užvis rupi ištraukti mūsų tėvynę iš vargų klanu, kuriame ji yra paskendus.

Apleisdamas Suv. Am. Valstijas skaitau sau už priedermę tarti nuoširdų aėiu Jums, Broliams, amerikiečiams, už tą malonų sveitindumą ir vaišumą, kurį Jūs taip maloniai apreikėt man besilankant Jusų kolonijose. Jusų atjautimas mūsų nuvargingos tėvynės reikalų parodė man, kad Jūsų širdyje dar neuzgėso meilė tėvynės, kuri ypaė šiandien reikalauja Jusų pagalbos.

Taigi aė, jei Augšėiausias leisman laimingai šiuo pavojiaus metu pasiekti Europą, pranešiu mūsų broliams ir seserims, ten anapus vandenyno kraujuose ir ašarose paskendusiams,—kad nusimintų, nes amerikiečiai pasiryžę yra ištieti jiems ranką pagalbos.

Pasibaigus šiai baisiai Europinei Karei, tikėkime, kad ir mūsų tėvynė-Lietuva ingys laisvę, taip senai pageidaujama. Tuomet ir mes išsklaidyti visuose pasaulio krautuose galėsimė rasti paguodą mūsų motinos-tėvynės prieglobstyj.

Taigi prie darbo, Mieli Tautiečiai, visi kas kuom galime! Bėgkim visi į pagalbą mūsų nuvargingintai tėvynėi. J. Gabrys. New York, 17, XI, 1914.

PROTESTAS PRIEŠ „LAISVĖ“

„Laisvė“ aprašydama p. Gabrio prakalbas, laikytas kunigo N. Petkaus parap. salėje, kur buvo išrinktas komitetas aukoms rinkti, pasakė, jog tas komitetas nėsąs nei cento vertas, nes kun. Petkus pats visus išrinkęs („Laisvė“ N 86—viet. žinių skyrius).

Mes, žemiaus pasirašiusieji, prieš tai protestuojame, kadangi kun. Petkus mūsų neperstatė, o perstatė mus kiti susirinkusieji. Kunigas Petkus, teisybė, perstatė pats kelias ypatas į komitetą, bet jis turėjo teisę tai daryti, o paskui kun. N. Petkus kreipėsi į susirinkusius, kad jie iš savo pušės kitus kandidatus į minėtą komitetą perstatytų, ir tokiu budu mes tapome išrinkti. „Laisvė“ bereikalingai talpina melagingas

žinias: jokiam laikraščiu tai garbės nedaro.

- Komiteto nariai: P. Montvila, B. Zinis, P. Rimkus, M. Liutviniutė, Pranas Korbetas, P. Isodzintė.

AUKOS L. A. FONDO.

Table listing donors and amounts: L. K. L. 11, TMD, Pocatello, Idaho, Dan Sargunas, Frank Sedek, Keeler, Cal., New Haven, Conn., K. A. Makarevičius, J. Butkus, Y. Paseckas, S. Cyirka, J. Trečiokas, J. Baltrušaitis, J. Vaitkevičius, M. J. Vokietaitis, J. Raulinaitis, M. Makarevičius, J. Kazokas, K. Zigmanėiutė, J. Makarevičius.

Vietinės Žinios

Brooklyniečių veikimai. Pastaromis savaitėmis brooklyniečiai darbuojasi išrinkimu vietinių Lietuvos selpimo komitetu. Kaip jau žinome, katalikai pasiskubė biskį anksčiau ir savo komitetą jau išrinko. Užperetį nedėdienį išrinko savo tokį komitetą ir socialistai,—arba tariant draugijų sąjungą, kuri iš savo susidedusių draugijų arba nedidelių draugijėlių, yra po socialistų kontrole. Didesnė pusė Brooklyniečių draugijų ir kuopų, kurios tebėra neorganizuos, dar nebuvo savo komiteto išsirinke.

Girdėjome, kad žada susitverti Tautiškosios Partijos Klubas. Tam tiksliui jau busias tuoj šauktas susirinkimas.

Darbai šiuo žygiu ne tik pra staigėina, bet dar net suprastejo. Dauj jau yra naujų bedarbių. Prasidėjus šiandėd didesniems šalčiams kai kurie randasi gana sunkiame padėjime. Nors dabar sugrįžęs iš Europos kapitalistas Schwab ir pranašauja, kad neuzilgo Amerikoje įvyksianti didelė gerovė ir darbymetė, bet iki tam laikui bėdinesniems gal ir gerkai reiks pakentėti.

Konferencija ir Komitetas. Augšėiau minėtos draugijų sąjungos konferencija atėbuvo lapkr. 15 d. Sako dalyvavę 36 draugijos (Brooklyne jų yra suvirš 70). Konferencija išrinko savo komitetą aukoms rinkti nukentėjusiems nuo karės. Komitetan ineina: J. Jukelis, J. Urbanas, V. Zaperiackas, J. Martinaitis.

TMD, kuopos susirinkimas. T. M. D. 3-ėjos kuopos susirinkimas atėbuvo lapkr. 27 d. pėtnyėios vakare nuo 8 val. p. Draugelio salėje, 73 Grand st. Todėl visi nariai maloniai kviečiami atsilankyti ir atsivesti, jei ne po du, tai nors po vieną, naują narį prisirašyti. Turinče daug prakiliųjų darbų, kaip tai apie Lietuvos šelpimą pasikalbėti ir pasirupinti taigi apie išleidimą nauju ir naudingų raštų. Bus išduodama raportas buvusiojo vakarėlio. — Juk tik vienybėje ir apvietime galybė. Raštininkas.

M. Petrausko koncertas. McCaddin Memorial Hall, ant Berry gat., lapkrėio 22 d., nedėlios vakare, atsibuvo surengtas Miko Petrausko koncertas, kur, išskyrus patį Miką Petrauską, dalyvavo ir šie žymūs artistai ir artistės: Mikas Zazulak, Constance Purdy, Marė Karužiutė, Laura Karužiutė (ji tarpais ir akompanavo); akompanuotojai: P. Ciurionis ir Mabel Hammond (su C. Purdy). Pirmausiai porą dainėlių sudainavo pats M. Petrauskas. Sekanti dainavo M. Karužiutė, po jos — M. Zazulak, C. Purdy. Po to M. Petrauskas su C. Purdy sudainavo duetą „Nokturnas“. L. Karužiutė paskambino ant piano Mozarto sonatą N 18. Po kitų atskirų gabalėlių vėl Petrauskas ir Zazulak sudainavo duetą iš opr. „Zalčių Karalienė“; apie galą dar duetas iš opr. „Lucia“ — atliko Petrauskas su M. Karužiute. Užbaigo Petrauskas sudainavo porą liandies dainų — „Ožų bajoras“ ir „Kur josi?“ Viskas, kas buvo ant programo pažymėta (viso 19 gabalėlių, ir atlikta, publiškai neapsakomai patiko; bet to neužteko. — Zazulakui atgiedojus „Poreadoro“ giesmę, trukšmingu delnų plojimu jis buvo priverstas ir daugiau ką padainuoti — jis sudainavo vokiškai „Nokturnas“ — duetas (lietuviškai) Petrauskas su Purdy taigpi publiką užlavė jo švelnia savo melodija,—jėduo buvo iššaukti tą patį antru kartą dainuoti. Ir taip — išskyrus p-lės Karužiutes, visi artistai buvo publikos iššaukiami paantrinti.

Kadangi p. Petrauskas yra gerai žinomas tarpe lietuvių savo puikiu dainavimu, tai reikia tik apie kitus artistus pakalbėti. — Zazulak (New York Metropolitan Operos dainininkas) — jau nuo nekurio laiko ingavo pagarbą lietuvių tarpe savo nepaprastu ir gerai išlavintu balsu: jis patė iš veido išrodė suvargęs ir menko kuniško sudėjimo. Dainuojant lietuviškai jam nekaip sekėsi, nes žodzims neišikliai tarė. Constance Purdy (mokinusis Maskvos konserv.) — tvirta-kuniga moteris, puikiai išlavintu balsu; ant scenos dėvėjo rusės-bajorės rubais. Lietuviškai ji gana aiškiai dainavo „Nokturną“. M. Karužiutė — ta panelė stačiai užlavėjo Brooklynu vyrus,—ne taip balsėliu, kiek išvaizda-parėdalu ir nepaprastu ant scenos judėjimu. Nors nekurie mano ir sako, kad jau toki scenoje judėjimas labai neprirtinka, bet jį juk to negirdi... L. Karužiutė, reiklia pripažinti, turi gerai išlavintus pirštėlius ir gabiai atliko ant piano porą muzikos gabalėlių. Ji ne taip kaip jos sesutė ir pasirengusi — visai paprastai, tinkamian lietuviškoms akims.

Publika skirstėsi užsiganėdinus ir kiek iš visų lupų girdėjosi, tai kalbama, kad šis koncertas esąs puikiausias iš kada nors Brooklynie atsibuvusių. Tik labai gaila, kad publikos atsilankė taip mažai... Ar nevertėtų, taigi, antraip atkreiptus, taip jau girtai ir angštai stotumus Brooklynu lietuvius, ypaė jaunima, gerkokai papeikti; juk ėia aiškiai pasirodo, ant kiek/jeiems/apeina daila, kaip ir šis koncertas! Dallyvavo tik parinktinioji New Yorko-Brooklynio ir apielinkių publika.

Ant galo reikta tarti gerb. M. Petrauskui širdingą aėiu už tokio puikaus koncerto surengimą. Kazys.

Anarchistų cenzas. Po pastarųjų pasikėšinimų suplaisinti bombomis Bronx (New York) teismabutį ir kitoje vietoje nukudyti teisėją Campbell tapo su sekta pėdos, kad tie pasikėšiniai paėina nuo anarchistų. Todėl dabar New Yorko miesto valdžia sumanė padaryti visų anarchistų surašą ir saugiai juos pridaboti. Ar šitą sunkų „džiabą“ valdžiai pasiseks atlikti, ateitis parodys.

Po centą užkandžiai. Jau keletas metų atgal mokyklose budavo vaikeliams pardavinėjama pigūs užkandžiai (lunch). Dabar, kada labdarių statistika sužino-

jo, jogei 37,776 vaikeliai mokyklose ateina nevalge, laikraštis „World“ savo iniciativa sumanė suorganizuoti didelę labdarų draugiją, kuri ankoms šelptų mo...

Schwenk'ui „truksta žmonių.“ Kaip jau buvo rašyta, nubankrutijusis bankas Grochowski-Stehwenk rinko nuo savo buvusio de...

Išrinktas Brooklyno Lietuvių Lietuvos Gelbėjimo Komitetas. Perteita nedėliedien Lietuvių Uke...

Atsisaukimas dėl belgų. Amerikos Komisija Belgijos šelpimui, po No 71 Broadway, New Yorke, atsisaukia į visomenę, kad jeigu...

Teatras! Karalienės Aniolų Parapijos Choras lošia „SUGRIZO“ — keturių veiksmų ir vieno p...

„Baltasis Kryžius.“ Šią savaitę New Yorke pasirodė nauja organizacija. Ji susideda iš bedarbių ir vadinaisi „Baltasis Kryžius.“

Gavo leidimą vesti Juozapas Petraška, 32 Scholes st. su Michalina Stanulioniu, 30 Scholes st.

Iš 3,000 gavo darbą tik 20. Perėitą sėdėd New Yorke, ant Lafayette ir Worth gatvių tapo atidarytas naujas miesto darbo biuras — Municipal Employment Bureau.

ANT PARDAVIMO KRIAUCIŲ ŠAPA SU VISU INTAISYMU 18 MASINŲ.

Reumatiskieji Skausmai Severa's Gotthard Oil. (Severos Gotthardiskas Alijejus) o apturėsite greitą palengvinimą. Jį nurodome nuo neutralizaciškius skausmus, mėšlungiškius traukimus, niksterėjim...

CHAUNEY OLCOTT GRAND OPERA. Metinė sutartis Chauney Olcott'o su Grand Opera House prasidėjo nuo 23-čios lapkričio, kada pirmą sykį perstatoma je naujoji komedija „Paddy Whack'o Strids.“

PARSIDUODA GERA FAERMA. nuo 76 akrų geros dirvos. Parduoda su visu kuomi, kas tik ant farmės randa...

FAVERSHAM SHUBERTO TEATRE. New Yorke. William Faversham lošyje „THE HAWK“ yra vienas iš geriausių pasiekimų šio sezono, New Yorke.

ELIAS ROSENTHAL, žinomas New Yorke advokatas pataria su visais reikalais kreiptis tikėtai į pabai...

RACIUNO PAVEIKSLAI bus rodomi sekantiose vietose: Subatos ir nedėlios vakarais, Lapkričio 28—29, Bažnytinėje Salėje, So.

PAJIEŠKAU savo draugę Marijoną Mačiulienę; girliedę gyvena Brooklyne. Prašau atsisaukti.

GERAI ŽINOMI ŽENKLAI. Jeigu kai-kada jūs jaučiate pilnumą ir sunkumą, sunkumą ir nenormalį troškulį, tai šie ženklai...

PAJIEŠKAU savo draugę Marijoną Mačiulienę; girliedę gyvena Brooklyne. Prašau atsisaukti.

GERAI ŽINOMI ŽENKLAI. Jeigu kai-kada jūs jaučiate pilnumą ir sunkumą, sunkumą ir nenormalį troškulį, tai šie ženklai...

GERAI ŽINOMI ŽENKLAI. Jeigu kai-kada jūs jaučiate pilnumą ir sunkumą, sunkumą ir nenormalį troškulį, tai šie ženklai...

GREITAM PALENGVINIMUI skaudes jinių raumenų ir smarinius trinkite juos Triner's Liniment'. Linimento kaina 50c; perpaėtą 60c.

KONCERTINIS TOURNEE. Mikas Petrauskas, pradedant su 15 d. lapkričio, š. m., duos eilę koncertų.

Hippodrome. 6-th Avenue ir 43-rd Str., NEW YORK, N.Y. New Yorke Hippodromas perstato didžiausią ir indomiamiausią produkciją „Pasaulio Karės.“

Daktaras A. S. Jankaukienė. Gydo visokias ligas vyrų, vaikų, moterų lanko prie palatų.

DAKTARAS A. BACEVIČĖ. GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J. 161 Franklin St., ir kampus Second St.

Dr. J. S. Message (Misevičia) 270 BERRY STREET Brooklyn, N. Y. Tel. 595 Greenpoint

Daktaras JONAS J. KAŠKIAUCIUS. 8-11 ryte, 1-3 po pietų, 7-9 vak. Sereidomis 8-11 ryte.

DR. LOUIS H. HANSEN, (Suc.) Chirurgas Dantistas. 257 Grand St. Brooklyn, N. Y. Kampus Roebing Str.

Vienatinis kojų ligų specialistas Brooklyne Daktaras J. J. Galeckas gydo visokias kojų ligas, kaip tai: inuagisius ir skaudantius nagus, vištakius (corns), išsikeičiusius ir sustingimus odes, plėkštukojoas (flat-foot), prakitaujančias ir šaltas kojas, lupimaisi ir niežėjimą kojų (eczema) ir panasias kojų ligas, kaip reumatizmas, gislų gelimą ir tt. Karpas pašalina be skausmo.

Wm. Friedberg, 6516 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Lietuviszka Aptieka RAUDONOJO KRYŽIAUS. Sutaiso gyduoles pagal daktarų receptus ir užlaiko krajavas žoles (augmenis), patentuotas gyduoles, guminius preparatus ir visokias gyduoles.

OLSHINO DRUG-STORIS. turi repūtaciją pardavime čystų gyduolių už pigiausias kainas. Atneškite savo receptus į Olishino Drug-Store, kur jus gausite tai, ką Daktaras užrašo. Pasiklauskite savo Daktaro apie OLSHINO DRUG-STORIS, Rusiška Aptieka. (47) Kampas Congress ir Lafayette Sts., NEWARK, N. J.

AKUŠERKA. Pabavusis carlenės Marijos Teodoraitės Akušerių Mokykla, Peterburge. Ir užregistruota Suvienijose Valstijose. Pasiekimingsi atlieka savo darbą prie gimdyimo. Patarimus moterims visokiose nevalgaisė stiekiu dovana.

DAINOS. Parašytos KUNIGO Antano Vienožinskio. GAUNAMOS VIENYBĖS LIETUVINIŲ Redakcijoje. Prekė 15 centų.

Raf. Kručas. 152 Perry Ave., Maspeth, L. I. N. Y.

Tarptautiškoji Akušerių MOKYKLA. Moterjs, norinčios išmokyti akūseraiti, dabar turi egzališką mokyklą Scrantone, Pa. Moksals prasidės 1 d. Rugsejo-Sept. 1914 m. Ir trauksis per mėnesius. Pasibaigiant kursai, bus duotas diplomas, valdžios pripažinamas visoje šalyje.

SPECIALISKAS PASHULYJIMAS DOVANAI. Revolveris, bitirva ir diržas. Mes turime išparduoti visą gultį geriausių amerikoniskų laikrodžių. Per 30 dienų mes duosime DOVANAI prie kiekvieno laikrodžio puikų \$5-pleninį 7-nių šuvių revolverį; puikų britvą vertės \$2 (gvarantuota) ir geriausios archio odos diržą galandimui britvos (vertės \$1). \$8.00 vertės tavoro dovanai ir mūsų 20-metinių, su visais akmenais puikiai išmargintų, amerikoniskų laikrodžių, vertės \$15 tik už \$5.95. Visi tie daiktai bus siunčiami per C.O.D. su daleidimu išegzaminuoti. Jeigu jums nepatiktų tie daiktai, galite neimti ir mes apmokėsime visus kaštus. Viskas yra ant mūsų riziko. Nesiskite pinigų. Reikalaukite tikėtai prisuntimo tavoro išegzaminavimo, ir jei patiks, užmokėsite ekspernui \$5.95 už tavorą vertės \$23.30. Šitas pasiulyjimas yra geras tikėtai per 30 dienų. Rašykite kokią laikrodžio norite — vyriski ar moteriski. Siųskite savo orderį šiandien. Rašykite savo adresą aiškiai angliškai, adresuodami: CARROL, CULTER & CO., Department 139, CHICAGO, ILL. (48)

Fotografai ir Malliorius. Numa gruzinaiški Poveikas. Už vidurbiški kaina.

„VIENYBĖS LIETUVINIŲ“ AGENTAI

ATHOL, MASS.
J. Gallinas, The Lithuanian Store.
Kaz. Granickas, 28 Essex St.

ANSONIA, CONN.
J. Tarella, 22 Star Street.
AMSTERDAM, N. Y.
Ant. Kasperunas, 38 Lark Street.

BALTIMORE, MD.
J. Galinaitis, 832 Hollins Street.
A. Degutis, 112 N. Greene Street.

BROOKLYN, N. Y.
J. J. Šlikas, 31 Hudson Avenue.
J. Laušickis, 18 Evans Street.

BAYONNE, N. J.
Pov. Banelis, 26 E. 21 Street.
J. Zujus, 452 Pacific Avenue.

CLEVELAND, OHIO.
P. Šukys, 2118 St. Clair Avenue.
CLIFFSIDE, N. J.
K. Steponavičia, Box 17.

CAMBRIDGE, MASS.
Pet. Bartkevičius, 877 Cambridge St.
CHICAGO, ILL.
Ed. Butkevičia, 3153 Emerald Ave.

A. Jodelis, 1709 Ruble Street.
J. Braknis, 3227 Lowe Street.
M. J. Damijonaitis, 901 W. 33 Street.

J. P. Žolys, 114 East 107 Street.
P. M. Kaitis, 1607 N. Ashland Ave.
J. Kulis, 3255 So. Halsted Street.

S. Safranas, 1854 Adams Street.
Frank Šimanskis, 3036 So. Union Ave.
A. Booben, 1703 So. Canal Street.

St. Biežis, 1653 W. 19 Street.
DE KALB, ILL.
C. Opanskis, 1009 Grove Street.

E. ST. LOUIS, ILL.
J. N. Žickus, 457 Collinsville Avenue.
GRAND RAPIDS, MICH.
J. Garnupis, 414 W. Leonard Street.

Sim. Valentukonis, 1066 Elizabeth Av.
C. Kentraitis, 448 Leonard Street.
HARTFORD, CONN.
J. Miliauskas, 23 Sheldon Street.

KENOSHA, WIS.
Kaz. Brazevičius, 266 Exchange St.
LOS ANGELES, CAL.
M. Minkus, 503 So. Chicago Street.

ZIRA Plain-End CIGARETTES 10 for 5 Cents
Du piningu Kuponai Žednam Bakse visi ZIRA Kuponai turi būti susortuoti...

„VIENYBĖS LIETUVINIŲ“ AGENTAI
Galima gauti „Vienybę Lietuvinių“ kas savaitę už 5c. šiose vietose:

ATHOL, MASS.
J. Gallinas, The Lithuanian Store.
ALBANY, N. Y.
M. Lozarko, 167 Boulevard Street.

BROOKLYN, N. Y.
J. J. Šlikas, 31 Hudson Avenue.
A. J. Jankauskas, 65 Hudson Avenue.

Box 633 — 3rd Avenu
M. Balauskas, 119 Grand Street.
Plochoski, 87 Grand Street.

BRIDGEPORT, CONN.
Joseph L. Dubis, 595 Main Street.
BROCKTON, MASS.
P. Miškinis, 35 Arthur Street.

Box 124, Montello, Mass.
CLEVELAND, OHIO.
P. Šukys, 2118 St. Clair Avenue.

CAMBRIDGE, MASS.
P. Bartkevičius, 877 Cambridge St.
CHICAGO, ILL.
M. J. Damijonaitis, 901 W. 33 Street.

M. J. Tananevich, 670 W. 18 Street.
M. A. Wobel, 1700 N. Ashland Ave.

E. ST. LOUIS, ILL.
J. N. Žickus, 457 Collinsville Avenue.
ELIZABETH, N. J.
Dom. Bočkus, 211 — 1 Street.

GRAND RAPIDS, MICH.
J. Garnupis, 414 W. Leonard Street.
HARTFORD, CONN.
J. Miliauskas, 23 Sheldon Street.

10 daiktų vertės \$30 už \$5.95
Išsiunčiame pamatymui DOVANAI!
Dėliai konkurencijos numažinome kainas ant ankštinų dirgiklių ir kitų daiktų...

„VIENYBĖS LIETUVINIŲ“ REJENTALIŠKAS OFISAS.
120-124 Grand Street, BROOKLYN, N. Y.
Čia užtvirtinami visokios rūšies dokumentai: doviernastis, kontraktai...

Atminkite SITA PAKELI?
Jeigu neatsargus esate, tai tankiai gaunate netikrą PAIN-EXPELLER
Nojėmėslungio vidurinio naudokiteseną ir užtikrintą naminę gyduolę Richter'io Inkurinj Pain-Expeller pagal pamokinimą apsuktą aplinkui bonkute. 25 ir 50 centų gaunama aptiekose.

LUTKAUSKAS ir GARŠVA GRABORIAI
Musų firma gerai atlieka sekančius darbus: absalmojame ir laidojame mirusius ant visokių kapinių. Padarome ir palludijame visokius REJENTALIŠKUS RASTUS...

Puikiausia ir smagiausia lietuviams užeiga pas Jokuba Kancieriu
Skanus Alus, gardi Arielka, visoki Vynai, Elius ir Havanao Cigarai.

JONAS GIRDES, 103 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
DIDŽIAUSIA KRAUTUVĖ visokių muzikališkų instrumentų ir anksočių daiktų. Taipgi gramafonai su visokioms LIETUVIŠKOMS DAINELĖMS. 5000 KATALOGŲ DOVANAI!

SVEIKATA BRANGLAUSIS ŽMOGAUS TURTAS!
Gyvenimo džiaugsmas ir linksmybės, laimė ir turtas žmogaus sveikatoje!
LIETUVIŠKA APIEKA savo ilgų metų pritarimu išrado daugybę speciališkų gyduolių, sutaisyti iš šviežiausių ir geriausių gydančių medikamentų ir labai pasekmingai gydančių įvairias ligas.

VINCAS J. DAUNORA, Apteikorius.
Reikalaukite prisistatymo katalogo su mūsų gyduolių aprašymais Kreipiantiesiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiningus ir teisingus patarimus kiekvienoje ligoje.

NOREDAMAS GAUTI GERUS ČEVERYKUS eik visada pirkti pas SIMANĄ POCIUNĄ. Čia gausi Čeverykus gerų išdirbysčių, kaip EMERSON ir kitų. Reikalaujamas užkeik. S. POCIUNAS 127 Grand St., kamps Berry St., Brooklyn, N. Y.

GERIAUSI IMPORTUOTI IR VIETINIAI VYNAI, ARIELKA IR KONIAKAI
H. H. REINERS, 175-197 STAGG STREET, Art's Graham Ave., Brooklyn, N. Y.

S. JAGLAUSKAS Kostumieriškas Kriaučius
Moteriškų ir Vyriskiškų Drapanų. Siuva pagal naujausios mados visokias drapanas. Taipgi taiso senas, išvalo, perkvarboja ir suprosina. Atlieka visą darbą koperiausiai. Todėl, Viengendiai, reikale kreipkitės pas savąj. S. JAGLAUSKAS, 177 E. Main St., New Britain, Conn.

PUIKI DOVANA
Knyga sveikatos bei naujaisio mokslu ir ka reiki daryti apsirgus, taip pat ir kur greit issigydyti, lygtal ta knyga

ŠITOJ KNYGOJ "DAKTARAS" netik pamokina kaip ir kur nuo visokių ligų gerai išgydyti...

KNYGOJ "DAKTARAS" labai daug aprašo apie vyru ir moterų dorą bei moraliską lytišką gyvenimą...

ŠITA KNYGA iliustruota puikiais moksliniais paveiksiais ir apie žmogaus kūno sudarą...

YPATINGAI serganti, nusilpę, suklinę, pasigindę per jaunystės klaidas ir vargšams visokioms, kaip paprastomis visokioms...

JEI sergi ant kokios nors ligos, tai pirmiau ne kaip kreipsies prie kokio nors gydytojus, arba varštos liekardas, reikia perskaityt knyga "Daktaras"...

TODĖL, kad ta knyga dėl labo visuomenės šūdo, tai kiekvienas ją apturės VISAI DĖWANAI, kuris tik atsitys keletą stampų už prisistatimą.

REIKALAUJ DAR ŠIANDI, iškerpant šitą apgeršimą ir adresuok teip: The Philadelphia M. Clinic, 117 Walnut st., PHILADELPHIA, PA.

TEMYKIT VYRAI IR MOTERIS! Kad sergi, jautiesi koki nors nesveikumą ir reikalauji geros, teisingos pagalbos, kad trumpam laikui galėtum išsigydyti, tai atsiskirė prie profesionališko Daktaro, Ph. M. Klimkos...

VALANDOS KASDIEN nuo 10 iki 12 ryte iki 6 p. pietų. Nedėlioj iki 3, o utarnin kre ir pėny.

Nik. P. Zelwis
Lietuviškas graborius.
Eilaisnamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, vesi-loms ir krikštynom.

PADĖKITE STATYTI
TAUTOS NAMUS VILNIUJE

Aukus priima mūsų redakcija, arba galite siųsti tiesiog į Vilnų šiuo adresu: LIETUVIŲ MOKSLŲ DRAUGIJA

(Litovskoje Naučioje Obščestvo), Ljdos gatvelė, 7, Vilnius. Russia-Lithuania.

Telsingiausia Lietuvizka Agentura
PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užga-nėdintais.

Geriausia lietuviams užėiga pas JONĄ KULBOKĄ
Skanus Alus, Gardi Arielka, Visoki Vynai, Kvepianti Cigarai. 291 Wythe Ave. Kampsas So. 1-st Str. BROOKLYN, N. Y.

SAULĖ THE SUN
Du-kart nedėlinis laikraštis žmagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje. PRENUMERATA KAŠTUOJA: Amerikoj Ant viso meto \$2.50

THE LACKAWANNA
Parankiausiai geležinkelio Europor keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinaja bagažą ir perveža pasażierius.

The Road of Anthracite
(Kietųjų anglinių kelias). Trumpliausias kelias į Buffalo. Tiesiai į Serantoną ir Anglijų Strit.

Konkursinis Geografijos Vadovėlis
Kaina 50c. Apdaryta 75c. 120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y. I. J. Paukštis & Co.

Jaunoji Lietuva
Vienintelis savo rūšies 64 puslapių iliustruotas mėnesinis Lietuvių laikraštis. Jame dedama geriausi moksliniai straipsniai ir geriausias apysakas.

PIRMAS LIETUVIŠKAS Fotografistas ir Maliorius
Geras darbas. Vidutiniška žėnia. G. BENSON, 328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

SUSIVIENIJIMAS
IŠTEIGTAS 1886 M. Kiekvieno lietuviu privalumu yra prisidėti prie tos organizacijos. Moka pašalpą ligoje po \$6.00 savaitėje ir turi keturis apsaugos laipsnius: \$150, \$300, \$600, \$1000. Išmokejo našlėms ir našlaičiams posmertinių pašalpų \$91,797.68; įvairiems kultūros reikalams \$8,431.18.

"ATEITIS"
skiriamas jaunimo reikalams. Kadangi visos žmonijos geresnės ateities viltim yra jaunimas, užtat ir turi rūpėti kiekvienam jaunimo pažangumas ir apšvieta.

"ATEITIS"
366 W. Broadway, So. Boston, Mass. (Kas prisijų savo antrašę, tai gaus vieną numerį pažūrėjimui dykai)

Daktaro Stankaus Sanatorium
Lietuvis Daktaras Ignatas Stankus parasė daktarišką knyga apie Dėiorą, o ne užlię parasyt knyga Medicinos kunijoje tilpe visos ligos, kokios tikrai gyvuoja ant svieto.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina \$18.00
Bennett Typewriter yra tai naujaisio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už \$100.00, arba ir brangesnės.

W. SLOMINSKA
Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais ant Koscinškos Parodos už rupestingą ir artistiską išdirbimą. KARUNŲ, ŠARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAŽŲ IR TEIP TOLIAUS.

ZMIJEČNIK
RATTLESNAY LINIMENT
Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant sviesto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPRŲ, SAUSGELIŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigėlėti, neįškok rodos pas kokius nemokintus žydėlius ar kryžiuokus save priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo looną videntauj, reikalau-damas tikrų, grynų ir gydančių vaistų.

Albertas G. Groblevskij, Plymouth, Pa. garsų dirbėję „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždėrto cento.

Nepamirškite Tautiško Namol!
Erta, daili salė mingams, veselijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanus užkandžiai ir nakvinė. TAI LIETUVIŲ UŽEIGA. A. RAZUTIS, 101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.

H. B. ROSENSON,
817-819 Grand St., BROOKLYN, N. Y.
PRIETELIAI LIETUVIAI
12 dideliu ir 12 mažu.

ADVOKATAS KAZIS KRAUCUNAS.
Buvęs 9 metų Skirniaus Vršininku. Inspektorium Suvieniyū Valstijū Immigracijos; turi visas tiesas kaip Attorney, Advocate, Prosecutor, Solicitor ir Counselor-at-Law.

Jonas S. Lopatto
Attorney and Counselor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvania's Universitetą), užsima varymu prųjų visuose teismuose. Offisas rėnuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA.

LIETUVIAI, EIKIT PAS LIETUVI!
Pirk dziegorėtus, lencuėgtus, nubūnius žiedus, šipkortes, daviernastis, siųst pinigų į Lietuvą, puikių popierių metatomas rašyti, knygy. Jau 19 metų prie to užsiėmimo viską išpildau teisingai tai reikiška gerai. Vistiem velijam eit pas Jurgi Jeszmana, 6 So. Washington St., Cor. E. Market st. Wilkes-Barre, Pa.